
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Ötvöskónyi Község Önkormányzata

2019-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	49
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	68
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	78
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	93
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	94
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	95
1. A HEP IT részletei.....	95
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	95
A beavatkozások megvalósítói.....	100
Jövőképünk.....	104
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	104
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	135
3. Megvalósítás.....	152
A megvalósítás előkészítése	152
Érvényesülés, módosítás.....	155
4. Elfogadás módja és dátuma.....	156

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Ötvöskónyi Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Ötvöskónyi településtörténete

A falu eredetileg a királyi udvarnokok birtoka volt, 1332-ben már plébániával rendelkezett, majd a segesdi uradalomhoz tartozott. Négy vízimalom is működött a környéken, s a település nevét a XIV. században említették először a krónikák. A feltételezés szerint ötvösök dolgozhattak e területen, ez adja a község nevének magyarázatát is. A Batthyány család őse 1395-ben kapta adományul a birtokot, melyet 1403-ban a két fiú – Batthyány László és Albert – elveszített hűtlensége miatt, majd később csak hosszas per után nyerhették vissza. Az évszázadok során gyakran változtak a földesurak, a XVIII. században egy időre el is néptelenedett a falu, amelynek okát nem tárják fel a dokumentumok. Ötvös 1850-re azonban közel ötszáz lakóval újból benépesült. Kónyi külön életet élt a letűnt századok nyomán, a földesurak sorában a Török, a Zrínyi, a Tirunetti és a Festetics családok neveit őrzik. E település a török hódoltság után újjáépült, temploma, iskolája is volt. Csak 1929-ben egyesült Ötvössel. Ekkor már tíz iparos és négy kereskedő szolgálta a lakosságot, jelentős magángazdaságok működtek, civilszervezetek alakultak. Pecsétjében a szőlőfürt, az ekevas és a gabonaszálak utaltak a mezőgazdasági megélhetésre.

A második világháború után még csak Nagyatáddal kötötte össze kövesút a községet, ám már akkor is volt vasúti megállója, kialakultak az igazgatási és oktatási intézmények. Az első termelészövetkezet 1949-ben alakult, a XX. század derekától óvoda és nyolc osztályos általános iskola működött Ötvöskónyiban. Érthető, hogy a 68-as főút kiépítése jelentős fellendülést jelentett, a jó megközelíthetőség vonzóvá tette a megtelepedők számára, s hamarosan megindultak az építkezések. Ötvöskónyit 1976-ban Nagyatáddal csatolták, és ezt követően Nagyatádra került át az iskola felső tagozata is. A nyolcvanas évek végén kezdődtek csak el olyan beruházások, mint a vezetékes ivóvíz kiépítése, az iskola és a könyvtár felújítása.

A helyi lakosság 1994-ben az önállósodás mellett döntött, majd három évvel később Segesddel alakítottak körjegyzőséget. A külterületi települések – Töröktanya, Petenye, Szarkástó, Szentkereszt – az évek során lakatlanná váltak.

A kertvárosi képet mutató faluban két templom szolgálja a katolikus és református hívőket. Ez utóbbi templomkertjében található a háborúban elesett katonák emlékműve, melyet nemrég újíttak fel. Műemléki védeltséget élvez a Nepomuki Szent János szobor, a régi kastélyt pedig a nagyatádi kórház hasznosítja, s tartja fenn. Az óvoda szép környezetben, felújított belső térrel és gondozott külsővel várja nap mint nap az apróságokat. A lakosság 33 százaléka cigány nemzetiségű, az önkormányzat nagy erőfeszítéseket tesz a hátrányos helyzetű gyermekek támogatására. Farkas László 2001-ben költözött a faluba, aki egy újabb nevezetességgel gyarapította a község látványosságait. Közvetlenül a főútvonal mellett megalkotta a „Könnyező Mária” szobrot, melyet mindenki láthat, aki a 68-as úton közlekedik. A két és fél méter magas szökőkutas szobrot 2002. március 15-én avatták fel.

Az utóbbi években több jelentősebb változás is történt a faluban. A község újabb utcája, a Vasvári utca kapott szilárd burkolatot 2003 őszén. Felújításra került a közösségi ház, a konyha épülete is, sikeres pályázatok révén. A Nagyatádi Regionális Szennyvíztársulás sikeresen pályázott az Új Magyarország Fejlesztési Terv Környezet és Energia Operatív Programjában, melynek eredményeképpen a községben kiépült a szennyvízhálózat 2016-ban.

Ötvöskónyi földrajzi elhelyezkedése

Ötvöskónyi a Dél-Dunántúli Régióban, Somogy megyében, Belső-Somogy déli részén, a Balatontól 70 km-re fekvő település. Ötvöskónyi a 68-as főút mentén fekszik, Nagyatádtól 8 km-re, a megyeszékhelytől, Kaposvártól 41 km-re.

Ötvöskónyi közigazgatási rendszere

A közigazgatási feladatokat Ötvöskónyi Község Önkormányzatának 5 tagú képviselő-testülete látja el. A döntés-előkészítés a Szociális és Pénzügyi Bizottság feladata.

A községben roma nemzetiségi önkormányzat működik, mely javaslattevő jogkörrel rendelkezik Ötvöskónyi Község Önkormányzata felé. Az Ötvöskónyi Község Roma Nemzetiségi Önkormányzatának szerepe legfőképpen a közmunkaprogram szervezésében nyilvánul meg.

A községben elérhető közszolgáltatások

Az önkormányzat feladata a közvilágítás folyamatos működtetése és karbantartása, mely biztosított a településen.

A lakossági kommunális hulladék gyűjtése megoldott a faluban. A szennyvízhálózat kiépítése 2016-ban befejeződött.

A település demográfiai helyzetének bemutatása

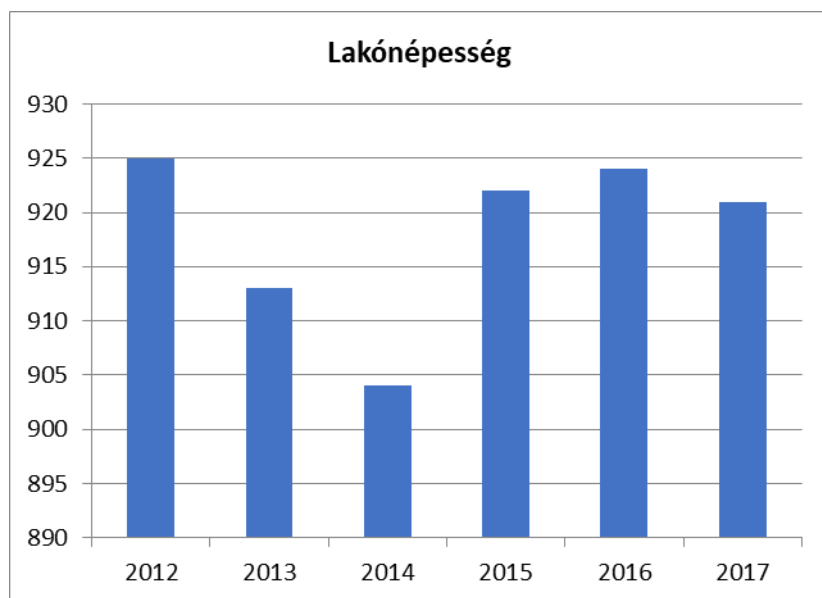
Ötvöskónyi község demográfiai helyzete a lakónépesség, az állandó népesség, az öregedési index, a vándorlások, valamint a természetes szaporodás mutatószámai alapján kerül elemzésre.

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	925	bázis év
2013	913	98,7%
2014	904	99,0%
2015	922	102,0%
2016	924	100,2%
2017	921	99,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. ábra – A lakónépesség számának változása

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ötvöskónyi község lakónépességére a vizsgált években a kismértékű csökkenés jellemző, 2012-ről 2017-re 0,4 %-os csökkenés következett be. Az egyes éveket vizsgálva 2015-ről 2016-ra növekedés, majd az ezt követő években már csökkenés figyelhető meg.

A csökkenés fő oka a településen a munkahelyek hiányára, és a fiatalok vonzóbb területekre költözésére vezethető vissza. A vizsgált évek viszonylatában 4 fős csökkenés mutatható ki.

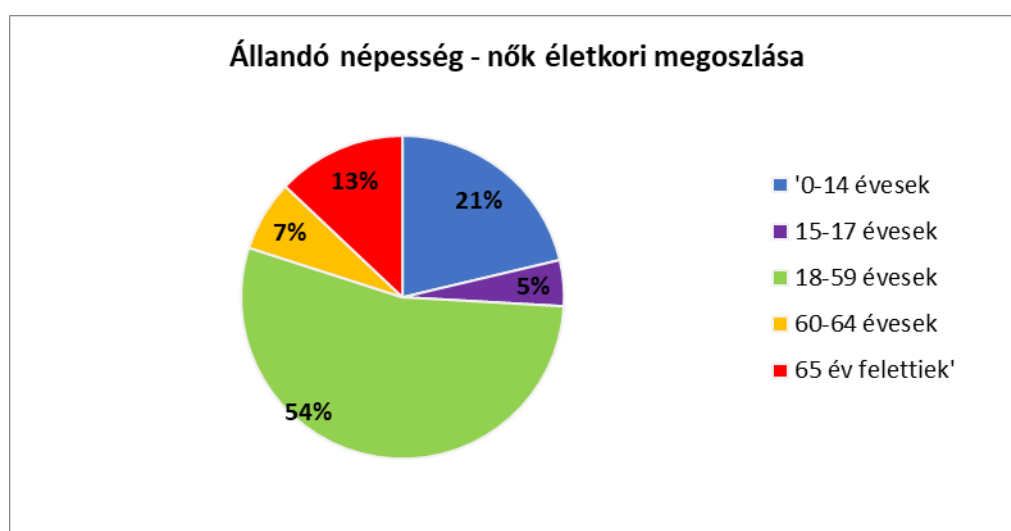
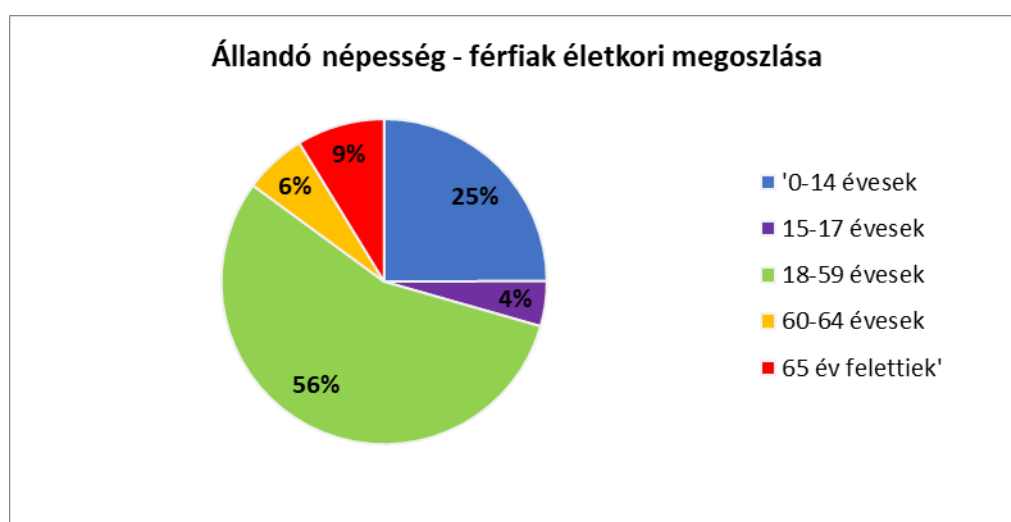
2.1. számú táblázat – Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Korcsoport	Fő	Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)
------------	----	--

	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	469	479	948	49,47%	50,53%
0-2 évesek			54		
0-14 éves	117	102	219	12,34%	10,76%
15-17 éves	21	22	43	2,22%	2,32%
18-59 éves	261	259	520	27,53%	27,32%
60-64 éves	29	34	63	3,06%	3,59%
65 év feletti	41	62	103	4,32%	6,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. ábra – Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ötvöskónyi állandó népességének száma 948 fő, ezen belül a férfiak és a nők aránya 49-51 % a nők javára. Tehát ebből a szempontból az állandó népesség kiegyenlítettnek tekinthető.

Az állandó népességből a korcsoportonkénti megoszlás alapján a 18-59 éves nők és férfiak képviselik a legnagyobb hányadot, amely 54 illetve 56 %-os arányt jelent. Ezen korcsoporton belül a férfiak jelennek meg nagyobb számban.

Az állandó népességből a legkisebb arányban a 15-17 éves korosztály jelenik meg, mind a nők, mind a férfiak vonatkozásában.

A 65 év feletti állandó lakosok esetében a nők 2,22 %-al magasabb mértékben jelennek meg, mint a férfiak, melyből feltételezhető, hogy magasabb mértékű a férfiak elhalálozásának aránya. Ez a tendencia országos szinten is megmutatkozik.

2.2 számú táblázat – 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	7	18	11
16 éves gyermekek száma	10	18	8
17 éves gyermekek száma	11	17	6
Összesen	28	53	25

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

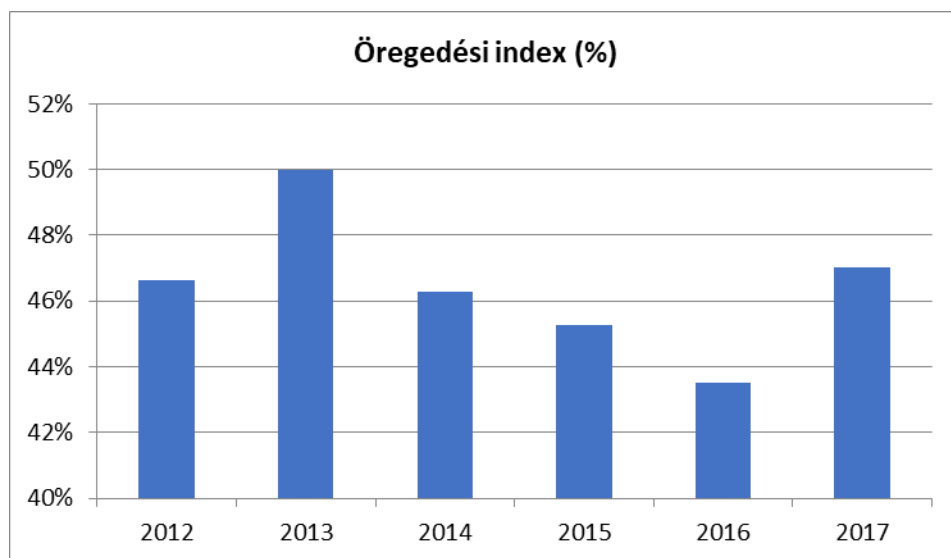
A 15-17 éves gyermekek számában 2001-ről 2011-re nagymértékű emelkedés következett be, a növekedés mértéke 89 %-os, mely 25 fős növekedést jelent. A táblázatból látható, hogy a lakónépesség csökkenésével ellentétben a 15-17 éves gyermekek számában emelkedés következett be, mely a roma lakosság gyermekvállalási kedvének emelkedésére vezethető vissza.

3. számú táblázat – Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	90	193	46,63%
2013	93	186	50,00%
2014	93	201	46,27%
2015	96	212	45,28%
2016	94	216	43,52%
2017	103	219	47,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. ábra – Öregedési index

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ötvöskönyiban a 14 év alattiak vannak túlsúlyban, vagyis fiatalos népességszerkezetről beszélhetünk. Ebből következőleg a gyermekek fokozottabb ellátására van szükség az esélyegyenlőség szempontjából.

A községben jellemző, hogy a roma családok vállalnak több gyermeket, amely tendencia pedig az önkormányzat által nyújtott ellátások magasabb arányú igénybevételét vonja maga után.

A lakosság korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a 0-14 éves állandó lakosok száma évről-évre emelkedett, ennek 13 %-os mértéke jelentősnek mondható. A 65 év feletti állandó lakosok száma szintén növekedést mutat a vizsgált években. A növekedés mértéke 14 %-os, mely 13 főnek felel meg.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	12	21	-9	-24
2013	16	34	-18	-3
2014	40	41	-1	2,95
2015	21	30	-9	-24,02
2016	35	36	-1	-32,31
2017	35	39	-4	-22,4

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatgyűjtés

A belföldi vándorlások a 2012-2017 közötti adatok alapján kerülnek elemzésre. Megfigyelhető, hogy az elvándorlás minden évben magasabb volt, mint az odavándorlás. A község tehát jellemzően nem tekinthető vonzósnak.

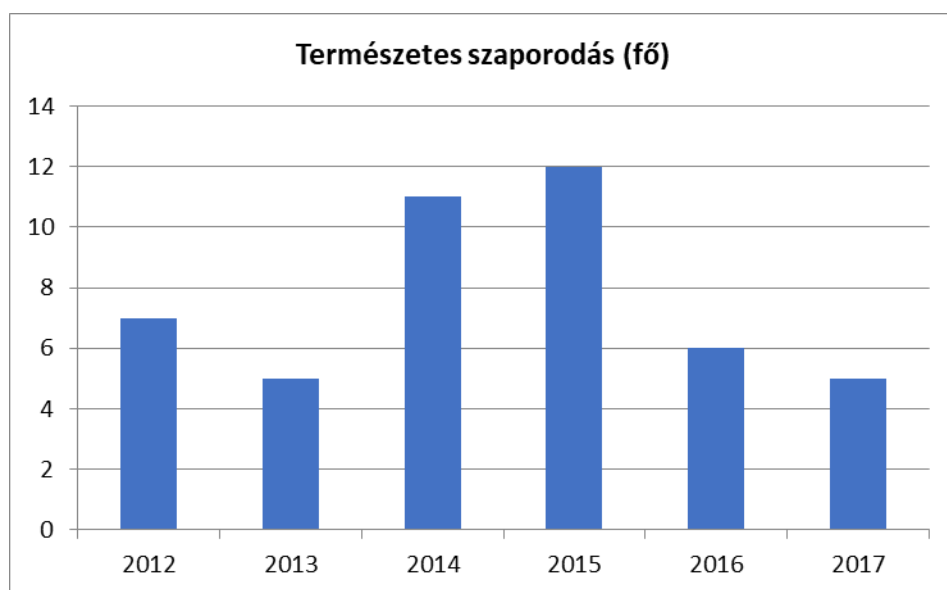
Ellentmondás tapasztalható az öregedési index és a belföldi vándorlások mutatószámai tekintetében, mivel az öregedési index alapján fiatalos népesedésszerkezetről beszélhetünk, a belföldi vándorlások esetében viszont az elvándorlás a jellemző. A községből való elvándorlás a munkahelyek hiányára vezethető vissza.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	15	8	7
2013	17	12	5
2014	19	8	11
2015	24	12	12
2016	13	7	6
2017	14	9	5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatgyűjtés

5. ábra – Természetes szaporodás

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatgyűjtés

A község fiatalos népesedésszerkezetét támasztja alá az is, hogy az élve születések száma minden évben meghaladják a halálozások számát. Az élve születések száma 2015-ig növekvő tendenciát mutat, majd 2016-ra 46 %-os csökkenés következett be, illetve 2016-ról 2017-re 1 fős növekedés mutatkozik. A vizsgált utolsó két évben az élve születések száma csökkenést mutat ugyan, de az elhalálozáshoz képest még mindig magasabb számban jelenik meg.

Ki kell azonban emelni, hogy országos szintű probléma a gyermekvállalási kedv csökkenése, amely az alacsony jövedelmekre, a munkahelyek elvesztésétől való félelmekre vezethető vissza. A folyamat megállítása, illetve lassítása országos szintű beavatkozást igényel.

Értékeink, küldetésünk

Ötvöskónyi Község Önkormányzatának célja, hogy a településen élők számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségét az élet minden területén.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvilágítja és rámutat az egyes célcsoportok tekintetében meglévő problémákra, melyek kezelésére intézkedési tervet és megoldásokat dolgoz ki az önkormányzat.

A mélyszegénységben élőkkel, az idősekkel, gyermekekkel, fogyatékkal élőkkel, valamint a roma lakossággal összefüggő megoldatlan problémák, mindig is jelen levő problémák voltak és lesznek is. Azonban arra kell törekedni, hogy ezek a problémák kezelhetőek legyenek, ezért lényeges a Program alapos és minden területre kiterjedő kidolgozása. Nem szabad „homokba dugni” a fejünket, mikor a problémákat kezelni kell.

Első lépés, tehát a problémák feltárása, összegzése, melyet az intézkedések megfogalmazása, majd a megvalósítás követ.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Ötvöskónyi település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény jelentősen módosította a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt. A legfőbb változások 2015. március 1. napjával léptek hatályba.

Az állam által biztosított támogatási formákon túl az emberek szociális támogatással való ellátása túlnyomó részben már az önkormányzatok feladata.

A törvénymódosítás célja a rászorulókat támogató rendszerének megújítása. A módosításoknak köszönhetően az új szociális támogatási rendszer várhatóan igazságosabb és átláthatóbb lesz. A helyi önkormányzatok szerepe elsősorban abban az indoklásban fejeződik ki, hogy a helyi közösségek rendelkeznek leginkább azzal a tudással, amely alapján eldönthetik: ki jogosult támogatásra, ki nem.

A törvény értelmében az önkormányzatok szabadon dönthetnek a támogatások nagyságáról és formájáról.

A változások főbb pontjai:

1. A szociális törvény csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, mely ellátások járási hatáskörbe tartoznak. Ide soroljuk az időskorúak járadékát, a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, az ápolási díjat, és a közgyógyellátást.
2. A módosítást megelőzően meglévő ellátások közül a rendszeres szociális segély, mint ellátási forma megszűnt, így az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozás egységessé vált.

A szociális törvény szerint rendszeres szociális segélyezettek közül azok, akik helyi rendelet alapján voltak jogosultak az ellátásra vagy a nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők, február 28-ig nyilatkozhattak arról, hogy vállalják-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak számára előírt együttműködést. Amennyiben vállalták, ők 2015. március 1. napjától foglalkoztatást helyettesítő támogatásra lettek jogosultak. Az egészségkárosodott személyek, akik eddig rendszeres szociális segélyben részesültek, amennyiben érvényes szakértői véleményük van az egészségkárosodás mértékére vonatkozólag, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülnek március 1. napjától, de ez a hatáskör a járási hivatalhoz került át.

3. A kötelező segélyek közül kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás.
4. Óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem 2015. június 4-ét követően nem nyújtható be.

A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és jogosultsági feltételekről az önkormányzatok szabadon dönthetnek. A szociális törvény az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt.

A jogszabályi változásokat figyelembe véve Ötvöskőnyei Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott szociális rendeletben eseti és rendszeres települési támogatások szabályozására került sor.

A) Eseti települési támogatások:

- a) Települési létfenntartási támogatás: a korábbi rendeletben az önkormányzati segély létfenntartást veszélyeztető eseteire vonatkozott.
- b) Települési gyógyszer-támogatás: gyógyszerkiadásokhoz kapcsolódó – a korábbi szociális rendeletben is jelen lévő – támogatás.
- c) Települési temetési támogatás: az eltemettető temetési költségeire tekintettel nyújtott – korábban is meglévő – támogatás.

- d) Települési támogatás elemi kár elhárításához: A módosított szociális törvény kimondja, hogy rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket kell részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorúlnak. Ilyen kiadás az elemi kár elhárításához kapcsolódó kiadás.
- e) Hátrányos helyzetű gyermek települési támogatása: A hátrányos helyzet szintén olyan kategória a szociális törvény szerint, amelyből adódó kiadásokat támogatni szükséges az önkormányzatnak.

B) Rendszeres települési támogatások:

- a) Települési lakhatási támogatás: A 2015. március 1. napjától megszűnő normatív lakásfenntartási támogatás ellentételezése. Az előzetes hatásvizsgálat során levezetésre kerül az önkormányzatot terhelő összege.
- b) Települési ápolási támogatás: A korábban hatályos szociális rendelet szabályozta a méltányos ápolási díj igénybevételének eseteit. Az új szociális rendelet kidolgozását megelőző hatásvizsgálat során ismételten felmerült ezen ellátási forma szükségessége.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A jogszabályi környezet változása miatt a helyi rendeletek felülvizsgálata és ebből következőleg a módosítása, illetve újraszabályozása folyamatos.

- Ötvöskónyi Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete;
- Településrendezési Terv;
- Ötvöskónyi Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II. 24.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról;
- Ötvöskónyi Község Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2015. (IX. 18.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A településrendezési terven kívül a helyi rendeletek újraszabályozása valósult meg, a jogszabályi környezet változása következtében.

- Ötvöskónyi Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete;
- Ötvöskónyi Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II. 24.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról;
- Ötvöskónyi Község Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2015. (IX. 18.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről;
- Településrendezési terv, településfejlesztési koncepció.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A település esetében a térségi, társulási kapcsolat a *Rinyamenti Kistérség Önkormányzati Társulási Megállapodás* formájában jelenik meg.

A megállapodás az egészségügyi, szociális, valamint a család-, gyermek-, és ifjúságvédelem feladatainak ellátására irányul.

Az egészségügyi szolgáltatás esetében a társulás a központi orvosi ügyeleket közösen tartja fenn, és a háziorvosi praxishoz kapcsolódó sürgősségi betegellátást a 18 társult települési önkormányzat (köztük Ötvöskőnyi is) működési területére kiterjedően végzi.

A szociális feladatok ellátását a Társulás által fenntartott intézmény útján látja el. A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ, valamint a segesdi intézményegysége Ötvöskönyira is kiterjedően nyújtja szolgáltatásait.

A szociális szolgáltató központ által ellátott feladatok:

- családi napközi,
- családsegítő szolgálat működtetése,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetése,
- házi segítségnyújtás biztosítása,
- gyermekjóléti szolgálat működtetése,
- idősek nappali ellátása,
- szociális étkeztetés.

A *közoktatás területén* 2012. december 31-ig a Nagyatádi Közoktatási Intézmény, társulás formájában biztosította az ötvöskőnyi gyermekek részére az oktatással összefüggő szolgáltatásokat. Ezt követően az állam vette át az iskolák működését, de természetesen a községben élő gyermekek nagyatádi iskolákban megvalósuló oktatását ez nem érintette hátrányosan.

A *védőnői, háziorvosi és házi gyermekorvosi feladatok* ellátására, feladat ellátási szerződés van érvényben Nagyatád Város Önkormányzatával, illetve a fogorvosi szolgáltatás biztosítása érdekében Segesd Község Önkormányzatával.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Ötvöskőnyi Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez legnagyobb mértékben a TeIR adatbázist használta fel. Ezen kívül jelentős volt az önkormányzat könyvelésében, beszámolóiban fellelhető számadatok aránya is. Az óvodai neveléssel és iskolai oktatással kapcsolatban, az intézményvezetők nyújtottak megfelelő információt. Adathiány felmerülésekor esetenként becslésre és helyi ismeretekre támaszkodtunk. A szegregátumra vonatkozóan az EFOP-1.6.2-16-2017-00104 azonosítószámú, „Összefogás a romákért, telep program Ötvöskönyiban” elnevezésű projekt Közösségi Beavatkozási Tervében található adatok kerültek felhasználásra.

A lakosságszámra vonatkozó adatok pontosítása a helyi Visual Register program segítségével valósult meg.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű jelenség az emberiség történelmében, a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjaként” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan.

Eszerint: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60 %-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46.000 Ft havi jövedelmet jelent. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 93.000 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35 %-át teszi ki, köztük 850.000 gyermek. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28.500 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

A mélyszegénység több dimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. A hétköznapi életben a mélyszegénység fogalmát sokszor azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma.

A mélyszegénység okai nem vezethetők vissza egyetlen kiváltó okra, számos tényező, társadalmi, gazdasági, szociálpolitikai, kulturális és egyéni ok áll a háttérben, így kezelése is csak komplex, szociál-, oktatás-, egészségügyi és foglalkoztatáspolitikai intézkedésekkel képzelhető el.

Magyarországon a kutatások szerint kb. 1,2 millió ember él mélyszegénységben, ebből következőleg nem mondhatjuk azt, hogy a mélyszegénység kizárólag roma kérdés lenne, mivel a romák száma Magyarországon 750.000 főre tehető.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi helyzet szempontjából nem ír elő a jogszabály kötelező adattáblát, ezért az alábbi adatterületek figyelembevételével értékeljük a településen élők jövedelmi és vagyoni helyzetét.

A lakosság jövedelmi, vagyoni helyzete a településen a személyi jövedelemadó-alap mértékével jellemezhető.

A községben 2017. évben a befizetett személyi jövedelemadó 82.615.212 Ft, amely a 2015-ös évhez képest 0,8 %-os emelkedést mutat. Az adófizetők száma a két év viszonylatában nem változott jelentősen, 2015-ben 352 db, míg 2017-ben 388 db volt. A befizetett személyi jövedelemadó növekedése nem arra utal, hogy a lakosság jövedelmi és vagyoni helyzete javult, hanem erre az adójóváírás, illetve az egyéb kedvezmények (életbiztosítás, lakáscélú) megszüntetéséből következtethetünk.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-vben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Munkanélkülinek hívunk minden olyan személyt, aki egy adott időpontban képes és akar is dolgozni, mégsem talál munkát. A közgazdaságtan megfogalmazása szerint a munkanélküliek és a foglalkoztatottak, vagyis a munkaerő piacon jelen lévők együttesen alkotják a munkaerő-állományt.

Különbséget kell tenni regisztrált és a nem regisztrált munkanélküliek között. Előbbiek az illetékes állami hatóságnál – munkaügyi hivatalnál - bejelentkezve, egyrészt az állam számára is figyelemmel kísérhetőek, másrészt jogosultak az ún. munkanélküli ellátások igénybevételére. Utóbbiak ezzel szemben nem regisztráltatják magukat sehol, így támogatást sem vehetnek igénybe és számuk sem határozható meg pontosan.

A KSH adatait figyelembe véve, 2017. április-júniusi időszakában a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 millió 420 ezer fő volt, 77 ezer fővel több, mint egy évvel korábban. A 15-64 évesek foglalkoztatási rátája 68,1 %-ra emelkedett. A férfiakat magasabb foglalkoztatási szint jellemezte, mint a nőket, és esetükben a javulás mértéke is nagyobb volt.

Ugyanezen időszakot figyelembe véve a munkanélküliek átlagos száma az egy évvel korábbihoz képest 38 ezer fővel, 196 ezerre, a munkanélküliségi ráta 0,9 százalékponttal, 4,3 %-ra csökkent. A férfiakat alacsonyabb munkanélküliségi ráta jellemezte, mint a nőket, és esetükben a javulás mértéke is nagyobb volt. Az országos adatokat tekintve tehát, a foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése jelenik meg. A javuló munkaerő-piaci helyzetben a közmunkaprogramok széles körű elterjedése, önkormányzatok általi kihasználása játszik fő szerepet.

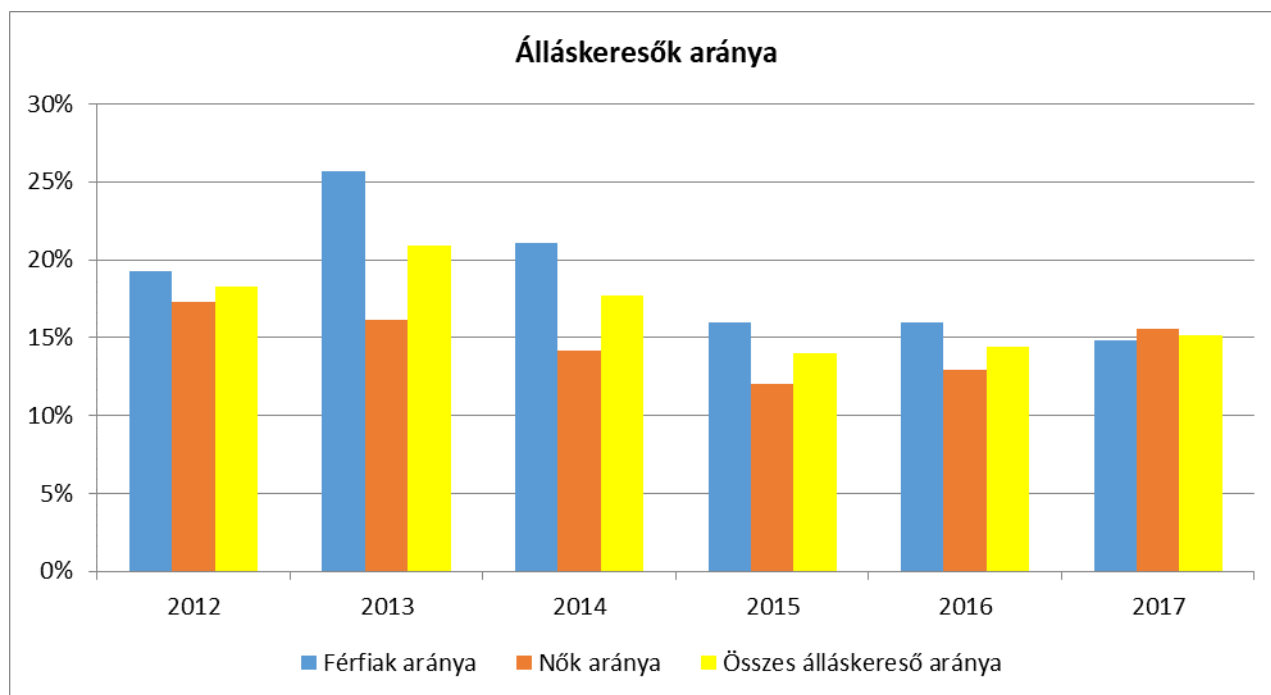
3.2.1. számú táblázat – Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	332	324	656	64	19,3%	56	17,3%	120	18,3%
2013	327	323	650	84	25,7%	52	16,1%	136	20,9%
2014	327	318	645	69	21,1%	45	14,2%	114	17,7%
2015	319	315	634	51	16,0%	38	12,1%	89	14,0%
2016	320	318	638	51	15,9%	41	12,9%	92	14,4%
2017	311	315	626	46	14,8%	49	15,6%	95	15,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.1. ábra – Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kitűnik, hogy az aktív korú lakónépesség száma csökkenő tendenciát mutat, 2012-ről 2017-re 5 %-os csökkenés következett be. Ez problémaként merül fel országos szinten is, mivel a munkaképes korú lakosságnak kellene „eltartania” az időseket, fiatalokat, gyermekeket.

Az aktív korú népességben belül nyilvántartott álláskeresők száma a 2012-2017-es időszakban csökkenő, 2013-ról 2014-re, illetve 2015-ről 2016-ra és 2017-re viszont növekvő mértékben mutatkozik meg.

A nemek szerinti megoszlást tekintve, a férfiak – a 2017-es év kivételével – minden esetben magasabb arányban jelennek meg, mint a női álláskeresők.

A női nyilvántartott álláskeresők száma 2015-ről 2016-ra 0,1 %-os növekedést, a férfi nyilvántartott álláskeresők száma pedig stagnálást mutat.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2017-ben összesen 95 fő, a nemek szerinti megoszlást figyelembe véve a nők aránya 15,6 %, a férfiak aránya pedig 14,8 % az aktív korú lakosságon belül. A táblázatból kitűnik, hogy a vizsgált években a nyilvántartott álláskeresők és az aktív korú lakosság száma is csökkent.

3.2.2. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoport szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		120	135	114	89	92	79
20 év alatti	Fő	4,75	7,00	7,25	6,75	7,5	4,75
	%	4,0%	5,2%	6,4%	7,6%	8,2%	6,1%
20-24 év	Fő	22,25	23,5	20,25	17	13,25	12

	%	18,5%	17,4%	17,8%	19,2%	14,4%	15,3%
25-29 év	Fő	11,5	9	8,5	5	10,5	10,25
	%	9,6%	6,7%	7,5%	5,6%	11,4%	13,1%
30-34 év	Fő	13	14,5	11,75	7,25	6,5	3,5
	%	10,8%	10,7%	10,4%	8,2%	7,1%	4,5%
35-39 év	Fő	18	18	12,5	10,5	11	10,25
	%	15,0%	13,3%	11,0%	11,9%	12,0%	13,1%
40-44 év	Fő	21	21,25	15	9,5	6,25	7
	%	17,5%	15,7%	13,2%	10,7%	6,8%	8,9%
45-49 év	Fő	9,75	14,75	12	8,25	11	9
	%	8,1%	10,9%	10,6%	9,3%	12,0%	11,5%
50-54 év	Fő	10,75	13	11	9,75	13,5	10,75
	%	9,0%	9,6%	9,7%	11,0%	14,7%	13,7%
55-59 év	Fő	8	11,75	12,5	11,5	8,5	4,75
	%	6,7%	8,7%	11,0%	13,0%	9,2%	6,1%
59 év feletti	Fő	1	2,25	2,75	3	4	6,25
	%	0,8%	1,7%	2,4%	3,4%	4,3%	8,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2. táblázat korcsoportok szerinti bontásban mutatja be a regisztrált munkanélkülieket. A legkevesebb nyilvántartott munkanélküli 2017. évben a 30-34 év közötti, valamint a 20 év alatti, és az 55-59 év közötti korcsoportból került ki.

A vizsgált években:

A 20-24 év közötti korcsoport esetében 3,2 %-os csökkenést láthatunk, mely főben meghatározva 10 fő.

A 25-29 év közötti korcsoport esetében 3,5 %-os csökkenés következett be a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva.

A 40-44 éves regisztrált munkanélküliek száma 2012-ről 2017-re 8,6 %-al csökkent, mely főben meghatározva nagyon jelentős, 14 fős csökkenést jelent.

Az 50-54 éves regisztrált munkanélküliek száma a vizsgált évek viszonylatában stagnálást mutat.

Az 55-59 éves regisztrált munkanélküliek száma a vizsgált első három évben növekedést, majd folyamatos csökkenést mutat. Ez a tendencia arra enged következtetni, hogy egyre magasabb a nyugdíj előtt állók foglalkoztatása.

Az 59 év felettek esetében a munkanélküliek száma egészen 2014. évig 1-2 fő között mozgott, de 2017-re 6 főre emelkedett, mely a 100 fő nyilvántartott álláskeresőhöz képest 6 %-os arányt mutat.

A KSH országos adatai (2017. április-június) szerint a 15-74 éves munkanélküli férfiak száma 31 ezer fővel, 100 ezer főre, munkanélküliségi rátájuk 1,3 százalékponttal, 4,0 %-ra csökkent. A munkanélküli nők száma 6 ezer fővel, 96 ezer főre, munkanélküliségi rátájuk 0,3 százalékponttal, 4,6 %-ra mérséklődött. Az állástalanok 7,7 százaléka a 24 évesnél fiatalabb korosztályból került ki, a munkanélküliségi rátájuk 11 százalékos volt.

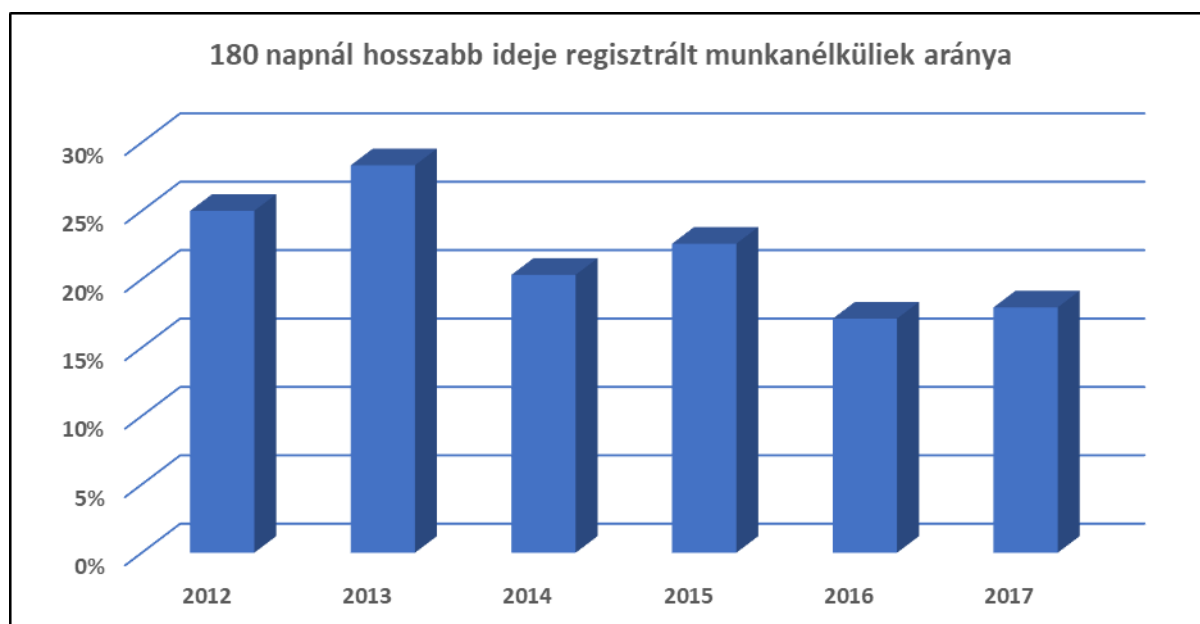
A legjobb munkavállalási korúak, azaz a 25-54 évesek munkanélküliségi rátája 3,7 százalékos, az 55-64 éveseké pedig 3,9 százalékos volt, és mindkettő csökkenő tendenciát mutat.

3.2.3. számú táblázat – A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	25	27	44	71	38,0%	62,0%
2013	28,33	39	18	57	68,4%	31,6%
2014	20,32	24	18	42	57,1%	42,9%
2015	22,6	20	13	33	60,6%	39,4%
2016	17,12	20	14	34	58,8%	41,2%
2017	17,94	19	24	43	44,2%	55,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, önkormányzati adatgyűjtés

3.2.3. ábra – A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, önkormányzati adatgyűjtés

A 3.2.3. táblázat a tartós munkanélküliek számát, arányát mutatja be a regisztrált munkanélküliek vonatkozásában. A munkanélküliség időtartamának két fő jellemző mutatója a 180 napnál nem régebben, és régebben regisztrált munkanélküliek száma.

A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek férfiak aránya emelkedett, a nőké viszont csökkent. A vizsgált időszakban minden szempontból a 2015-ös év a legjobbnak, mivel mind a regisztrált munkanélküliek száma (3.2.1. számú táblázat), mind a tartós munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat az előző évhez képest.

A férfi és a női tartós munkanélküliek száma a 2012-es évhez viszonyítva csökkenő tendenciát mutat, és a 2012-es és a 2017-es évek kivételével, a férfi munkanélküliek voltak többségben. A 180 napnál régebben regisztrált női és férfi munkanélküliek aránya ingadozó képet mutat, tehát pl. 2016-ban a férfiak, 2017-ben pedig a nők voltak többségben.

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2012-ről 2017-re a nők esetében 46 %-al, a férfiak esetében pedig 30 %-al csökkent.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal adatai alapján 2019. március-május hónapban a 15–74 éves férfiak körében a munkanélküliség stagnált, a munkanélküliek száma 90 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 3,5% volt. A nők esetében a munkanélküliek száma 13 ezer fővel, 70 ezerre, a munkanélküliségi ráta 0,6 százalékponttal, 3,3%-ra csökkent.

A 15–24 éves munkanélküliek száma 7,2 ezer fővel, 35 ezerre, munkanélküliségi rátájuk 2,4 százalékponttal, 11,1%-ra nőtt. A munkanélküliek több mint ötöde ebből a korcsoportból került ki. A 25–54 évesek, azaz az ún. legjobb munkavállalási korúak munkanélküliségi rátája 0,5 százalékponttal, 3,0%-ra csökkent, az 55–74 éveseké 2,3% volt.

A munkanélküliség átlagos időtartama 13,9 hónap volt, a munkanélküliek 36,7%-a legalább egy éve keresett állást, vagyis tartósan munkanélkülinek számított.

3.2.4. számú táblázat – Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	78	68	146	17	21,8%	11	16,2%	28	19,2%
2013	77	67	144	16	20,8%	5	7,5%	21	14,6%
2014	78	75	153	15	19,2%	9	12,0%	24	15,7%
2015	80	82	162	12	15,0%	4	4,9%	16	9,9%
2016	80	82	162	10	12,5%	2	2,4%	12	7,4%
2017	82	79	161	6	7,3%	4	5,1%	10	6,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat szerint pályakezdő állás kereső az állás keresők közül azok a 25. életévüket – felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetén 30. életévüket – be nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem szereztek jogosultságot.

A nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma 2012-2017 közötti időszakban 19,2 %-ról 6,2 %-ra csökkent, az érintett korosztály létszámának kismértékű növekedéséhez képest. A pályakezdő állás keresők kategórián belül a férfiak száma magasabb arányban nőtt, illetve a női pályakezdő állás keresők száma a vizsgált években 7 fővel csökkent.

Az életkor szerinti megoszlást tekintve, mind a nők, mind pedig a férfiak száma növekedést mutat. Az Európai Unió a következő hét éves költségvetési ciklusban 6 milliárd eurót biztosít az Ifjúsági Garancia Programra, amely azt hivatott elérni, hogy a 25 év alatti fiatalok ne legyenek négy hónapnál tovább munkanélküliek.

Magyarországon az erre irányuló program az Első Munkahely Garancia Program, amelynek keretében bérköltség támogatás nyújtható, amennyiben egy munkáltató 25 év alatti pályakezdő állás keresőt vesz fel. Az ötvöskönyi állás keresőket a Nagyatádi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége fogadja. A pályakezdők esetében fontos a regisztrálás, mivel a kirendeltség képzési lehetőségeket is biztosít.

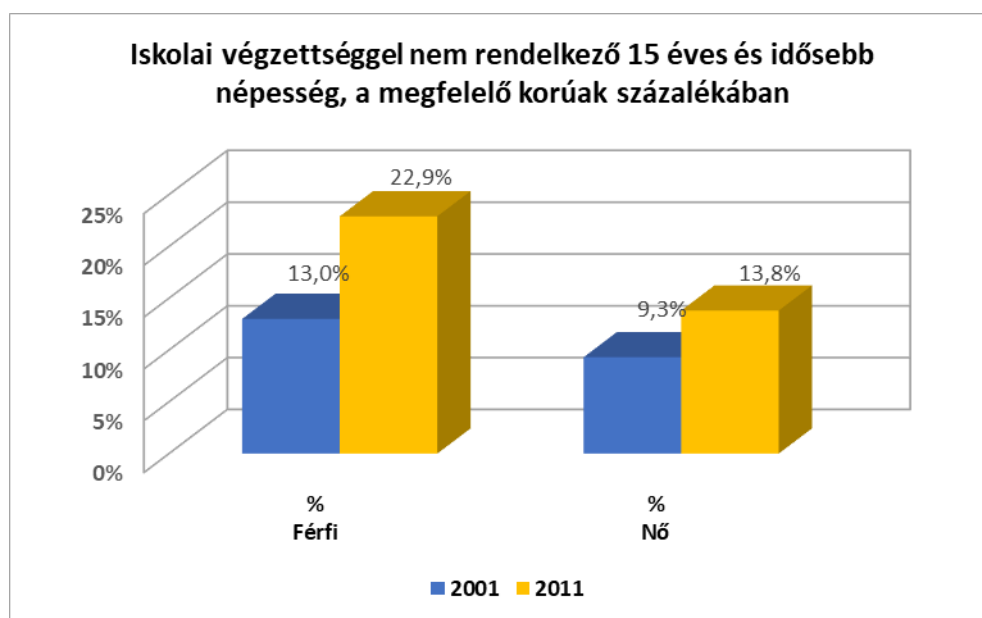
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat – Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	87,0%	90,7%	13,0%	9,3%
2011	77,1%	86,2%	22,9%	13,8%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

3.2.5. ábra – Alacsonyan iskolázott népesség

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból jól látható, hogy az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya, alul marad a legalább általános iskolát végzettek számához képest, a 15 éves és idősebb lakosságot figyelembe véve.

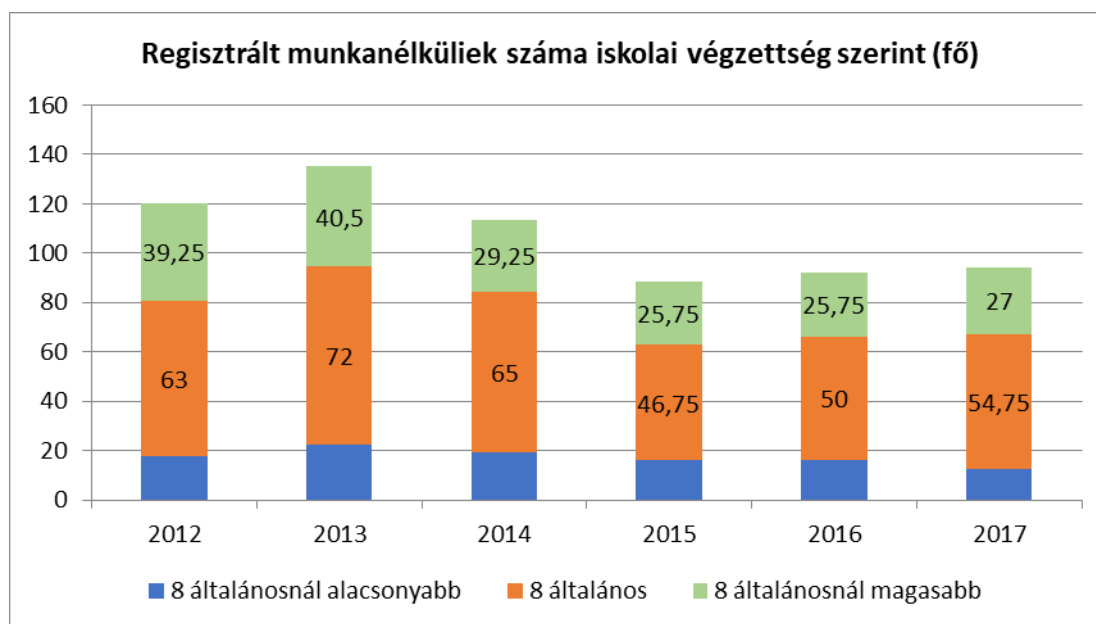
A korábbi népszámlálási adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a 15 éves és idősebb nők 9,3 %-a, 2011-ben pedig a 13,8 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. A 2.2. számú táblázat elemzését figyelembe véve megállapítható, hogy 2001-ről 2011-re 11 fős növekedés következett be a 15 éves lakosság, 8 fős növekedés a 16 éves lakosság és 6 fős növekedés a 17 éves lakosság körében. A tendencia javulásához a különféle, iskolai végzettség megszerzésére irányuló programok is hozzájárultak.

3.2.6. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek/registrált álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	120	17,75	14,8%	63	52,5%	39,25	32,7%
2013	135	22,5	16,7%	72	53,3%	40,5	30,0%
2014	114	19,25	16,9%	65	57,0%	29,25	25,7%
2015	89	16	18,0%	46,75	52,5%	25,75	28,9%
2016	92	16,25	17,7%	50	54,3%	25,75	28,0%
2017	79	13	15,8%	54,75	69,3%	27	34,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.6. ábra – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. táblázat a nyilvántartott álláskeresők körében vizsgálja az iskolai végzettséget. A nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva, átlagban kb. 16,7 %-os a nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya. A nyolc általános végzettséggel rendelkezők kb. 56,5 %-os arányban mutatkoznak meg, míg a nyolc általánosnál magasabb végzettségűek 26,8 % körüli arányt képviselnek.

Tehát a nyolc általános végzettséggel rendelkezők száma a legmagasabb a regisztrált álláskeresők között. Ennek fő oka, hogy ezen személyek nem rendelkeznek semmilyen szakképzettséggel, így nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon. Ebből következőleg az ő esetükben a szakképesítés megszerzéséhez kellene segítséget nyújtani.

A nyolc általánost végzett álláskereső esetében is többnyire a közfoglalkoztatás jelent átmeneti esélyt a munkára. Ugyanakkor az általános iskola elvégzése a képzési lehetőségek és képzésre való hajlandóság szempontjából választóvonalat jelent az aluliskolázott álláskeresők között. A felnőttoktatási programok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a jobb munkaerő-piaci esélyekkel rendelkező, szakmával és/vagy érettségivel is rendelkezők legyenek jelen nagyobb arányban az álláskeresők között.

A nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek esetében a hiányzó osztály, illetve osztályok megszerzése, és valamely hiányszakma elsajátítása lehetne kézenfekvő megoldás.

3.2.7. számú táblázat – Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő		Fő	%
2012	0		0	-
2013	0		0	-
2014	0		0	-
2015	0		0	-
2016	0		0	-
2017	0		0	-

Forrás: TeIR, Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat

A 3.2.7. táblázat nem tartalmaz adatot, mivel 2012-2017 közötti években nem volt felnőttoktatás a 8. évfolyam megszerzésére irányulóan. A képviselő-testület 2007-ben az általános iskola bezárása mellett döntött. Ennek fő oka a szegregált iskola kialakulásának megakadályozása volt. Ezt megelőzően sem volt Ötvöskőnyi községben oktatás a nyolc osztály megszerzésére irányulóan.

A jövőben a végzettség megszerzésére irányuló igény felmérését követően, partnerek bevonásával megszervezésre kerülhetne ezen réteg felzárkóztatása.

Fontos azonban kiemelni, hogy a hiányzó kettő-, esetleg három osztály megszerzése ne fél év alatt valósuljon meg, mert hat hónap alatt nem lehet a hiányzó ismereteket elsajátítani, az ilyen jellegű oktatás csak a statisztika javítását szolgálja.

3.2.8. számú táblázat – Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen		szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő		fő	%	fő	%	fő	%
2012	n.a.		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

A táblázat kitöltéséhez nem állt rendelkezésünkre pontos és elemezhető adat, ezért a későbbiekben szükséges ehhez kapcsolódóan helyzetfeltárást végezni.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás célja, hogy az álláskeresőket segély helyett munkát kapjanak. A közmunkások aktív, társadalmilag hasznos életet élnek, örömmel vesznek részt a rendszerben.

A közfoglalkoztatási programok kibővültek, a hagyományos közfoglalkoztatás mellett tovább folytatódott a START-munka program, és országos közfoglalkoztatási programok.

A közfoglalkoztatásban részt vevők számát, átlagos statisztikai létszámban határozzuk meg. Ennek megfelelően 2012-ben 25 fő, 2013-ban 20 fő, 2014-ben 25 fő, 2015-ben 23 fő, 2016-ban 40 fő és 2017-ben 38 fő vett részt közfoglalkoztatásban. A közfoglalkoztatottak körében 85 %-os a roma személyek aránya.

A 2011. évi CVI. törvény 2011 szeptemberében lépett hatályba, mely szerint az új típusú közfoglalkoztatás legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és munkára kész, aktív korú, szociálisan rászoruló ember számára biztosítson átmeneti munkalehetőséget. Az új rendszer előnye, hogy a korábbihoz képest jóval nagyobb számban vonhatók be a segélyezettek. Azonban, ha a másik oldalát nézzük, megállapítható, hogy a rövid foglalkoztatási időtartam miatt jelentősen romlik a dolgozók motiváltsága.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Közlekedés

Ötvöskónyi a 68-as főút mentén található, 8 km-re Nagyatádtól és 41 km-re a megyeszékhelytől, Kaposvártól. A Dombóvár-Gyékényes vasútvonalnak Ötvöskónyiban önálló vasútállomása van, de az autóbusz közlekedés is kiválóan mondható.

A munkavállalók közül sokan járnak Nagyatádra dolgozni, ez a Kapos Volán Zrt. autóbuszaival is könnyedén megtehető, mivel a buszok indulási ideje, illetve menetideje igazodik a munkakezdéshez és befejezéshez. Ugyanez elmondható a Nagyatádon tanuló diákokra is.

A Nagyatádon oktatásban részt vevő általános iskolás gyermekek szállítását iskolabusz biztosítja.

Potenciális munkalehetőségek és lehetséges vállalkozási területek

Ötvöskónyiban a legfőbb foglalkoztató az önkormányzat. Munkalehetőség hiányában a dolgozók Nagyatádon, Kaposváron, illetve Segesden a Ferrokov Kft-nél vállalnak munkát.

A településen korábban a fő megélhetési forrás a mezőgazdaság volt. Mára a földterületek jelentős része magánkézen van, így a foglalkoztatás ezen a területen is jelentősen beszűkült.

A fiatalok többsége az egyetem, főiskola elvégzését követően már nem tér vissza a községbe, ennek fő oka a munkalehetőségek hiánya. Ez a jelenség a környező településekre is jellemző.

Az állami szektor szerepét a helyi munkaerő foglalkoztatásában az alapján tudjuk lemérni, ha megvizsgáljuk, hogy az egyes intézményekben hány fő közalkalmazott és köztisztviselő dolgozik.

Az óvodában 6 fő, az önkormányzatnál pedig 1 fő közalkalmazott áll foglalkoztatásban.

A községben a képzettséggel nem rendelkező munkanélküli személyek esetében az önellátás lehet megoldás.

Minden házhoz tartozik kisebb-nagyobb terület, mely alkalmas lehet növénytermesztésre és állattartásra. Az önkormányzatnak persze szerepet kellene vállalnia az induláshoz szükséges eszközök, vetőmagok, állatok beszerzésében. Az önellátásra való ösztönzés egyik megnyilvánulási formája volt, hogy a községben vetőburgonyát kaptak a legrászorulóbb családok. Az önellátás kiutat jelenthet a mélyszegénységben élő személyek elszigeteltségéből, kirekesztettségéből.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

Év	Regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	Vendéglátóhelyek száma	Befizetett iparűzési adó
2012	110	3	2	1.945.300
2013	115	2	2	2.313.804
2014	117	2	2	3.339.000
2015	110	2	2	4.019.679
2016	116	2	1	5.323.600
2017	114	2	0	7.635.726

Forrás: TeIR, T-Star, önkormányzati adatok

A község lakosság számához képest, magas a regisztrált vállalkozások száma. Azonban ezen vállalkozások nem jelentenek megoldást a munkanélküliség problémájára, mivel ezek többnyire 1-2 személyes vállalkozások, főként mezőgazdasági jellegű vállalkozások. Jellemző rájuk az alultőkésítettség, és a fejlesztési lehetőségek korlátozottsága.

A kereskedelmi üzletek, valamint a vendéglátóhelyek száma stagnálást mutat a 2012-2017 közötti időszakban. Jelenleg 2 kiskereskedelmi üzlet működik a községben.

Az önkormányzat 2008. január 1-én vezette be az iparűzési adót. Az elszámolt befizetés 2012-2017 közötti időszakban folyamatos növekedést mutat. Az iparűzési adóbevételek nemcsak a községben állandóan jelen lévő vállalkozásoktól származik, hanem ideiglenes tevékenység után is köteles az adott vállalkozás fizetni.

Összességében elmondható, hogy a helyi munkalehetőségek korlátozottak, a lakosság aktív részének jelentős hányada Nagyatádra jár dolgozni. E tekintetben az egészségügyet, a Büttner & Co Kft.-t, az Industrie Electric Kft.-t, valamint a D-Back Kft.-t kell kiemelnünk, mint nagyatádi székhelyű foglalkoztatókat. A munkáltatók között a segesdi székhelyű Ferrokov Kft-t is ki kell emelni, mivel Ötvöskönyiből is jó páran járnak oda dolgozni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem találhatóak a településen. Azonban az Ötvöskönyi vonzáskörzetében lévő Nagyatádon már lehet ilyen jellegű programokban részt venni. Itt említhető meg az Ady Endre Gimnázium és a Büttner & Co Kft. közötti együttműködési megállapodás.

A képzettség szintje nagymértékben függ az oktatási rendszer milyenségétől. Fontos, hogy az oktatási intézmények figyelembe vegyék az éppen aktuális hiányszakmákat és igyekezzenek ilyen jellegű képesítés megszerzését biztosítani a tanulóknak.

Megfelelő képesítés birtokában sem egyszerű elhelyezkedni a munkaerő-piacon, itt azonban előtérbe kerül a munkaügyi hivatalokban való regisztráció, amely az egyes vállalkozások, cégek számára is munkaerő szerzési lehetőséget biztosít.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	közfoglalkoztatási programok
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	"Első munkahely garancia" - központi program - TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban	van	Köznevelési hídprogram TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"

Forrás: helyi adatgyűjtés

A táblázatból kiemelhető, hogy nincs a településen olyan program, amely az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet könnyíti meg a fiatalok számára. Ezen a területen elképzelhetőnek tartanánk olyan fórumok, beszélgetések megszervezését, ahol a munkára képes és készen álló fiatalok egyes meghívott szakértőktől, tanácsadóktól, illetve cégek képviselőitől kérdezhetnének a munkavállalással kapcsolatban.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	közfoglalkoztatási programok
felnőttképző programok a vonzasközpontban	van	TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	nincs	
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzasközpontban	van	foglalkozási- és munkaerő piaci információk nyújtása
helyi foglalkoztatási programok a településen	nincs	

helyi foglalkoztatási programok a vonzasközpontban	nincs	
--	-------	--

Forrás: helyi adatgyűjtés

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek közül a nagyatádi székhelyű munkaügyi központot, valamint a kaposvári székhelyű Somogyi Munkanélküliekért Alapítványt kell kiemelni. Mindkét szervezet segítséget és információt nyújt az esetleges munkalehetőségekről, képzésekről.

A településen lévő felnőttképző programokban a közfoglalkoztatási programokat kell kiemelni, de itt visszautalunk a már korábban is megemlített felnőttképzésre, amely a nyolc általános iskolai osztály megszerzésére irányul. Ez azért jelentős, mert a nyolc osztály megléte nélkül az adott személy semmilyen szakmát nem tud elsajátítani, amelynek hiánya csökkenti a munkaerő-piacra való belépést. Erre vonatkozólag intézkedési terv fogalmazódhatna meg.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Ötvöskönyiben működik az Ötvöskönyi Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely a települési önkormányzattal együttműködve, részt vesz a közfoglalkoztatási programok megszervezésében, lebonyolításában. Ennek keretében közreműködik a foglalkoztatottak kiválasztásában, a munkafolyamatok végrehajtásában.

Ötvöskönyiben a roma lakosság jelentős része kizárólag segélyből él, és az egyetlen lehetőség számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel. Az önkormányzat – pozitív szempontból – mindig figyelembe veszi a dolgozók kiválasztásánál a családi és jövedelmi viszonyokat. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ötvöskönyi Község Önkormányzata minden esetben elítéli a hátrányos megkülönböztetés minden nemű megnyilvánulási formáját. A helyi adatgyűjtés során nem merült fel hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Az önkormányzat nem alkalmaz diszkriminatív eljárást, minden esetben eleget tesz a jogszabályban meghatározott kötelezettségének.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások részletes szabályait, az igénybevétel és jogosultság feltételeit az 1993. évi III. törvény, valamint Ötvöskönyi Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II. 25.) önkormányzati rendelete rögzíti.

A szociális ellátások közül a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (korábban aktív korú ellátás, rendelkezésre állási támogatás, bérpótló juttatás) sarokkönek tekinthető a közfoglalkoztatásban való részvétel szempontjából.

A jogosultságot tekintve lényeges változás 2012. évtől, hogy a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt kell igazolni.

Aki a 30 napot igazolni nem tudja, és önkéntes munkavégzésben sem vesz/vett részt, a támogatás megszüntetésre kerül. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 28.500 Ft-ról, 2012-ben 22.800 Ft-ra csökkent.

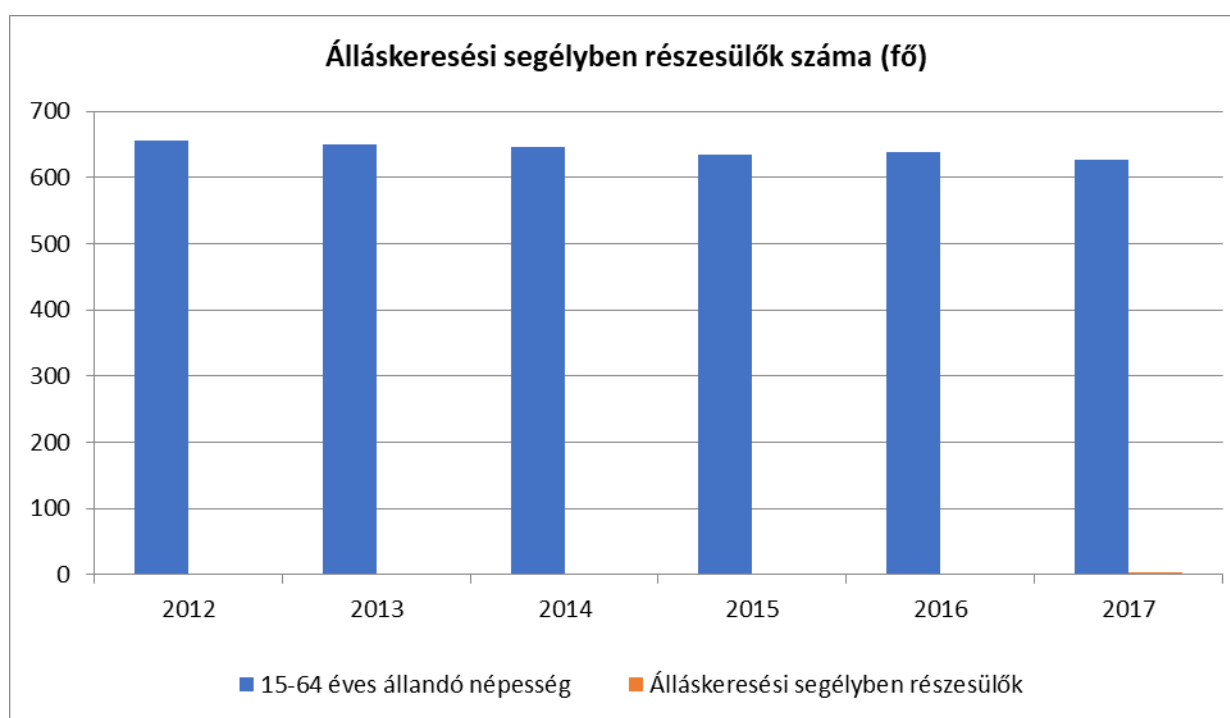
A szociális törvény 2015. március 1. napjától hatályos módosítása értelmében az aktív korú ellátásokkal kapcsolatos hatáskörök a járási hivatalhoz kerültek át.

3.3.1. számú táblázat – Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	656	0,25	0,0%
2013	650	0,5	0,1%
2014	645	1,5	0,2%
2015	634	1,5	0,2%
2016	638	2,75	0,4%
2017	626	4	0,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.1. ábra – Álláskeresési segélyben részesülők száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési segélynek három speciális típusa van. Az álláskeresési segély első típusa annak az álláskeresőnek jár, aki legalább 180 napig álláskeresési járadékra volt jogosult, de a járadék folyósítási idejét kimerítette. Ebben az esetben az álláskeresési segély folyósítása iránti kérelmét az álláskeresési járadék megszüntetésétől számított 30 napon belül kell benyújtania.

Az álláskeresési segély második típusa azon álláskereső részére állapítható meg, aki álláskeresési járadékra nem jogosult, de az álláskeresővé válását megelőző négy évben legalább 200 nap jogosultsági idővel rendelkezik.

Az álláskeresői segély harmadik típusára jogosult az az álláskereső, akinek maximum öt éve hiányzik a rá irányuló öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez a segély iránti kérelem benyújtásának időpontjában.

További feltétel, hogy az álláskeresői járadékban legalább 140 napig részesüljön és a járadék folyósítási idejének kimerítését követő három éven belül betöltse a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, továbbá rendelkezzen az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

Az első és második típusú álláskeresői segély folyósítási időtartama 90 nap. Amennyiben az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában az 50. életévét betöltötte, az álláskeresői segély első típusának folyósítása 90 nappal meghosszabbodik, így 180 napra válik jogosulttá. Az álláskeresői segély harmadik típusa az öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj jogosultságnak megszerzéséig folyósítható. Az álláskeresői segély folyósításának kezdő napja a kérelem benyújtását követő nap. Az álláskeresői segély minimális összege jelenleg a minimálbér 40 %-a.

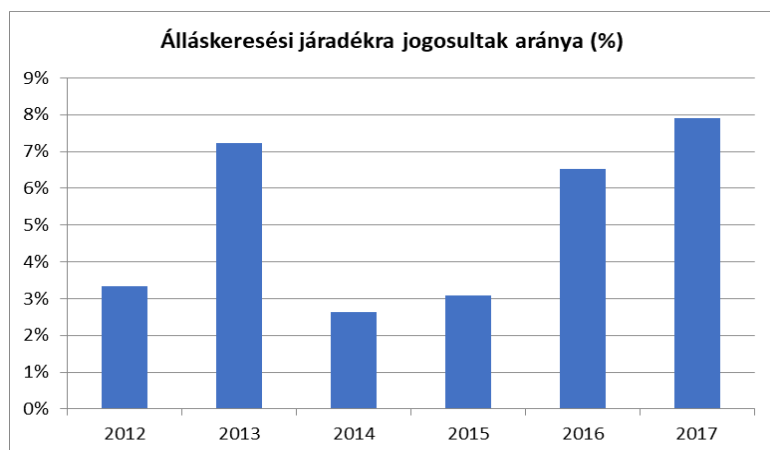
A táblázatból kiolvasható, hogy az álláskeresői segélyben részesülők száma 2012-2017 közötti időszakban emelkedett annak ellenére, hogy a 15-64 év között állandó népesség száma csökkent. Az álláskeresői segélyben részesülők száma 4 fővel emelkedett a vizsgált évek viszonylatában.

3.3.2. számú táblázat – Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	120	4	3,3%
2013	135	9,75	7,2%
2014	114	3	2,6%
2015	89	2,75	3,1%
2016	92	6	6,5%
2017	79	6,25	7,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. ábra – Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az előbbi táblánál leírtakra utalnak a 3.3.2. számú táblázat adatai, látható, hogy az álláskeresői járadékokra jogosultak száma 2013. évre nagymértékben nőtt, a nyilvántartott álláskeresők 7,2 %-ának arányára emelkedett.

Az álláskeresői járadékokra jogosultak nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyított aránya 2012-ről 2013-ra növekedést, 2014-re csökkenést, majd a vizsgált utolsó évben növekedést mutat.

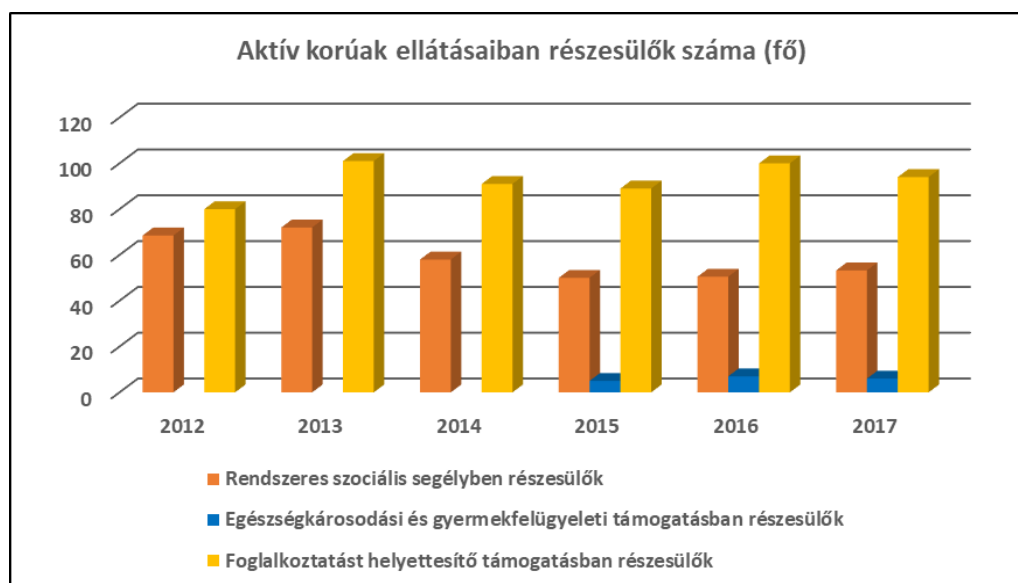
Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, kereső tevékenységet nem folytat, és vállalkozói tevékenységet sem folytat, és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresője nem vezetett eredményre, és számára az illetékes munkaügyi központ kirendeltsége sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

3.3.3. számú táblázat – Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	68,5		10,44%	80	66,67%
2013	72		11,08%	101	74,81%
2014	58		8,99%	91	79,82%
2015	50	5	7,89%	89	100,00%
2016	50,5	7	7,92%	100	108,70%
2017	53,25	6	8,51%	94	118,99%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

3.3.3. táblázat – Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

Az aktív korúak ellátására, azaz rendszeres szociális segélyben, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma és aránya leginkább a jogszabályi környezethez igazodva változik. A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, minden évben 50 % feletti arányt láthatunk. Ötvöskönyiben 2012. évben 2 fő, 2013-ban 12 fő, 2014-ben pedig 3 fő esett el a jogosultságtól amiatt, hogy a jogszabály által előírt 30 napos munkaviszonyt nem tudta igazolni, és ezt önkéntes munkával sem pótolta.

A 15-64 évesek számához viszonyítva, alacsony a rendszeres szociális segélyben részesülők száma. A nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők számának növekedése, valamint a helyi rendelet alapján megállapított jogosultság eredményezte azt, hogy 2013-ról 2014-re 3 fővel emelkedett a rendszeres szociális segélyezettek létszáma.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult, melynek hatására az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj), - közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A rendszeres szociális segély nevű ellátás 2015. március 1-jével megszűnt. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhettek jogosultságot. Az új rendszer bevezetésének lépései a következők voltak:

- A 2015. január 1.-jén rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultságát a jegyző 2015. január 1. és 2015. február 28. között felülvizsgálta.
- A felülvizsgálat eredményeként a jegyző határozatban megállapította, hogy az ügyfél 2015. március 1-től milyen ellátásra vált jogosulttá.
- Automatikusan, az új egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak azok a személyek, akik azért voltak jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősültek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudták.
- Ha vállalták a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (álláskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés a munkaügyi központtal), akkor foglalkoztatást helyettesítő támogatást kaphattak a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján voltak jogosultak rendszeres szociális segélyre.
- Ha a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján rendszeres szociális segélyre volt jogosult a személy, és az együttműködést nem vállalta, akkor az aktív korúak ellátására való jogosultságát meg kellett szüntetni.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat – Lakás állomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	298	45	0	0	0	0	0	0
2013	298	45	0	0	0	0	0	0
2014	298	45	0	0	0	0	0	0
2015	298	45	0	0	0	0	0	0
2016	297	45	0	0	0	0	0	0
2017	297	45	0	0	0	0	0	0

Forrás: KSH – népszámlálási adatok, önkormányzati adatok

Ötvöskónyi község összes lakásállománya 2012-től 2017-ig 298 db-ról 297 db-ra változott, azaz kismértékű csökkenést tapasztalhatunk. Ugyanakkor 2012-2015. közötti években a stagnálás jellemezi a lakásállományt.

Bérlakás és szociális lakás nem található a községben.

Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 15 %-át teszik ki. Erre vonatkozólag az önkormányzat intézkedési programot ír elő, melynek megvalósítása a jövőbeni problémák elkerülése érdekében nem várathat magára. A lakáskörülmények javítása érdekében a közfoglalkoztatottak közül egy 4-5 fős csoport kialakítása szükséges. Amennyiben szakember (ács, kőműves) is van a közmunkások között, az ő irányításával, ha pedig nincsen, az önkormányzat által biztosított külső szakértő irányításával történne a lakások felújítása (életveszélyes állapot megszüntetése), illetve elégséges lakhatást biztosító lakás kialakítása. Fontos kiemelni, hogy a lakásban élő munkaképes korú személyek részt vennének a munkák elvégzésében.

Az önkormányzat segítséget nyújtana a szükséges eszközök és anyagok megvásárlásában, az ott élők, pedig mint egy látszólagos együttműködési megállapodásban, vállalnák az állag megőrzését és fenntartását. Többnyire több gyermekes roma családok lakása minősül elégtelennek. Az elmúlt években két-három alkalommal is az elégtelen lakhatási körülmények is szerepet játszottak abban, hogy az ott élő kiskorú gyermekeket ideiglenes hatállyal el kellett helyezni. A házak állagának leromlása, a község arculatának negatív tényezőjeként jelenik meg. Ebből következőleg pedig felmerül a kérdés: „Hogyan lehetne vonzó egy ilyen település?”

A lakások komfortosság szerint

Lakások	Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükség- és egyéb lakás	Összesen
száma	87	130	8	72	1	298
aránya	29 %	44 %	3 %	24 %	0 %	100 %

Forrás: Népszámlálás 2011.

A lakások felszereltség szerint

Lakások	Hálózati	Házi	Meleg folyóvízzel	Víz-öblítéses WC-vel	Köz-	Házi	Összesen
	vízvezetékekkel				csatornával		
	ellátott lakás						
száma	242	4	220	221	0	246	298
aránya	81,2 %	1,3 %	73,8 %	74,2 %	0	82,6	100 %

Forrás: Népszámlálás 2011.

Ötvöskónyiban a lakások közül 1 szükség- és egyéb lakás. Ez a lakásállomány 0,3 %-a, a komfort nélküli, a lakásállomány 24 %-a. A lakások 17,5 %-ában sem vezetékes, sem házi vízvezeték nincs. A lakások 26,2 %-ában nincs meleg folyóvíz, 25,8 %-ában vízöblítéses WC. A 2011-es népszámlálási adatok szerint a közcsontra csatlakozott lakások száma 0 volt, ennek oka, hogy a községben akkor még nem valósult meg a szennyvízberuházás. A szennyvízberuházás műszaki átadás-átvétele 2015. októberében megtörtént, a rákötések száma a felülvizsgálat időpontjában kb. 185 db háztartás.

b) szociális lakhatás

Ötvöskónyiban nem találhatók szociális lakások.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A községben nem található egyéb lakás célra használt, nem lakás célú ingatlan.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az előbbieken már részletezésre került, hogy az elégtelen lakhatási körülmények megszüntetésére, intézkedési terv kidolgozása szükséges. A hajléktalanság nem jellemző a községben.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat 2015. február 28. napjáig a jogszabályi feltételeknek megfelelő, normatív lakásfenntartási támogatást nyújtott az arra jogosult és rászoruló személyeknek. A szociális törvény változása következtében 2015. március 1. napjától az önkormányzat, a szociális ellátásokról szóló rendeletének megfelelően települési lakhatási támogatás igénylését tette lehetővé. A normatív lakásfenntartási támogatás megszüntetésének indoka volt, hogy a rezsicsökkentés következtében csökkent a háztartások kiadása. Ugyanakkor, ezzel az indokkal nem vették figyelembe a vidéken élő háztartások tényleges helyzetét. Vidéken, a társadalom azon rétegének, akik lakásfenntartási támogatásban részesültek, szinte nincs olyan kiadása, amely a rezsicsökkentés révén csökkent volna. Nekik továbbra is szükségük van a pár ezer forint összegű havi bevételre.

A 2015. február 28. napjáig hatályos szociális törvénynek megfelelően:

- a lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helység fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás;
- normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztói egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A normatív lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani.

3.4.3. számú táblázat – Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2012	121	0
2013	96	0
2014	98	0
	Települési lakhatási támogatás	
2015	84	0
2016	99	0
2016	100	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adatai jól mutatják, hogy évről-évre nőtt, illetve 2013-ra kismértékben csökkent a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma.

Ebből a rossz életkörülményekre, a jövedelmek csökkenésére következtethetünk. A lakosság többségének tehát szüksége van az önkormányzati támogatásra. Minden támogatási, segélyezési forma esetében a jogosultak számának változása, jól tükrözi a helyi társadalmi, jövedelmi viszonyokat.

Fontos beszélnünk a szociálpolitikai támogatásról (szocpol), illetve lakásépítési támogatásról, mint mára már megváltozott, megszigorított feltételekkel igénybe vehető ellátásról. A megszüntetésre került korábbi rendszer, számos visszaélési lehetőségre adott alapot.

Vegyünk egy példát erre vonatkozólag: Volt mindig egy vállalkozó, aki szervezte az egészet. Megkaparintott valami olcsó telket, beszervezett egy nagyobb családot, és indult is az „üzlet”.

A telekre villámgyorsan felépült kisméretű téglából a ház, megkapták a sokmillió szocpolt, amit (jó esetben) elfeleztek. A következő héten már csak egy üres betonplacc árválkodott a ház helyén, a család és a vállalkozó is felszívódott.

Az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete 2015. március 1. napjával lépett hatályba. A képviselő-testület igyekezett a valós társadalmi viszonyokat figyelembe vett rendeletet alkotni, amikor is a korábbi törvényi jogosultsági feltételeket figyelembe véve biztosította továbbra is a lakásfenntartási támogatást, települési lakhatási támogatás formájában.

f) eladósodottság

Ötvöskónyi Község Önkormányzatának nincs adósságkezelési szolgáltatás nyújtására vonatkozó szabályzata. A lakhatással összefüggő eladósodottság esetén az önkormányzat – a feltételek fennállása esetén – szociális kölcsön nyújtásával tud esetlegesen segítséget nyújtania személyeknek, családoknak. A községben sokan nem tudták fizetni a villanyáramot, így az kikötésre került. Ezen családok esetében a feltöltő kártyás használatot szorgalmazta az önkormányzat is. Az ügyek intézésében, mind a családsegítő szolgálat, mind pedig az önkormányzat a lakosság szolgálatában áll.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Az Ötvöskónyihoz tartozó külterületi települések – Töröktanya, Petenye, Szarkástó, Szentkereszt – az évek során lakatlanná váltak.

Nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások a zártkertben találhatóak. Van egy-két család, akik életvitelszerűen élnek itt. A zártkertek villamos árammal ellátottak, a vízellátás pedig fúrt kutakkal megoldott. Az itt élő emberek közszolgáltatásokhoz való hozzáférése biztosított a község belterületén.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az MTA Gyerekszegénység Elleni Programiroda 2011-ben végzett kutatása szerint a hazai népesség mintegy három százaléka, megközelítőleg 300 ezer ember él szegregált lakókörnyezetben. A felmérés szerint a telepek közel 60 százaléka a községekben, 38 %-a városban és 2 %-a Budapesten található. A telepek kétharmada a települések szélén, további 14 %-a külterületen helyezkedik el, 20 %-a pedig szerves része az adott településnek.

A munka, a jövedelem hiánya jelentősen meghatározza az életminőséget, a szociális helyzetet. A jövedelem csökkenésével együtt jár, hogy az alapvető szükségletek kielégítése az elsődleges, és a lakások belső, külső állapotának a szinten tartására sokkal kevesebb fordítható. A megfelelő jövedelemforrás hiánya, a befolyó jövedelmek felhasználása, valamint a többségi és a roma lakosság közötti, valamint a roma lakosság egyes csoportjai közötti lényeges szocio-kulturális eltérések, szokások is konfliktushelyzeteket, elhatárolódásokat okozhatnak. Az életminőség, az életforma megnyilvánulása a környezeti kultúrában, a társas kapcsolatokban, közösségi szemléletben, hozzájárul a szegregálódáshoz, amennyiben jelentős eltérés van a szegregátum és környezete között.

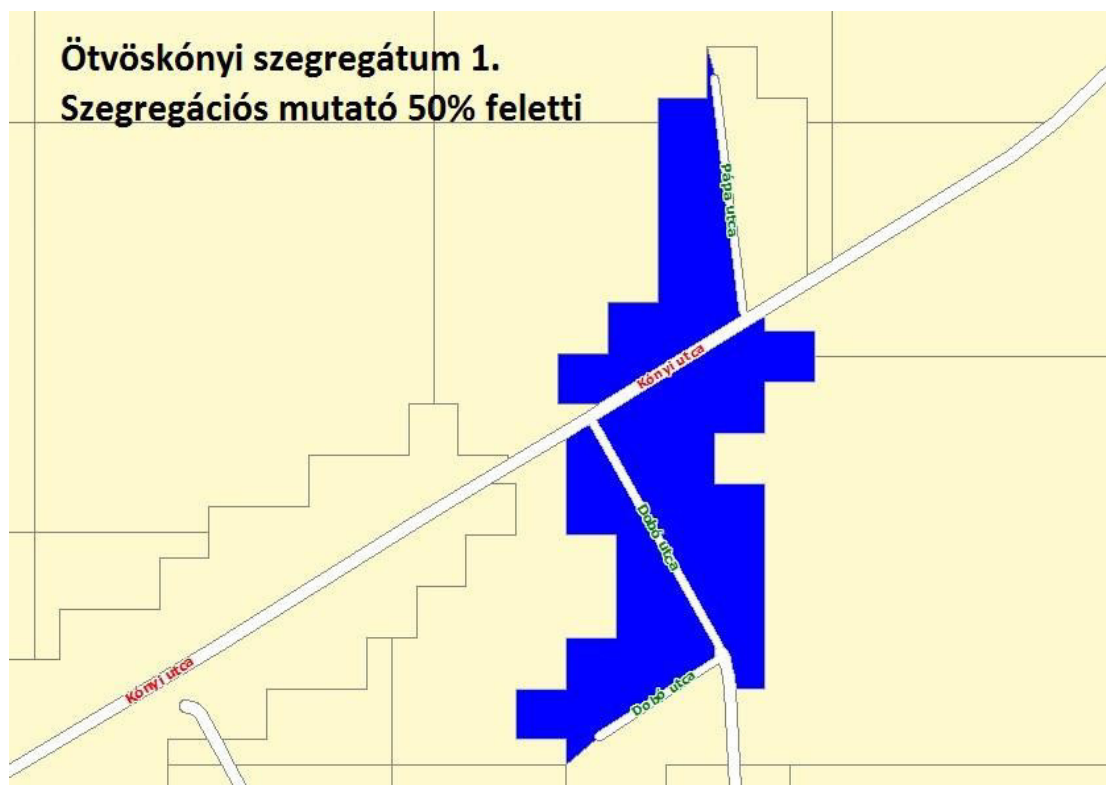
a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A 2011-es népszámlálás adatai alapján a KSH elvégezte Ötvöskónyi településen található szegregátumok lehatárolását. A lehatárolás a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt.

Azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15–59 év) eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. Ötvöskónyi településen az egyik áttekintő kartogramon a szegregációs mutató 50%, illetve afeletti értéket vesz fel.

Azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40% feletti, de nem éri el az 50%-ot, szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak.

A települési kartogram, jelzi, hogy mely terület tesz eleget a szegregátum kritériumainak, vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel. A térkép a település belterületén található szegregátumot jeleníti meg.

Ötvöskónyi-Szegregátumok adatai

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszere munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 50 % feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. (Forrás: 2011. évi népszámlálás)

A szegregált terület kialakulásához több tényező is hozzájárult, melyből néhány jelentősebb az alábbiakban felsorolásra kerül:

- alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagyobb aránya,
- munkalehetőség hiánya,
- eltérő jövedelmi viszonyok,
- lakásállomány leromlott, nem karbantartott állapota, alacsony komfortfokozata,
- különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok lakóhelyének elkülönülése,
- a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magas.

A szegregátum a következő utcákat érinti: Dobó utca, Pápa utca és Kónyi utca. A szegregált településrész minden adat alapján szociálisan hátrányos helyzetű, telepszerű terület, melyet szinte kizárólag romák laknak. A szegregátumhoz tartozó utcák Ötvöskónyi belterületén található, gyalog, járművel egyaránt megközelíthetők, a település centrumától 2-3 km távolságban helyezkednek el.

Mindhárom utca közművesített, a víz és a villany be van vezetve, de az elszegényedés következtében több házból már lekötötték az áramot, illetve a vízhasználatot is szűkítették. A legtöbb család az áramellátás feltöltőkártyás megoldását alkalmazza.

A lakások állapotát vizsgálva megállapítható, hogy a tisztántartottság és a rendezettség jellemzi a házakat, a zsúfoltság azonban egy-egy lakás esetében problémát jelent, és intézkedési terv megfogalmazását teszi szükségessé.

Alapvetően két módon lehetne biztosítani a lakhatási problémák enyhítését. Az egyik lehetőség a szegregált területen lévő rossz minőségű lakásállomány felszámolása és az ott élő lakosság integrált környezetben való elhelyezése. A probléma megoldása lehet az EFOP-2.4.1-16-2017-00099 azonosítószámú, „Összefogás a romákért, telep program Ötvöskönyiben ERFA” elnevezésű pályázat. A pályázat megvalósítása során öt darab lakóház kerül felújításra, és kettő darab új lakóház épül. A felújított és az új lakóházakba a szegregált településrészeiről költözhetnek be családok. A beköltözés feltétele az EFOP-1.6.2-16-2017-00104 azonosítószámú pályázatban való aktív részvétel.

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés teljes mértékben biztosított a szegregált lakókörnyezetben élő emberek számára, mivel mindhárom utca Ötvöskönyi belterületén helyezkedik el. A község szociális- és egészségügyi ellátó rendszere minden összehasonlításban is jónak értékelhető. A szegregátum területén élők rendszeresen igénybe is veszik a szociális segélyezést, és egyéb, a szociális ellátó rendszerhez tartozó szolgáltatásokat. Az egészségügyi ellátó rendszer tekintetében a felnőtt háziorvosi, a házi gyermekorvosi, valamint a védőnői szolgáltatás Ötvöskönyi községben, a fogorvosi szolgáltatás pedig Segesd községben érhető el. A szegregátum területén élő roma lakosság rendszeresen és problémamentesen igénybe is viszi az egészségügyi ellátó rendszert.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Mutató megnevezése	Ötvöskönyi összesen	1. szegregátum (Dobó u. - belterületi határ - Pápa u. - belterületi határ)
Lakónépesség száma	951	151
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,6	39,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	65,0	58,9
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	15,5	2,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41,9	80,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	4,2	0,0
Lakásállomány (db)	298	28
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	27,2	57,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	62,1	84,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	32,4	67,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	34,9	15,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	47,7	58,1

Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	955	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	58,7	100,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül	69,5	81,5
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	19,0	50,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,0	21,4
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	24,4	53,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	8,5	15,4

A szegregációs mutató fő jellemzői:

- 1) a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15-59 éves népesség) értéke az érintett területen 50% feletti,
- 2) és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

Ötvöskényi településen egy 151 fős, egybefüggő területű (*Dobó u. - belterületi határ - Pápa u. - belterületi határ*) szegregátum határolható le a KSH igazolás alapján.

A település lakónépességének csaknem egyötöde, 151 fő él szegregátumnak minősülő területen, amelyből a 15-59 éves korosztály a legjelentősebb létszámú (58,9%). A gyermekek (0-14 éves korúak) száma is jelentős 39,1%, az időskorúak aránya pedig 2%.

Az itt élő aktív korú népesség nagy többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik (80,9%) és 67,4 %-uk rendszeres munkajövedelemhez sem jut hozzá (ez az arány a lehatárolt szegregátum területén kívül élők körében is magas, 32,4%).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15-59 éves népesség) értéke az érintett területen, vagyis a szegregációs mutató 67,4%.

A hátrányok halmozódása miatt egyre nehezebb életkörülményeket teremt a felnőtt lakosság mindennapjaiban, és a gyermekek fejlődésében, valamint aktív társadalmi szerepeik betöltése során. A szegregátum lakosságának több mint fele (53,8%) komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakásokban él, ami tovább növeli a családok testi, lelki, egészségügyi és mentális állapotának terhelttségét, fizikai elszigetelődését.

Mindezek azt mutatják, hogy az itt élők életesélyeinek, körülményeinek, anyagi és fizikai, valamint munkaerő-piaci helyzetének javítása elengedhetetlen annak érdekében, hogy az izolációs és leszakadási folyamatok ne mélyüljenek tovább, és a hátrányos helyzetek halmozódása, tovább örökítése, az itt élők, valamint környezetük aktív részvételével megállítható legyen. Ennek érdekében komplex és átfogó, egymásra épülő tevékenységek megvalósítása szükséges, amely meg tudja teremteni az alapját a nehéz helyzetű, leszakadó családok megerősítésének és képessé tételének a tartós pozitív változások elérésére, a közösség fejlesztésére, és a helyi társadalom problémamegoldó, befogadó szemléletének katalizálására.

A szegregátum jellegzetessége, hogy a hátrányok koncentrálnak benne, és az elkülönülés megnehezíti a kitörést a reménytelen helyzetből. Ugyanakkor a dózer sem old meg semmit: a rossz hírű telep eltűnik ugyan, de a lakók új helyet keresnek, és újra tömörülni kezdenek. A bontás csak ott tűnik jó megoldásnak, ahol a telep teljesen alkalmatlan a felújításra. A többi esetben maradnak a lassan ható eszközök: oktatás, családsegítő munka, a közbiztonság javítása, az épületek tatarozása, kártyás villanyórák felszerelése, közösségi terek létrehozása.

Fontos, hogy a szegregált területen élők ne érezzék magukat kirekesztettnek. Ezért rövid távú célkitűzés lehet, hogy a helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Hosszú távon azonban a szegregált területek rehabilitációja lehet megoldás.

További megoldás lehet a sok szabadidő hasznos eltöltésére az önellátás ösztönzése. A szegregált területen élő családok alig 30 %-a műveli meg a kertjét és állatokat is csak egy család tart. Pedig a növényekkel és állatokkal való foglalkozás, a napi rutin kialakulása esetleg pozitív irányba mozdítaná el ezen személyek gondolkodását. A gyermekek pedig látnák, hogy a szülők dolgoznak, és így nem választanák ugyanazt a kényelmes életmódot. A földterület adott a pusztán élők számára, az eszközök beszerzésében pedig az önkormányzat nyújtana segítséget. Ha csak egy-két család kezdené el a kertek művelését, már az is nagy eredmény lenne. Megoldás lehetne egy olyan növény nagy területen történő termesztése is (pl. olajtök), aminek van piaca.

Fontos kiemelni továbbá a családgondozó és a védőnő szerepét abban, hogy felvilágosítsa a fiatal lányokat, nem a gyermekek szülése jelenti a kiutat az elszigeteltségből. Előbb szakmát kell szerezniük, munkahelyet kell keresni, és csak ezt követően vállaljanak gyermeket, akkor, amikor tisztességesen fel is tudják őket nevelni.

Fejlesztési lehetőséget biztosítanak az önkormányzat által benyújtott és nyertes pályázatok az EFOP-1.6.2-16-2017-00104 azonosítószámú „Összefogás a romákért, telep program Ötvöskönyiban” elnevezésű, valamint az EFOP-2.4.1-16-2017-00099 azonosítószámú „Összefogás a romákért, telep program Ötvöskönyiban ERFA” elnevezésű pályázatok.

I. Az EFOP-1.6.2-16-2017-00104 azonosítószámú „Összefogás a romákért, telep program Ötvöskönyiban” elnevezésű pályázat:

Ötvöskönyi Község Önkormányzata nagy reményekkel és tervekkel, konzorciumban nyújtotta be az „Összefogás a romákért, telep program Ötvöskönyiban” című pályázatát az EFOP 1.6.2 „Szegregált élethelyzetek felszámolása” támogatási konstrukcióra. A pályázat 2018. április 12.-én támogatói döntésben részesült, így lehetővé vált a támogatási kérelemben vállalt feladatok és célok elérése. A megvalósításhoz konzorciumi partner a települési roma nemzetiségi önkormányzat, a közösségfejlesztésben tapasztalt Roma-Kert Egyesület, és a társadalmi felzárkózási feladatokért felelős Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, a Somogy Megyei Kirendeltségén keresztül.

Ötvöskönyi a Nagyatádi Járás és Somogy megye leginkább hátrányos helyzetben lévő településeinek egyike. A projektbe bevont célcsoport tagoknak 8 vagy annál kevesebb általános iskolai végzettségük van, ami kevés a tartós, elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedéshez. Kiugrási pontot jelenthet az aktív munkaerőpiacra való visszajutáshoz - a felmérési adatok alapján tervezett képzések és tréningek. Törekszünk a közösségépítésre, közös foglalkozásokra, mely a szegregátumon kívül és belül élők összekovácsolását biztosítja.

A pályázat stratégiai célkitűzései:

A potenciális lakosság bizalmának megszerzése.

Növekedjen a bevont személyek képzettségi szintje.

Növekedjen a teleszerű környezetben élő gyermekek óvodáztatási aránya.

Javuljon a célterületen élő személyek egészségi állapota.

Javuljon a telepeken és teleszerű lakókörnyezetben élők szolgáltatásokhoz való hozzáférése (beleértve a szociális, közösségi, oktatási, képzési, egészségügyi és munkaerő-piaci szolgáltatásokat).

Növekedjen azon személyek száma, akik társadalmi felzárkózást segítő (különösen oktatási, képzési és foglalkoztatási) programokba kapcsolódnak.

Növekedjen a célterületen élő személyek közül foglalkoztatásba kerülők száma.

Javuljanak a programba bevont iskoláskorú gyermekek/fiatalok iskolai előrehaladási esélyei, tanulmányi eredményei és szabadidő eltöltési lehetőségei.

Csökkenjen a szenvedélybetegséggel rendelkezők száma.

Növekedjen a célcsoport felkészültsége az integrált környezetben való életvitelszerű tartózkodásra.

Javuljon a közösségi kohézió a településen.

Növekedjen az integrált környezetben élők befogadási hajlandósága és kevesebb hátrányos megkülönböztetés érje a telepen elő vagy onnan beköltöző családokat.

Növekedjen az önálló lakhatási feltételek segítségével célzó támogatásokhoz való hozzáférési lehetőség igénybevitelére való képesség (CSOK, kedvezményes építési telek vásárlása, munkaviszony létesítését segítő beavatkozások).

A pályázat keretében megvalósuló programok és képzések:

- gyermeknap, sportnap, mikulásnap
- horgásnap, napközis tábor, Mátrai tábor, balatoni tábor
- színházlátogatások,
- közösségerősítő települési rendezvények,
- eszközbeszerzés,
- kosárfonás, rágcsálóírtás, jogi tanácsadás,
- motivációs beszélgetés, egészségnap, egészségügyi klub, álláskeresési önfejlesztő klub, környezettudatos település szépítés,
- holokauszt megemlékezés,
- egészségügyi szűrés,
- csontozó képzés, konyhai kiegészítő képzés, betanított szociális segítő képzés,
- életre való felkészítés,
- folyamatos szociális munka (támogató oldal) megteremtése.

II. Az EFOP-2.4.1-16-2017-00099 azonosítószámú „Összefogás a romákért, telep program Ötvöskönyiban ERFA” elnevezésű pályázat:

A projekt átfogó célja a deszegregációs folyamatok elindítása, megerősítése, új lakóházak építésével, felújított szociális bérlakások kialakításával a lakhatási mobilizáció támogatásával. A támogatási kérelem az EFOP-1.6.2. Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (ESZA) konstrukciójának beavatkozásait egészíti ki a lakhatási beruházások támogatásával, illetve Csillag szolgáltatóház és Csillag szolgáltató pont biztosításával.

A lakhatási célú beruházások a társadalmi integrációt szolgálják: hozzájárulnak a marginalizált közösségeknek a többségi társadalomba történő fizikai és társadalmi integrációjához, és nem járulhatnak hozzá a szegregációhoz, az elszigetelődéshez és a kirekesztődéshez.

Ennek során megvalósul a célterületen az ott élők lakhatási feltételeinek javítása a fokozatosság elvének betartásával. A megvalósítás 7 lakóépületben kialakítandó 5 célterületi lakás felújításával, és 2 lakás integrált lakókörnyezetben történő kialakításával történik meg. A lakások kialakítása során fontos, hogy a tervezés fázisától fogva összeegyeztetésre kerülnek az infrastrukturális fejlesztési elemek az egyéni és családi lakhatási fenntartási képességekkel. Cél emellett, hogy az elért komfortfokozat drasztikus fenntartási kötelezettség-emelkedéssel ne járjon, a lakberek esetében maximum az infláció mértékével.

A program során új építés keretében kialakításra kerül a szegregátum területén egy Szolgáltató pont. A szolgáltató pontban a direkt és indirekt célcsoport számára főzési, mosási és tisztálkodási lehetőséget biztosítunk, valamint a két fő szociális munkás és a start asszisztens elhelyezése is itt biztosított.

A programban a Szolgáltatóház kialakítása – felújítással is megtörténik integrált területen, a volt iskola épületében. A szolgáltatóház funkciói és kialakítása szorosan illeszkedik a EFOP 1.6.2 támogatási kérelem Megvalósíthatósági Tanulmányában és Községi beavatkozási tervében rögzített tevékenységekhez: képzések, közösségi programok és rendezvények.

A beavatkozás következtében a EFOP-2.4.1 keretében fejlesztésbe vont szegregátum infrastrukturális ellátottsága, a lakóházak minősége oly mértékben javuljon, hogy a fizikai szegregáció enyhüljön, és az egyes EFOP tevékenységek - melyek a munkaerő-piaci reintegrációt, a közösség fejlesztését, az egészségügyi állapotok javulását támogatják - folytán a társadalmi leszakadás jelentősen mérséklődjön. E fejlesztések együttes eredményeként az érintett településrész telepekre jellemző adottságai a lehető legkisebb szintre mérséklődjenek, a település integrált lakókörnyezetéhez minél jobban közelítsenek.

A célterületen a EFOP-1.6.2 keretében a hátrányok felszámolása, enyhítése érdekében szociális, közösségfejlesztési, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási elemeket valósít meg a konzorcium. Az egyéni és a közösségi fejlesztéseken keresztül a településrészen élő teljes lakosság bevonásra kerül a programokba, így a lakhatási beruházások mindannyiukat érintik. Cél, hogy a szegregátum minden lakosa számára elérhetőek legyenek a lakókörnyezet javítását célzó beruházások által létrejött közösségi terek, a szolgáltató pont és-ház.

A projekt átfogó célja:

A szegregátum olyan lakóterületi egységévé váljon, mely a községi átlag szintjét képes elérni, és mind a közterületi, mind a lakófunkciók tekintetében a minőségi lakhatási feltételeit biztosítani tudja. Ezzel párhuzamosan a fejlesztés eredményeként a lakók finansziális képességeikre tekintettel nem kerülnek olyan helyzetbe, melyben lakhatásuk ellehetetlenül.

A projekt célja a EFOP-2.4.1 projekt keretében megcélzott szegregátumban:

1. lakhatási körülmények javítása;
2. lakókörnyezet javítása, a terület rendezése;
3. a lakások hosszú távú fenntartásának megalapozása;
4. akcióterületről kifelé irányuló mobilizációja.

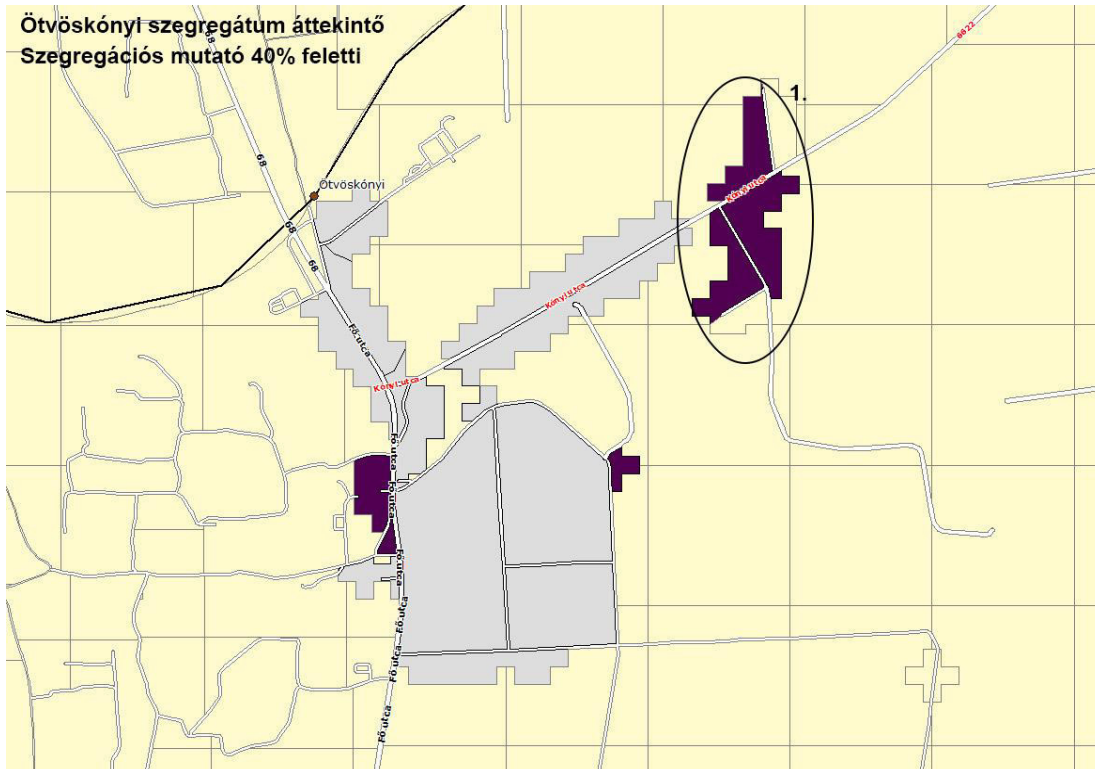
c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Ötvöskónyi belterületén három utca érintett a szegregáció fogalmával. A község más utcáiban néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

Ötvöskónyiban több utcában is jellemző, hogy a roma lakosság nagyobb számban fordul elő, de jelenlétük nem kizárólagos. Az általuk lakott lakásokra jellemző a teljes felújításra szorultság, sok esetben a túlszűfoltosság.

A lakások teljes mértékű „lelakása”, rendezetlensége súlyos problémákat vetít előtérbe. Nevezetesen, hogy a jövőben a nem roma lakosság elhagyja ezeket az utcákat és akkor már szegregátumok fognak kialakulni a község más részein is. Az ingatlanok komfortosabbá tétele, felújítása egy másik lényeges célcsoport, a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentéséhez is vezetne. A roma nemzetiségi önkormányzat szerepét mindenképpen ki kell emelni a lakásprobléma megoldásában.

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 40% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0	1	1
2013	0	1	1
2014	0	1	1

2015	0	1	1
2016	0	1	1
2017	0	1	1

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Ötvöskönyiban a lakosság ellátását egy felnőtt háziorvosi és egy házi gyermekorvosi szolgálat biztosítja, de a fogorvosi alapellátás is hozzáférhető a lakosság számára a szomszédos Segesd községben. A Nagyatád Város Önkormányzatával, valamint Segesd Község Önkormányzatával kötött feladat ellátási szerződés alapján biztosítottak az előbbi szolgáltatások a községben. A felnőtt háziorvos, valamint a házi gyermekorvos hetente két-két alkalommal tart rendelőt Ötvöskönyiban.

A hétközi és hétvégi központi ügyelet ellátását a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása látja el Nagyatádon, és a térség 17 településén (köztük Ötvöskönyiban is).

3.6.2. számú táblázat – Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	52
2013	33
2014	18
2015	42
2016	43
2017	42

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

3.6.3. számú táblázat – Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2012	18
2013	18
2014	16
2015	27
2016	9
2017	9

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások körébe tartozik a közgyógyellátás, valamint az ápolási díj.

A közgyógyellátás egy természetben nyújtott szociális ellátás, a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkenése érdekében biztosított hozzájárulás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ötvöskónyiban a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2012-ről 2013-ra, illetve 2013-ról 2014-re jelentős mértékben lecsökkent, majd egy magasabb számot mutató stagnáló időszak következett.

Azok a személyek, akik az öregségi nyugdíjkorhatárt 2011. december 31-ig betöltötték és korábban rokkantsági nyugellátást kaptak, a továbbiakban öregségi nyugdíjként kapták ellátásukat, tehát az alanyi jogú közgyógyellátásra való jogosultságot megalapozó rokkantsági ellátás kategóriának nem feleltek meg, így ezen személyek kikerültek az alanyi közgyógyellátottak köréből.

Az ápolási díj esetében alanyi jogon járó és méltányos ápolási díjról beszélhetünk. Ötvöskónyi Község Önkormányzata a költségtakarékosság, illetve a visszaélések háttérbe szorítása érdekében 2013. évben megszüntette a méltányossági alapon járó ápolási díj igénylésének lehetőségét. Ez a lépés azonban semmilyen módon nem hátrányos a lakosságra nézve, mivel ahol ténylegesen indokolt az ápolási díj igénybe vétele, ott alanyi jogon megtörtént a megállapítás.

Fontos kiemelni, hogy a méltányos ápolási díj nem a kívánt célt segítette elő, azaz a tényleges ápolást, hanem az adott személy a feketemunka leplezésére használta fel ezt az ellátási formát. Főleg ez indokolta a községben a megszüntetését.

Ötvöskónyi Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott 2015. március 1. napjától hatályos szociális ellátásokról szóló rendelete, lehetőséget biztosít települési ápolási díj megállapítására. A támogatás igénybevételéhez szükséges feltételrendszert a képviselő-testület úgy próbálta rögzíteni, hogy a ténylegesen ápolást végző személy részesülhessen támogatásban. Települési ápolási díj 2015. augusztus hónapig egy esetben került megállapításra.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkorai szűrések kötelezőek, ezen vizsgálatokat a védőnő és/vagy a gyermekorvos végzi. A családok tőlük értesülnek a megjelenés szükségességéről és időpontjáról.

Amennyiben valamely gyermeket a szülő nem visz el kötelező szűrésre, a védőnő, illetve a gyermekorvos értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, amely megteszi a szükséges intézkedéseket. Nem jellemző a községben, hogy a szülők ilyen szempontból elhanyagolják gyermekeiket, de ehhez hozzájárul a védőnő lelkiismeretes munkája, aki, ha kell, több alkalommal is figyelmezteti a családlátogatások alkalmával a szülőket, a megjelenési kötelezettségükről.

A felnőtt lakosság önkéntes alapon vehet részt szűrővizsgálatokon, az ő esetükben nincs megjelenési kötelezettség. Jó pár évvel ezelőtt rendszeres volt a településen pl. a tüdőszűrés, a szűrőbusz évente lehetőséget biztosított erre. Sajnos mára ez a tevékenység is megszűnt, valószínűsíthetően pénzühiány következtében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A felnőtt lakosság rehabilitációs szolgáltatást a nagyatádi kórházban, illetve a pszichiátriai rehabilitációt biztosító részlegében, valamint a Gyógyfürdőben (mozgásszervi) vehet igénybe. A szolgáltatások az OEP által finanszírozottak. A Gyógyfürdőben, valamint a kórházi részlegben az akadálymentesítés teljes körűen biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodai és a szociális jellegű közétkeztetés minden gyermek és felnőtt számára helyben biztosított, a konyha üzemeltetőjével kötött szerződés alapján. Az egészséges táplálkozás szempontjait figyelembe véve állítják össze a menüt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az általános iskola épülete, valamint udvara kiválóan alkalmas sportolási tevékenység végzésére. Bárki által igénybe vehető az épületben az asztalitenisz, illetve a betonos sportpálya.

Évente egy alkalommal megrendezésre kerül a „Sportnap”, amelyen a község utcái csapatokat alkotva sportos vetélkedőkön vesznek részt. Ez a rendezvény az önkormányzat és a roma nemzetiségi önkormányzat közös szervezésében valósul meg.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- falugondnoki-, tanyagondnoki szolgáltatás
- támogató szolgáltatás
- közösségi ellátás.

Ötvöskőnyiban ezek a szolgáltatások elérhetőek, szervezésüket a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége végzi. Az igénybevételük feltételeit jogszabályok rögzítik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A program készítése során folytatott adatgyűjtésnél nem merült fel a szolgáltatások igénybevételekor észlelt hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A program készítése során folytatott adatgyűjtés során nem talákoztunk a pozitív diszkrimináció megnyilvánulásával.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Könyvtár: Hetente három nap, szerdán és pénteken 16 órától 20 óráig, szombaton 13 órától 14.30 óráig várja az olvasni, internetezni vágyókat.

A könyvtárba beiratkozottak száma 73 fő, ebből a 14 év alattiak száma 51 fő. A 2.863 db-os könyvvállományból havonta 60-70 db könyvet kölcsönöznek ki, 15-20 db-ot pedig helyben használnak fel. A könyvtárat nagyobb részben 14 év alatti személyek használják, de a felnőtt lakosságból kb. 15-20 fő is rendszeresen igénybe veszi a könyvtári szolgáltatásokat.

A könyvtár épületében internet-szoba működik, melyet bárki térítésmentesen használhat. Az egy fő számítógép mellett, két számítógép áll a használni vágyók rendelkezésére. Továbbá az internet-szobában egy nagy képernyős televízió is található, mely igény szerint nézhető.

Kultúrház: A község gyönyörűen felújított kultúrháza, a közösségi élet fő színtere. Minden falusi – közöttük óvodai – rendezvénynek, nemzeti ünnepi műsoroknak, farsangi rendezvénynek a kultúrház ad otthont.

A kultúrházban került berendezésre az Ezüsthárs Szépkorúak Egyesülete részére egy helység, melyet térítésmentesen használhatnak.

Helyi rendelet szabályozásának megfelelően a kultúrház egyes termei bérbe adhatóak, melyből bevétele keletkezik az önkormányzatnak. Többnyire magánszemélyek veszik igénybe ezt a szolgáltatást, keresztelők, esküvők, ballagások és más rendezvények megtartására.

Ötvöskönyiban a szórakozási lehetőségek meglehetősen korlátozottak, főleg, ami a kisgyermekes családokat, illetve fiatalokat illeti. Már vendéglátóhelyek sem működnek a községben.

Az elmúlt években több egyesület is megszüntetésre került, az érdektelenség, valamint a működési forrás hiánya miatt. Megszüntetésre került az Ötvöskönyi Egészségért Egyesület, a Roma Nők Egyesülete, valamint az Ötvöskönyi Szegénység Elleni Egyesület.

Egyetlen működő civil szervezet Ötvöskönyiban, az Ezüsthárs Szépkorúak Egyesülete.

A megszüntetésre került civil szervezetek az esélyegyenlőség megteremtése és biztosítása szempontjából jelentős szervezetek voltak. Szinte valamennyi célcsoportot felölelték, és pártfogolták. Ezért sajnálatos az, hogy a működésük, tevékenységük megszűnt.

Az emberek hozzáállása is megváltozott a községben. Régebben jobb kedvűek voltak, több érdekes és színes programot szerveztek, melyeken a falu „apraja nagyja” részt vett. Ezeknek a programoknak közösségépítő szerepe is volt, ahol roma és nem roma lakosság egyaránt részt vett és jól érezte magát. Mára az emberek többsége bezárkózott, felőrlődnek a mindennapos problémákban, gondokban. Az alacsony jövedelmek is korlátot szabnak a programokon való részvételnek.

Az önkormányzat minden évben támogatja az Ötvöskönyiban működő egyesületet.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezeléseik)

Ötvöskönyiban nem jellemzőek az etnikai konfliktusok, a közösségi együttélés normálisnak tekinthető.

Sajnálatos módon ma világszerte romlik, instabilizálódik a jelentős létszámú csoportok helyzete. Tapasztaljuk, hogy a világ gazdaságilag legfejlettebb országaiban is tömegek létbiztonságát, társadalmi státuszának stabilitását rendítette meg a pénzügyi-gazdasági válság.

Világszerte tapasztalható, hogy a gazdasági válság, és az annak nyomán növekvő munkanélküliség, a hitelek bedőlése, a szociális feszültségek növekedése a társadalmi konfliktusok szaporodásához és elmélyüléséhez vezet. Azt is látjuk, hogy ezek a konfliktusok gyakran kisebbségi színezetet öltenek, illetve nem ritkán erőszakeszközök alkalmazásával járnak. Magyarországon a válság hatásai erőteljesek és a gazdasági problémák szociális, társadalmi feszültségekkel terheltlen jelennek meg.

A csoportok közötti konfliktusok kialakulásához és a konfliktus erőszakos kezeléséhez általában az vezet, ha nincs lehetőség egyéni szinten a jobb életesély elérésére. Ha működik a mobilizáció a társadalomban, akkor kevesebb a csoportkonfliktus és kevesebbszer kerül sor erőszakoszközök alkalmazására a konfliktusba került felek között. Ha nincs az embereknek általuk belátható és megvalósítható lehetőségük életesélyeik egyéni javítására, akkor növekszik a csoportok közötti konfliktusok valószínűsége, illetve az erőszakoszközökkel történő konfliktuskezelés valószínűsége.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulási formája lehetne a községben, a középiskolások által kötelezően végzendő közösségi munka. Ennek keretében az önkormányzat az iskolával megállapodást kötne, és a fiatalok részt vehetnének az idősök segítésében. Télen hó eltakarítás, fahordás, egész évben a bevásárlás, gyógyszerek kiváltása jelenhetne meg, mint önkéntes munka. Nem egyszer fordult már elő, hogy valamely súlyos betegségben szenvedő személynek gyűjtöttek adományt a falusiak, a közösségi szolidaritás ebben is megnyilvánult. Legutóbb a roma lakosság szervezett sportnapot, egy nem is a településen élő beteg gyermek megsegítésére, amely szintén sikeresnek volt mondható.

Összességében elmondható, hogy a helyi közösségi szolidaritás megjelenik a községben. Ha több különféle program kerülne megszervezésre bizonyos cél elérése érdekében, biztosan sokan részt vennének benne.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Ötvöskónyi Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata a helyi roma lakosság érdekeit képviseli. Ennek fontos megnyilvánulási formája a közfoglalkoztatásban részt vevők személyére vonatkozó javaslattétel. Részt vesz a foglalkoztatottak kiválasztásán túl, a munkafolyamatok megszervezésében és lebonyolításában is. A jövőben is fontos szerepet fog kapni a roma nemzetiségi önkormányzat, mivel a romák száma nő a községben és lényeges, hogy a lakosság ezen rétege bizalommal tudjon fordulni valakihez. A nemzetiségi önkormányzat, mint egy összekötő kapocs jelenik meg a cigányság és a települési önkormányzat között.

A nemzetiségi önkormányzat figyelemmel kíséri a községben élő, valamint a községbe települő roma családokat.

Gyakran figyelmezteti a települési önkormányzat munkatársát, illetve a gyermekjóléti szolgálatot az általa ismert, vagy tudomására jutott gyermekeket érintő problémákról.

A nemzetiségi önkormányzat minden évben a központi költségvetéstől kapott támogatása terhére, mikuláscsomagot vásárol az óvodás gyermekeknek. A segítségnyújtásuk abban is megnyilvánul, hogy az önkormányzat által átmeneti segélyként osztott tűzifa kiszállítását megoldják, támogatva ezzel a rászoruló családokat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 15 éves és idősebb lakosság magas aránya rendelkezik legalább általános iskolai végzettséggel. Ezen belül kb. 50 % a kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.	Képzés, szervezése a hiányszakmára alapozva. A hajlandóságot nem mutató személyek esetében, elméleti képzés szervezése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan (pl. gyógynövénygyűjtés).
Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. 2017-ben a regisztrált munkanélküliek 17,9 %-a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli.	Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.
A nyilvántartott álláskereső 56,5 %-a rendelkezik nyolc általános iskolai végzettséggel.	A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.
A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.	Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.
A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.
Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatósággal.
Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen. 2017-ben a 297 db lakásból 45 darabot elégtelen lakhatási körülmény jellemez.	Szakmunkás bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégséges tétel érdekében, az ott élők bevonásával.
Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.	Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.
Túlszűfolt lakások jelenléte a szegregált utcákban.	A meglévő lakások állapotának javítása, a lakókörnyezet rehabilitációja pályázat útján.

Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.	Érintett partnerek (pl. nemzetiségi önkormányzat, családsegítő szolgálat) bevonásával adatgyűjtés a településen. A rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.
A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége.	Helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregált területen élő személyeket. Tovább a szociális bérlakások kialakításával, a családok Segesdre költöztetése.
A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosítatlansága, tanulatlansága.	A védőnő és a családgondozó fokozott szerepvállalása a felvilágosítás területén (pl. védekezés szükségessége, szakma megszerzése, munkahelykeresés).
A településen szegregátumnak minősülő terület határolható el.	A szegregálódott, leszakadó területen élők helyzetének javítása átfogó, komplex programmal, aktív bevonással és közösségfejlesztéssel, az integráció biztosításával (EFOP-1.6.2, EFOP-2.4.1).

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A XX. század a gyermekjogok történetének legfontosabb korszaka volt. Ebben az évszázadban ismerték el, hogy a gyerekeket születésüktől kezdve jogok illetik meg, speciális védelemre szorulnak, jogaik érvényesítéséhez támogatásra van szükségük.

A gyermeki jogok Magyarországi rendszere egy kiteljesedőben lévő rendszer, melynek szükségességét a Központi Statisztikai Hivatal 2012. évi adatai is indokolják. A gyermeklétszám csökkenés miatt az elmúlt 10 évben számszerűen csökkent a veszélyeztetett gyermekek száma, az arányokat tekintve azonban növekedés figyelhető meg. Ezer gyermekből átlagosan 108 számít veszélyeztetettnek, vagyis a kiskorúak több mint 10 százaléka, összesen 198 ezer gyermek. A veszélyeztetett gyermekek 20 százalékát vették védelembe. Ez a gondozási forma azt jelenti, hogy a kiskorút nem emelik ki a családból, de családgondozót jelölnek ki hozzá, aki rendszeresen ellenőrzi a gyermek helyzetét, és segíteni próbál a veszélyeztető probléma megoldásában. Országosan ezer gyermekből 12-öt kell védelembe venni.

Ijesztőek a gyermekbántalmazásról készült statisztikák is. A regisztrált ügyek száma 2012-ben 11 ezer volt. A gyermekek 61 százalékát lelkiileg, 35 százalékát fizikailag, 4 százalékát szexuálisan bántalmazták.

Veszélyeztettség ugyanakkor nemcsak bántalmazás miatt alakulhat ki, hanem pl. a szülő egészségi állapota, anyagi körülményei, életvitele miatt. Az elhanyagolás is jellemző veszélyforrás, amikor a gyermek egészségét vagy oktatását elhanyagolják, rosszul táplálják és öltöztetik, magára hagyják vagy elhagyják.

A községben a gyermekek helyzetének általános jellemzői esetén, vissza kell utalnunk a település demográfiai mutatói körében tárgyalt természetes szaporodás adataira. A vizsgált években (2008-2012) az élve születések száma – a 2009-es év kivételével – meghaladták a halálozások számát, azaz fiatalos népegyenlőségről, és az esélyegyenlőség biztosítása szempontjából a gyermekek előtérbe kerüléséről beszélhetünk.

Ötvöskönyiban 2018. december 31-én a gyermekek létszáma az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek: 74 fő
 4-6 évesek: 55 fő
 7-14 évesek: 100 fő
 15-18 évesek: 53 fő

0-18 éves korosztály: 282 fő

A demográfiai trendek a gyermekek és fiatalok arányának stabil csökkenését mutatják. Ezen általános megállapítás ellenére, Ötvöskönyiban növekedés figyelhető meg a gyermekek létszámát figyelembe véve. A gyermekek, fiatalok számára lehetőségeket kell adni hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzet

A veszélyeztettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	18 év alatti gyermekek száma	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2012	179	10	8	51
2013	223	13	6	45
2014	237	12	7	44
2015	247	12	5	29
2016	248	19	5	34
2017	251	17	3	36

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma 2017-ben, 2012. évhez viszonyítva növekvő tendenciát mutat.

A táblázatból jól látható, hogy a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma kismértékben csökkent 2012-ről 2017-re. A 18 év alattiak körében, 2012-ben 28 %-ot tett ki a veszélyeztetett gyermekek száma, 2017. évben pedig 14 %-ot.

A védelemben vétel gyakori oka a szülő(k) magatartásában rejlik. Az elhanyagolás, a megoldatlan családi konfliktusok, valamint a nem megfelelő (gyakran italozó) életmód vezet odáig, hogy a gyermekek elsődlegesen alapellátásba kerülnek, majd pedig a problémák további fennállása esetén védelemben vételre kerül sor. Az előbb említett problémák eredője nagyon sok esetben a munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség.

A jellemző családi forma, hogy a családfő nem dolgozik, gyakran italozik, „balhéba keveredik” és figyelmen kívül hagyja, hogy ezzel a magatartással a gyermekét, gyermekeit veszélyezteti.

Gyakori oka a védelemben vételnek a gyermek nem megfelelő magatartása is.

Több alkalommal került sor intézkedés meghozatalára azért, mert a gyermek rossz társaságba keveredett, és a Büntető Törvénykönyv által szabályozott valamely magatartás megvalósítása miatt a rendőrség látókörébe került. Azonban ki kell emelni, hogy az esetek nagy számában nem kizárólag a gyermek hibája játszik szerepet a cselekmények elkövetésében. Ezek a gyermekek ingerszegény, elszigetelt környezetben élnek és az ebből való kiút keresése során sajnos gyakran rossz útra térnek. Pedig sok esetben csak egy kapaszkodót keresnek vagy segítséget várnak más – családon kívüli – személyektől.

Az elmúlt években az iskolai hiányzások miatti védelemben vétel is szerepel a jellemző védelemben vételi okok között. Ötvöskónyi községben 2012. évben 14 fő esetében került sor – 50 órát meghaladó hiányzás miatt – iskoláztatási támogatás felfüggesztésére.

A veszélyeztetett kiskorúak számának csökkenése a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat lelkiismeretes munkájára vezethető vissza.

A családgondozó – nem sajnálva idejét – rendszeresen látogatja a problémás családokat, felhívja a figyelmüket a helytelen magatartás következményeire. Segítséget nyújt az ügyek intézésében és szorosan együttműködik az iskolával, óvodával és az önkormányzattal is. A családgondozó, idejét nem sajnálva, gyakran járja Nagyatád utcáit, és figyeli az iskolakerülő gyermekeket.

Sajnos gyakran, egy foganatosított ideiglenes hatályú elhelyezés vagy átmeneti nevelésbe vétel ébreszti rá a többi családot arra, hogy változtatniuk kell a viselkedésükön, ha nem akarják elveszíteni gyermekeiket.

Fontos azonban kiemelni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy az átmeneti nevelésbe vétel végső eszköz, mivel az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése.

Ötvöskónyiban 2011-ben és 2012-ben hat gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére került sor. Az ő esetükben az iskolai hiányzások, valamint a szülői elhanyagolás vezetett a gyermekvédelmi intézkedés foganatosítására. Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2015-ben egy esetben, 2016-ban viszont ilyen intézkedésre nem került sor. Szomorú, de vannak olyan esetek, amikor a gyermek(ek) nem a szülőnél van a legjobb helyen. A családból való kiemeléssel esélyt kapnak egy jobb életre, olyan életre, amit minden gyermek megérdemel, ahol nincs nélkülözés, nem kell fájni, nem kell éhezni, nem kell attól rettegni, hogy mikor csattan el a következő pofon.

A védelemben vétel megszüntetésére leggyakrabban a problémák megoldása vagy a nagykorúság elérése miatt kerül sor.

A társadalmi változások negatív hatásai legerőteljesebben a gyermekes, azon belül is a több gyermekes családokat érinti. Hazánkban a gyermeknek legalább egyharmada abszolút szegénységben él. A szegénység pedig azáltal, hogy reprodukálódik, azaz a következő generációknál újratermelődik, egyet jelent a tartós leszakadással.

A 0-18 éves gyermekek száma 282 fő, ezen belül 59 %-ot tesznek ki a hátrányos helyzetű-, és 38 %-ot a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. Tehát nagyon magas arányt képviselnek ezek a gyermekek.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a törvény által meghatározott három feltétel közül egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű pedig az a gyermek, aki esetében legalább két feltétel érvényesül. A három feltétel a szülők iskolai végzettségére, a szülő alacsony foglalkoztatottságára, valamint a lakáskörülményekre vonatkozik.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2012	195	4	0	0	0
2013	185	4	0	0	0
2014	175	4	0	0	0
2015	171	4	0	0	0
2016	179	4	0	0	0
2017	166	3	0	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- természetbeni támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.

A település jegyzője annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át, ha
- a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek, vagy
- a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át feltéve,
- hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Ötvöskönyiban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma a vizsgált évek viszonyában csökkent, 2012.-ről 2017-re 29 fős csökkenés következett be.

2018. december 31. napjával 73 család 185 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, tehát a táblázaton kívüli adatok a jogosultak számának növekedését vetítik előtérbe.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Ötvöskónyi Község Önkormányzatának szociális rendelete lehetővé teszi települési gyermeknevelési támogatás megállapítását. A rendkívüli élethelyzetbe került személyek, családok részére, kérelem alapján kerülnek megállapításra ezek az ellátási formák.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	HH telep. támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma	Szünidei étkeztetésben részesülők száma
2012	44	73	-	73	30	-	81	-
2013	38	78	4	78	33	-	72	-
2014	40	66	4	66	28	-	80	-
2015	53	70	2	86	30	-	82	-
2016	54	72	5	80	-	31	-	371
2017	52	73	5	81	-	36	-	378
2018	66	72	5	79	-	42	-	385

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az iskolákban egyaránt. Az óvodai ingyenes étkezésben részt vevők száma 2012-ről 2018-ra növekedett, melynek legfőbb oka a gyermeklétszám növekedésére vezethető vissza. Az iskolai ingyenes étkezésben részt vevők száma esetében 2012-2018 között a kismértékű csökkenés figyelhető meg.

Az ötven százalékos kedvezményes étkezésre jogosultak a tartós betegek, valamint a három- vagy több gyermekes családok. Mivel Ötvöskónyiban a legtöbb család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, 50 százalékos kedvezményben a vizsgált években minimális létszámú gyermek részesült.

Az óvodai és az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök figyelnek arra, hogy a ténylegesen hátrányos helyzetű gyermekek rendelkezzenek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel. Figyelemmel kísérik a jogosultsági időket lejártát, és figyelmeztetik a szülőket a jogosultság meghosszabbításának szükségességére. Sok esetben fordul elő, hogy a szülő hanyagsága, figyelmetlensége miatt térítési díj tartozás keletkezik az óvodában, iskolában.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A központi szabályozás értelmében 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezették az ingyenes tankönyvellátást.

Az óvodáztatási támogatás célja, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinek ösztönzése arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák és rendszeresen járassák óvodába. A korai óvodáztatásnak óriási szerepe van a hátrányos helyzetű gyermekek későbbi iskolai sikerességében, társadalmi integrációjában. A támogatás a jövedelmi, vagyoni helyzet figyelembevételén túlmenően a jogosult részéről együttműködési feltételhez, a gyermek rendszeres óvodába járásának biztosításához kötött.

A községben az óvodáztatási támogatásban részesülők száma ingadozó képet mutat, amely a jogosultsági feltételeknek való megfelelésre, valamint a gyermeklétszám csökkenésére vezethető vissza.

Az óvodáztatási támogatást 2015. szeptember 1. napjától megszüntették, helyette az önkormányzat a szociális rendeletében egy hasonló támogatási formát, a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatását vezette be. Tehát 2015-ben a május hónapban még kifizetett óvodáztatási támogatásra jogosultak száma, 2016. évtől pedig a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatására jogosultak száma jelenik meg a táblázatban. A törvényi feltételekhez hasonló feltételek meghatározására utal a gyermek hasonló száma is.

2015. december 31. napjáig nyári gyermekétkeztetésben részesülhetett az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Ötvöskönyiban a vizsgált években folyamatosan nőtt a nyári gyermekétkezésben részesülők száma, kivéve a 2010. évet. Annak ellenére, hogy az ötvöskönyi gyermekek Nagyatádon veszik igénybe az oktatási szolgáltatásokat, teljes mértékben biztosított számukra a nyári gyermekétkeztetésben való részvétel. A község gyermekei részére a nyári étkeztetés keretében nyújtott meleg étel, a konyha üzemeltetőjével kötött szerződés alapján biztosított.

A gyermekvédelmi törvény 2016. január 1. napjától kiegészítésre került a szünidei gyermekétkeztetés szabályaival. Az intézményi gyermekétkeztetési feladatok kiegészültek a szünidei gyermekétkeztetési feladatokkal, amely esetében az ellátási kötelezettséget a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a tartózkodási helyén él, akkor a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat feladataként határozza meg. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése értelmében:

21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani."

Az önkormányzat eleget tett a törvényi kötelezettségének, így a 2016-os adat már a szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó táblázatrészen található. 2018. évben a tavaszi szünetben 86 fő hátrányos helyzetű gyermek, a nyári szünetben 145 fő hátrányos helyzetű gyermek, az őszi szünetben 74 fő hátrányos helyzetű gyermek és a téli szünetben 80 fő hátrányos helyzetű gyermek vett részt az étkezésben.

Az általános iskolai adatok három intézmény adataiból tevődik össze, mivel az Ötvöskönyiban lakó-vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek a Nagyatádon lévő Éltés Mátyás Általános Iskola, a Bárdos Lajos Általános Iskola vagy az Árpád Fejedelem Általános Iskola tanulói.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Ötvöskönyiban magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Általánosságban elmondható, hogy a szegregált környezetben élő gyermekek, sokkal nagyobb hátránnyal indulnak az életben, mint a nem szegregált környezetben élő társaik. A környezet, a család nagyon lényeges egy gyermek életében, ez adja a mintát, melyet általában követ. Ezért egy ingerszegény, elszigetelt környezet, valamint egy olyan család, melyben a családtagok alacsony iskolázottságúak, nem dolgoznak, segélyből élnek, nem szabad, hogy követendő példa legyen a gyermek számára. Persze nagyon nehéz elszakadni a „gyökerektől”, de itt kerül előtérbe az óvoda és iskola szerepe.

A Gyvt. 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéshez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Az Ötvöskönyi óvoda vezetőjének elmondása szerint a jelenleg 68 fő óvodások 100%-a roma nemzetiségű, és kb. a gyermekek 60 %-a a szegregált lakókörnyezetben él. A Nagyatádra járó általános iskolások esetében pedig azért lényeges a fokozott előtérbe helyezés, mivel egy „idegen” iskolában nagyobb az elkallódás, a pedagógusok részéről az elhanyagolás veszélye. A községben az általános iskola megtartása mellett szólt az az érv, hogy oda legalább rendesen eljártak a gyermekek és a kis létszám miatt nagyobb törődésben és odafigyelésben részesültek. A nagyatádi iskolákban az ötvöskönyi gyermek csak „egy a sok közül”, a helyi iskolában azonban meghatározó volt a család és az életkörülmények ismerete. Ezek függvényében viszonyultak a pedagógusok a gyermekekhez.

A veszélyeztetettség, és így a védelembe vétel a korábbi években sokkal jellemzőbb volt, de a családgondozó lelkiismeretes munkájának köszönhetően, mára a probléma mérséklődni látszik. Alapellátásban jelenleg hat kiskorú van, de ők is teljes együttműködést tanúsítanak. Az elhanyagolás, a szülőnek és gyermeknek felróható magatartás, valamint az iskolai hiányzások, mint veszélyeztetettségi okok jellemzőek a védelembe vétel tekintetében. A szegregált lakókörnyezetben élő kiskorúak közül jelenleg 2 fő van védelemben, és 2 fő gyermeket alapellátás keretében gondoz a családgondozó. Ideiglenes hatályú elhelyezésre 4 fő esetben került sor 2012. évben, 1 fő esetben a sorozatos iskolai hiányzás, 3 fő esetben pedig szülői elhanyagolás vezetett az intézkedés foganatosítására.

Ezen esetektől eltekintve a szegregált lakókörnyezetben élő szülők a lehetőségeikhez képest igyekeznek biztosítani gyermekük megfelelő nevelését.

Ehhez hozzájárul az is, hogy a családgondozó hetente több alkalommal meglátogatja az itt élő családokat, és figyelmezteti őket a helytelen magatartás következményeire. A gyermekek gondozásával, nevelésével összefüggő tanácsokat ad, helyben elintézhető problémás ügyeket segít megoldani.

A nagyatádi általános iskolákba való eljutás, valamint a hazajutás a gyermekek számára, az iskolabuszsal, illetve a Kapos Volán Zrt. rendszerinti járataival megoldott.

Mind az óvodás, mind pedig az iskolás szegregátumban élő gyermekek ingyenes étkezésben vesznek részt, illetve ingyenes tankönyv ellátásban részesülnek. Ezek a kedvezmények a rendszeres gyermekvédelmi támogatások kapcsolódnak. Mivel a szegregátumban élő gyermekek hátrányos helyzetűnek minősülnek, a nyári gyermekétkeztetés keretében 54 napon keresztül meleg ételhez jutnak. Az óvodás gyermekek étkezése és felügyelete pedig, az óvodában biztosított a szünet alatt.

A védőnő fokozott figyelmet fordít a szegregátumban élő gyermekekre, felhívja a szülők figyelmét a védőoltások és szűrővizsgálatok szükségességére. Nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanak a kötelező időpontokon való megjelenést. A védőnő életmódbeli és fogamzásgátlással összefüggő tanácsokkal is ellátja a szülőket. Ha a csecsemők, gyermekek valami olyan dologban szenvednek hiányt, ami lényeges, segít ennek beszerzésében (pl. babakocsi, gyermekágy).

A továbbtanulás tekintetében jellemző, hogy a szegregált területen élő nyolcadik osztályos diákok szakiskolába mennek továbbtanulni. De sajnos az a tapasztalat, hogy csak kevesen végzik el és szereznek szakmát. A probléma ugyanis az, hogy a városi iskolákban a különbségek még inkább kiéleződnek és ott már nem az a fajta integráció a jellemző, mint az általános iskolában. Már a szakiskolákba való eljutás is kérdésessé válik, ezért a 10 órát meghaladó hiányzások száma is megnövekedett ezen diákok esetében.

Összességében tehát elmondható, hogy az ötvöskényi óvoda, a nagyatádi általános iskolák, valamint az önkormányzat a lehetőségeihez képest mindent megtesz a szegregált környezetben élő gyermekek felzárkóztatása érdekében. A valódi probléma maga a környezet és a család milyensége. A gyerekeknek rá kell döbennie arra, hogy nem az a sorsuk, hogy munkanélküliek legyenek és segélyből éljenek vagy, hogy a lányok fiatalon gyermeket szüljenek. Ha sikerülne a jövő nyártól kezdve napközis tábort szervezni, annak keretében lehetőség lenne életmód tanácsadással, fogamzásgátlással, párválasztással kapcsolatos beszélgetésekre. Nem utolsó sorban pedig, ha a községben beindulna az önellátás, a felnőttek dolgoznának, kialakulna a napi rutin, jó példát mutatva ezzel a gyermekeiknek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
-----------	--	--

2012	1	53
2013	1	61
2014	1	69
2015	1	77
2016	1	77
2017	1	73

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői szolgáltatás a Nagyatád Város Önkormányzatával kötött feladat ellátási szerződés keretében valósul meg. Ötvöskönyiban heti egy alkalommal kerül sor tanácsadásra.

A védőnő által ellátott 0-3 éves korú gyermekek száma 2012-ről 2017-re 38 %-al nőtt. Összességében elmondható, hogy a 0-3 éves korú gyermekek száma emelkedést mutat.

Meg kell jegyezni, hogy a községben a roma lakosság esetében nagyobb a gyermekvállalási kedv. Elmondható, hogy átlagosan 5 újszülöttből 4 roma nemzetiségű. Továbbá, ha visszautalunk a természetes szaporodásnál elmondottakra, az élve születések száma meghaladja a halálozások számát, amely a fiatalos népességszerkezetre enged következtetni.

A védőnői leterheltség nem mérhető azonban csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnő 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat. A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos- illetve roma családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők, valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében.

Az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszám a vizsgált években átlagosan 68 fő.

Az iskola egészségügyi ellátás a házi orvos és a védőnő által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. Továbbá a védőnő mind az óvodában, mind pedig az általános iskolákban rendszeresen ellenőrzik a tetvességet, és megteszik a szükséges intézkedéseket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2012	0	696	262	0	1
2013	0	706	246	0	1
2014	0	702	247	0	1
2015	0	699	259	0	1
2016	0	695	264	0	1
2017	0	686	270	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Ötvöskönyiban – a korábbiakban leírtak szerint – Nagyatád Város Önkormányzatával kötött feladat ellátási szerződés biztosítja a házi orvosi és a házi gyermekorvosi szolgáltatást. A gyermek szakorvosi ellátás igénybevételére legközelebb Kaposváron van lehetőség. Kaposvár Ötvöskönyitől 41 kilométerre helyezkedik el, így sem autóval sem pedig autóbusszal nem olcsó az odajutás, főleg a segélyből élők kevés havi jövedelméhez képest. Pozitívum, hogy a községben biztosított a gyermek házi orvosi szolgáltatás, a magas gyermeklétszám miatt.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Ötvöskönyiban sem bölcsőde, sem pedig családi napközi nem található, ezért a 4.3.3. valamint a 4.3.4. számú táblázatok kitöltésére nem került sor.

A magas gyermeklétszám indokolná ugyan az előbbi intézmények szükségességét, azonban ilyen jellegű igény még nem merült fel a lakosság részéről. Ennek oka valószínűsíthetően az, hogy a legtöbb 0-3 éves gyermek olyan családban van, ahol az édesanyjának a gyermek megszületését megelőzően sem volt munkahelye, ezért a gyermekek korai intézménybe íratása nem válik szükségessé.

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a házi orvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés, elősegíti a betegségek korai felismerését.

A községben nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanák a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnő és a családgyógyász lelkiismeretes munkájának van szerepe.

Már az óvodában lehetőség van a logopédus által végzett fejlesztés igénybevételére, tehát ilyen jellegű probléma miatt senkinek sem kell Nagyatádra utaznia.

Bölcsőde a községben nem működik, ennek igénybevételére Nagyatádon van lehetőség. A bölcsődébe járó ötvöskönyi gyermekek után, az önkormányzat fizet hozzájárulást.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, valamint a már kialakult veszélyhelyzet megszüntetését szolgálja. Az intézmény legfontosabb feladatai:

- a gyermek testi és lelki egészségének, és családban történő nevelésének elősegítése
- életmód tanácsokkal az egyes családok esetében a hátrányok csökkentése
- a gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése
- az egyes támogatási formákról való tájékoztatás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltésében
- hivatalos ügyek intézésének segítése (pl. telefonhasználat)
- a védelembe vétel során előírt magatartási szabályok betartásának ellenőrzése, be nem tartás esetén további intézkedés megtétele
- családi konfliktusok megoldásának segítése, különösen gyermekelhelyezés, kapcsolattartás esetében
- jó kapcsolat kialakítása az egyéb szervekkel (pl. rendőrség, óvoda, általános iskola) az információáramlás érdekében.

Segesden a gyermekjóléti szolgálathoz, illetve Ötvöskönyiban a családgyógyászhoz bárki fordulhat problémájának megoldása érdekében. Kiválóan képzett dolgozók segítik az ügyfeleket, akik minden esetben a gyermekek érdekeit szem előtt tartva nyújtanak segítséget.

A gyermekjóléti szolgálat jó kapcsolatot tart fenn az óvodával, iskolákkal, rendőrséggel, védőnővel, házi orvossal és nem utolsósorban az önkormányzattal.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem rendszere nem működne az előbb említett szervek összefogása nélkül. A jó kapcsolatok, az információáramlás, a naprakész adatok, valamint a gyakori családlátogatások mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek védelme megfelelő legyen a községben.

A mélyszegénységben élő gyermekek minél előbb kerülnek egy szervezett rendszerbe (óvoda, iskola), annál hatásosabb védelmet lehet számukra biztosítani. Tehát mindaddig, amíg a problémák rejtve maradnak, nem lehet megfelelő intézkedést hozni a megoldásuk érdekében.

Véleményünk szerint a gyermekvédelem rendszere jól működik a községben, bár az ügyek járásához történt átcsoportosításával, a gyermekvédelem nagy területe esett ki az önkormányzat látóköréből.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Szociális Szolgáltató Központ családsegítő- és gyermekjóléti szolgálata, valamint a Nagyatádon lévő Családok Átmeneti Otthona vehető igénybe. Meg kell azonban jegyezni, hogy a nagyatádi átmeneti otthonnál lévő helyhiány esetén, a kaposvári székhelyű anyaotthon is fogadott be ötvöskónyi édesanyját gyermekeivel.

A mélyszegénységben élő roma családok esetében találkozhatunk leggyakrabban krízishelyzettel a községben. Nagyon érdekes tapasztalatok vannak az előforduló esetekről.

A legjellemzőbb, hogy az édesanyját három vagy több gyermekkel kell „kimenekíteni” otthonról, mert az édesapa az életüket veszélyeztető magatartást tanúsít. A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, a rendőrség, valamint az önkormányzat munkatársa általában együttesen jár el ezekben az ügyekben. Miután az édesanya a gyermekeivel biztonságba került, jellemző, hogy már másnap az őt/őket bántalmazó édesapánál vannak. Volt olyan édesanya, akit két gyermekével három hónap alatt háromszor helyeztek el anyaotthonba, de mindannyiszor vissza is ment férjéhez. Az ügy vége pedig a két gyermek átmeneti nevelésbe vétele lett.

A községben még senkit nem sikerült ilyen módon kiemelni abból a közezből, melyben szenved, és amelyben gyermekei is általában veszélynek vannak kitéve.

Nagyatádon a Családok Átmeneti Otthonának célja, hogy megakadályozza a gyermekek családtagoktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását, valamint elősegítse a családok társadalmi reintegrációját. A Családok Átmeneti Otthonát az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalos anyák (16-18 éves).

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A sport- és szabadidős programokhoz való hozzáférés jellemzően az óvodai és általános iskolai nevelési- illetve tanévben valósul meg. Eleve adott a testnevelés órákon való mozgás, de emellett számtalan szakkör áll a gyermekek rendelkezésére, illetve minden évben szerveznek úszótanfolyamot is a diákoknak, amikor is pedagógusok kíséretében a gyermekek a nagyatádi tanuszodába mennek.

A Nagyatádra járó általános iskolás gyermekek számára a szünidőben táborok keretében biztosított a programokhoz való hozzáférés, pl. úszótábor, lovas tábor, de ezek többnyire térítés ellenében vehetők igénybe.

Az óvónők, valamint az osztályfőnökök nagy hangsúlyt fektetnek az egészségfejlesztésre, a környezettudatos gondolkodás kialakítására.

A tehetséggondozás körében az iskolákban lehetőség van számos sport elsajátítására (pl. tollaslabda, kötélugrás, labdarúgás), a kulturális és tantárgyakhoz kapcsolódó foglalkozások tekintetében matematika-, angol-, közlekedési ismeretek sajátíthatók el.

Az alapfokú művészetoktatás kapcsán kézműves-, néptánc-, zongora- és furulya használati ismeretekre tehetnek szert a tanulók. Az ötvöskőnyi gyermekek többnyire a néptánc oktatást részesítik előnyben.

Az óvoda esetében hiányoznak a konkrét tehetséggondozásra irányuló foglalkozások, pl. az angol nyelv oktatása vagy a néptánc az óvodában is megszervezhető lehetne.

Szünidős programként kell kiemelni a községben a nyári tábort, melyen hátrányos helyzetű gyermekek vehetnek részt. A nyári tábor időtartama 3-5 nap, a résztvevő gyermekek számára kézműves foglalkozás, zenés műsor, kirándulások, filmvetítés, életmód tanácsadás (pl. védőnő, rendőrség által) kerül megszervezésre.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A képviselő-testület döntésének megfelelően 2014. január 1. napjától jövedelemre tekintet nélkül minden gyermek ingyenes étkezését biztosítja az önkormányzat.

Az önkormányzati rendeletben biztosított kedvezménytől függetlenül, az iskolákban és az óvodában a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak ingyen étkeznek. Az étkezési térítési díj ötven százalékát fizetik azok, akik tartós betegek vagy a családban három vagy több gyermek van. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Az óvodába járó gyermekek 100 %-a ingyenes étkezésben részesül, de ez a testület által biztosított kedvezménytől függetlenül is igaz. Ez az arány a családok rossz anyagi körülményére utal.

Ingyenes tankönyvellátásra a tanulók kb. 85 %-a jogosult. A kedvezményekben részesülők pontos számát a 4.1.3. számú táblázat tartalmazza.

Az óvodások és iskolások étkezése a nevelési évben, illetve a tanévben biztosított.

Mivel az óvodában is csak négy hét leállás van, az ott lévő gyermekek számára a községben üzemeltetett konyha biztosítja munkanapokon az étkezést. A szünidei étkezés a nyári gyermekétkeztetés keretében valósul meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára.

Hétvégi étkeztetés nincs a nevelési, oktatási intézmények tanulói számára.

Problémaként merül fel az óvoda négy hetes időtartamra való bezárásával kapcsolatban, a nyári szünidő alatt. A jövőben az önkormányzatnak át kellene gondolnia a bezárási időszak csökkentését, mivel négy hétig az óvodás korú gyermekek többnyire nem jutnak legalább napi egyszeri meleg ételhez.

Ez a következtetés abból az adatból is egyértelműen levezethető, hogy jelenleg az óvodások 99 %-a roma nemzetiségű és mélyszegénységben élő gyermek. Ha a bezárás ideje a felére csökkenthető lenne, a fennmaradó két hétben az önkormányzat – pénzügyi helyzetének függvényében – a konyháról biztosíthatná az óvodás korú gyermekek számára a napi egyszeri meleg étkezést. A konyha a szociális étkezők ebédjének biztosítása miatt minden hétköznap működik, a szülők pedig éthordóban vihetnék haza a meleg ételt gyermekeiknek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás.

A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A községben az óvoda kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai ellátására, nevelésére. De ugyanez elmondható az állam által fenntartott nagyatádi általános iskolákra is. Az ötvöskónyi diákok a Nagyatádon található Árpád Fejedelem Általános Iskola, a Bárdos Lajos Általános és Sport Iskola vagy az Éltés Mátyás Általános Iskola tanulói.

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	2
Hány településről járnak be a gyermekek	0
Óvodai férőhelyek száma	65

Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30 - 16.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	négy hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	1	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat által fenntartott Szivárvány Óvoda két telephelyen működik. Ötvöskónyi Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a növekvő gyermeklétszám miatt a 2018. május 28-i ülésén döntött az Ötvöskónyi Szivárvány Óvoda átszervezéséről, óvodai telephely kialakításáról, és a férőhely 15 fővel való növeléséről.

Más településről nem jár be gyermek az ötvöskónyi óvodába. Az óvodai férőhelyek száma 65, két csoport alakítható ki egy telephelyen, és egy csoport a nemrég kialakított telephelyen. Helyhiány miatt – a vizsgált években – nem került sor az óvodába való beiratkozás elutasítására.

Az óvodapedagógusok száma hat fő, mellettük pedig egy gyógypedagógus és három dajka látja el a gyermekekkel kapcsolatos feladatokat. Az óvodapedagógusok mindegyike diplomával rendelkezik.

Az óvodában nemzeti-etnikai kisebbségi nevelés is folyik, ennek keretében a gyermekek megismerkednek a roma hagyományokkal, lehetőség van tehát a kisebbségi identitás megalapozására.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggel való kapcsolódást és a tartalmas közösségi életet.

Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni.

A rész-képességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. Az ötvöskónyi óvodában előfordult beszéd fogyatékos, halláskárosult, enyhe fokban értelmi fogyatékos, valamint látássérült gyermek is. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság állítja ki a gyermek fejlettségi szintjéről a szakvéleményt. A szakvélemény pontosan tartalmazza, hogy adott esetben milyen jellegű feladatokkal fejleszthető a gyermek képessége. A fejlesztés pedig a fejlődési naplóba rögzített fejlődési terv alapján folyik.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.3. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2012	51	2	50	1	44	0
2013	46	2	50	1	40	0
2014	45	2	50	1	42	0
2015	50	2	50	1	52	0
2016	60	2	50	1	52	0
2017	62	2	50	1	52	0
2018	63	3	65	2	66	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 3-6 éves korú gyermekek száma ingadozó, de alapvetően növekvő képet mutat, pozitívum azonban, hogy 12 fős növekedés mutatkozik 2012-ről 2018. évre. Az óvodába beírt gyermekek száma szintén növekvő tendenciát mutat, és itt nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé.

4.4.4. számú táblázat – Az óvodai ellátás igénybevétele

2019-2020. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	23	16	16	10	0	65
Más településről bejáró gyermekek létszáma	-	-	-	-	-	-
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakokra vetítetten)	-	-	-	-	-	-
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	8	9	8	3	-	28
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	13	5	7	6	-	31

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 2019/2020. nevelési évben 65 fő gyermeket íratottak be az óvodába, ebből 28 fő, azaz 43 % hátrányos helyzetű, 31 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. A korcsoport szerinti megoszlást tekintve a 3 éves és a 4 éves gyermekek körében a legmagasabb a HH-s és HHH-s gyermekek száma. Mindkét szám nagyon magas, ezért már az óvodai integrációs programok alkalmazása kiemelkedő fontosságú. Az óvodapedagógusok az integrációs pedagógiai rendszer (IPR) működtetésével próbálják felzárkóztatni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket. Ennek keretében kirándulásokon, kulturális programokon vesznek részt a gyermekek, melyek segítik a látókörük bővülését, érdeklődési körük kiszélesedését. Minden gyermek egyéni fejlesztési tervvel rendelkezik, a tényleges fejlődés pedig időszakonként értékelésre kerül.

4.4.7. számú táblázat – Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	41	34	75	75	100%
2013/2014	49	32	81	81	100%
2014/2015	38	40	78	78	100%
2015/2016	48	56	104	86	83%
2016/2017	52	44	96	73	76%
2017/2018	54	48	102	84	82%

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A nagyatádi általános iskolák 1-4. és 5-8. évfolyamán tanuló ötvöskónyi diákok létszáma a vizsgált évek viszonylatában növekedést mutat, mely a növekvő gyermeklétszámra vezethető vissza. A napközis tanulók aránya a vizsgált tanévekben magas, mely pozitívum, mivel a napköziben a gyermekek felügyelet alatt vannak.

A létszám növekedés a kisiskolások esetében 31 %-os, a felsősök létszáma pedig a vizsgált években 14 fővel emelkedett. A 2017/2018-as tanévben 102 fő ötvöskónyi gyermek tanult a nagyatádi általános iskolákban. Az összlétszámon belül 68 fő hátrányos helyzetű és 34 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szerepel a nyilvántartásban. Ez nagyon magas arány, míg az előbbiek 67 %-ot, az utóbbiak 33 %-ot képviselnek.

Az oktatási intézmények speciális feladatokat látnak el a hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók esetében. Ezen speciális feladatok a következők:

Hátrányos helyzetű tanulók:

- A hátrányos szociokulturális környezetből érkező tanulók felzárkóztatása, az eltérő előzményekből, körülményekből és egyéni sajátosságokból eredő különbözőségek kiegyenlítésére való törekvés.
- Az alulreprezentált, marginalizálódott, az átlagosnál szegényebb családi környezet miatt keletkezett szociális, kulturális és nyelvi hátrányok kompenzálása.
- A fejlesztés tervezése tanórai keretek között és felzárkóztató foglalkozások keretében, továbbá egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység speciális pedagógiai segítségnyújtással.

Sajátos nevelési igényű tanulók:

- Az integrált sajátos nevelési igényű tanulók számára speciális pedagógiai segítségnyújtás.
- A sajátos nevelési igényű tanulók folyamatos és szakszerű fejlesztése.
- A fejlesztés tervezése tanórai keretek között egyéni fejlesztéssel, rehabilitációs- rehabilitációs foglalkozások keretében gyógypedagógus szakemberrel, továbbá egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység speciális pedagógiai segítségnyújtással.
- Szakszolgáltatások igénybevétele a rendellenességek sérülés-specifikus korrekciója (logopédia, gyógytestnevelés).
- Megfelelő tanulásszervezési formákkal és módokkal biztosítani, hogy a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységben érvényesüljön a differenciált és egyénített fejlesztés.
- A tanulók tevékenységére, interaktivitására lehetőséget adó tanítási stratégiák, módszerek megismerése, alkalmazása.

4.4.8. számú táblázat – Általános iskolák adatai

4.4.12. számú táblázat – A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2012/2013	7	100
2013/2014	11	100
2014/2015	8	100
2015/2016	10	100
2016/2017	8	100
2017/2018	9	100

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adataiból látható, hogy a vizsgált tanévekben a 8. évfolyamot minden ötvöskónyi tanuló befejezte. A továbbtanulásra vonatkozóan nem állnak rendelkezésünkre pontos adatok, de a nagyatádi általános iskolák pedagógusainak elmondása szerint, az ötvöskónyi diákok 80 %-a szakiskolai képzést választ, a nyolc évfolyam befejezését követően.

Ennek a megítélése kettős. Egyrészt pozitívum, hogy a szakmák tanulása mellett többen döntenek, és feltehetően a hiányszakmák elsajátítása is szerepet kap ezekben a képzésekben. Másrészt azonban negatívum, mivel a szakiskolákba gyengébb tanulmányi eredménnyel lehet bekerülni, mint a gimnáziumba vagy szakközépiskolába. Az összlétszámon belüli magas arány tehát azt jelzi, hogy a tanulók többsége gyenge képességű.

Az előbbi megállapításokból jövőbeni problémák olvashatók ki, miszerint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók munkaerő-piacra való belépésének lehetősége nagymértékben lecsökken már a továbbtanulásról való döntés meghozatalakor. Sok esetben a szakma megszerzéséig sem jutnak el, erre utal a községben a csak nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas száma is.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2011/2012	12	12/12	5	5/5
2012/2013	20	20/17	3	1/0
2013/2014	19	19/16	9	2/2
2014/2015	21	21/19	19	6/5
2015/2016	21	21/20	21	0/7

2016/2017	22	22/20	25	4/8
2017/2018	23	23/21	24	4/8

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból kitűnik, hogy a nyári táborban részt vevők száma a vizsgált tanévekben emelkedett, továbbá, hogy a táborban hátrányos helyzetű tanulók vettek részt.

A nyári táborban a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat összefogásával, színes és érdekes programokban vehetnek részt a gyermekek. Előadást hallgathatnak az egészséges életmódról, kézműves foglalkozáson és zenés műsoron vehetnek részt. Sajnos az anyagi lehetőségek korlátot szabnak a programoknak, rendezvényeknek. A nyári tábor általában 3-5 napos.

Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőképességet alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra való felkészülést.

Az alapfokú művészetoktatásban részt vevők száma a vizsgált tanévekben növekedést mutat, az ötvöskónyi gyermekek jellemzően a néptánc oktatást választják, a programban részt vevő gyermekek pedig 85 %-ban halmozottan hátrányos helyzetűek. A nagyatádi általános iskolákban tehetséggondozó program is működik, de az iskolák tájékoztatása szerint ebben ötvöskónyi diákok nem vesznek részt.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában egy fejlesztő gyógypedagógus, külső szakemberként egy fő logopédus, az általános iskolákban pedig gyógypedagógusok látják el a fejlesztéssel összefüggő feladatokat.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók közoktatásban való részvétele kapcsán hátrányos megkülönböztetés nem történt. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása az elsődleges szempont, ezért minden olyan nevelési és oktatási módszer, ami ezt a célt szolgálja, alkalmazott az iskolákban. Az óvodában nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a kiscsoportokban való differenciált játékosnak nevelésnek. Az intézmények pedagógiai programja is kiemeli az esélyegyenlőség elvének fontosságát, ennek bizonyítéka az integrált oktatás alkalmazása. Nagyatád város általános iskoláiban az Éltes Mátyás Általános Iskola kivételével integrált nevelés folyik.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nagyatádon 2012. december 31-ig a Nagyatádi Közoktatási Intézmény keretein belül történt az alapfokú oktatás, vagyis egy intézmény keretében, így az összehasonlításra nincs lehetőség.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a valamilyen oknál fogva rosszabb képességű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll. Ezek a tevékenységek a gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben elérhető a fejlesztő óvodapedagógus, valamint a logopédus a gyermekek számára.

Az általános iskolában integrált oktatásban vesznek részt az SNI gyermekek, valamint a gyógypedagógusok is végeznek fejlesztő tevékenységet.

A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.	A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével, színház és mozi látogatásával, kirándulások szervezésével.
A városi általános iskolákban a tanulásban lemaradt, gyengébb képességű diákok „pártfogásának” hiánya.	A községben az általános iskola épületében felzárkóztató, tematikus korrepetálás szervezése.
A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.	Napközis tábor szervezése – az általános iskola épületében – legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.
A településen magas, illetve növekvő képet mutat a 0-3 éves korú gyermekek száma.	Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. A problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beiratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.

Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.	A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.
A szakiskolai képzésben részt vevők számának magas aránya, a gimnáziumi, valamint az érettségit adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.	Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.
A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.	Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével, továbbá a gyermekjogok.obh.hu weboldalt tanulmányozásra ajánlása.
Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a tehetséggondozást szolgáló programok hiánya.	A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés. Szakemberek segítségével a lehető legtöbbet kihozni a gyermekekből és felmérni az esetleges tehetségek jelenlétét.
Az óvoda bezárási ideje négy hét, amely a gyermekek étkezésének biztosítása és szabadidejének hasznos eltöltése szempontjából hosszúnak tekinthető.	Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez képest biztosítson ebédet a gyermekek számára, illetve meg kell vizsgálni a bezárási időtartam csökkentésének lehetőségét.
Roma kulturális programok hiánya az óvodában, illetve a községben, melynek fontosságát a roma lakosság nagyarányú jelenléte indokolná.	A roma nemzetiségi önkormányzat, a működő civil szervezet, valamint az önkormányzat összefogásával programok szervezése az identitás és az elfogadás érzésének erősítése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Statisztikai adatok is igazolják azt, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyük sokkal jobbak, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem.

Magyarország a 65. azon a Gazdasági Világfórum által készített, 115 országot tartalmazó rangsorban, amely a nemi egyenjogúságot vizsgálja több megközelítésben is. A jelentés a gazdasági lehetőségeket, a felsőoktatásban való részvételt, a politikai döntéshozatalhoz való hozzáférést és az egészségi állapot különbségeit veti egybe.

Az életesély tekintetében a nők születésekor várható élettartama jelenleg 78 év, ami nyolc évvel hosszabb, mint a férfiaké. Ennek oka többek között az, hogy életmódjukban egészség tudatosabbak, testi vagy lelki gondjaikkal hamarabb fordulnak orvoshoz, mint a férfiak.

Az oktatásban is a nők viszik a prímet. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők. Mindezzel együtt is a munkaerő-piacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak. A foglalkoztatás aránya körükben 49,9 %-os, 11,2 százalékponttal elmaradva a férfiakétól. Míg az Európai Unióban a 15-64 éves férfiak 73 %-ának, illetve a nők 59 %-ának van jövedelemszerző foglalkozása, addig Magyarországon ez az arány mindkét nem esetében elmarad az uniós átlagtól.

Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kötelezettségek, így rész munkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak.

A nemek eltérő munkaerő-piaci esélyeit jelzik a nemek közötti jövedelemkülönbségek. 2019. márciusban a bruttó átlagkereset 367 200 forint volt, 10,2 százalékkal magasabb, mint egy évvel korábban, derül ki a KSH friss adataiból. 2019. január–márciusban a bruttó átlagkereset 352 200 forint, a nettó átlagkereset 234 200 forint volt, mindkettő 11,0 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A bruttó átlagkereset a teljes munkaidőben alkalmazásban álló férfiak körében 385.100 forintot, míg a nők körében 320.000 forintot ért el. Ez a férfiak esetében 11,6, a nők esetében pedig 10,0 százalékos növekedést jelent egy év alatt.

A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább támogatott igazságtalanság.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a nőket, kiemelt célcsoportként kell kezelni.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
Összesen	479	469	948	50,5%	49,5%
0-2 évesek			54		
0-14 éves	102	117	219	46%	54%
15-17 éves	22	21	43	51%	49%
18-59 éves	259	261	520	50%	50%
60-64 éves	34	29	63	54%	46%
65 év feletti	62	41	103	60%	40%

Forrás: kormányhivatal.hu

Ötvöskönyiban, az állandó népességen belül, a nemek szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a nők 50,5 %-al képviseltetik magukat. Legnagyobb számbeli különbséget férfiak és nők között, a 65 év felettek esetében láthatunk, itt az arány 60 és 40 százalék a nők javára. Ez az adat igazolja a már korábban leírtakat, hogy a nők életesélyei jobbak, mint a férfiaké.

Az esélyegyenlőség szempontjából alapvető probléma a nők tekintetében, az egyenlőtlen családi feladatmegosztás, a munkahelyről való hosszabb idejű távolmaradás (pl. gyermekvállalás), a 45 év felettek esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés, a jövedelmek egyenlőtlensége, valamint a szolgáltatások hiánya (pl. bölcsőde).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Nemzetgazdasági Minisztérium kimutatása szerint 2014-ben Magyarországon csökkent a legnagyobb mértékben a nők munkanélkülisége, a többi uniós tagállamhoz képest. A mutató Magyarországon 7,7 %-ot tesz ki, szemben a 10 %-os uniós átlaggal.

A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatottságára, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket. A részmunkaidőben foglalkoztatott nők száma 2010 és 2013 között 141.200-ról 168.500-ra növekedett. Az egy gyermeket nevelők esetében 5,7 %-ról 13,3 %-ra, kétgyermekesek esetében pedig 8-ról 13 %-ra nőtt a részmunkaidős foglalkoztatás aránya. A gyestről, gyedről visszatérő három, vagy több gyermeket nevelő szülő után három évig teljes szociális hozzájárulási adókedvezményt lehet igénybe venni, a negyedik és ötödik évben is csak az összeg felét kell befizetni a munkáltatónak.

A gyed extrának köszönhetően 15 ezer kisgyermekes anya állhatott újra munkába, az Első munkahely garanciaprogram keretében 7200 hölgyet köszönthettek a foglalkoztatottak között, és két év alatt közel 15 ezer diáklány dolgozhatott a nyári diákmunka program segítségével.

Az ipar és szolgáltatások területén több nő dolgozik hazánkban, mint az EU-ban, nálunk a korosztály 25,9 %-a, az EU-ban 24,6 % ez az arány.

Az utóbbi évek kutatásai arról számolnak be, hogy a társadalomban egyre gyengül a család VAGY munka szemlélet, s erősödik a család ÉS munka szemléletűek aránya. Legfőbb szempont az anyagi biztonság megteremtése, és ez a foglalkoztathatóság folyamatos fenntartásának igényét jelenti.

5.1.1. számú táblázat – Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek		Munkanélküliek aránya %	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	332	324	64	56	19,3	17,3
2013	327	323	84	52	25,7	16,1
2014	327	318	69	45	21,1	14,2
2015	319	315	51	38	16	12,1
2016	320	318	51	41	15,9	12,9
2017	311	315	46	49	14,8	15,6

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

Mivel a település demográfiai összetétel esetében láthattuk, hogy a nők csak a 65 év felettek körében voltak többségben, ebből következőleg a férfi munkavállalási korúak száma magasabb a vizsgált években. Míg az összes regisztrált munkanélküli között magasabb arányban vannak jelen a férfiak, addig a nők szempontjából kedvezőtlenebb adat, hogy a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) között a vizsgált évekből három évben is magasabb arányban képviseltetik magukat.

Ez arra enged következtetni, hogy amennyiben egy nő kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást. Ehhez hozzájárul az is, hogy egy hosszabb munkakiesés alatt a korábban meglévő nem formális tudásszint gyakran lecsökken. Ennek fejlesztése annál költségesebb, minél hosszabb a kimaradás. A táblázatból jól látszik, hogy a női munkanélküliek legmagasabb aránya 2012-re jellemző. Ez a 2008-ban induló gazdasági válság következménye, melynek eredményeképpen több nő került elbocsátásra, mint férfi.

Az Európai Parlament 2013 februárjában a TNS Opinion nevű közvélemény-kutató céget bízta meg, hogy felmérje az európaiak véleményét a gazdasági válság és a nők témájában. Az alábbi eredmények születtek:

- az EU-polgárok a nemi egyenlőtlenségek közül első helyen az azonos pozícióban lévő férfiak és nők különböző bérezését említették, második helyen a nők elleni erőszakot, harmadikként pedig a nőknél a munka és a család nehézkes összeegyeztethetőségét
- a megkérdezettek egyharmada szerint az előbbi egyenlőtlenségeket a válság tovább erősítette
- Magyarországon az első helyen a munka és a család összeegyeztethetőségének nehézsége szerepelt.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A községben nőket érintő képzés a közmunkaprogram keretében nem valósul meg.

Kedvező, hogy a munkaügyi központok által szervezett tanfolyamokon, nemcsak aktív állásukra váró, hanem azok a jelenleg még dolgozók is részt vehetnek, akiknek a munkahelye veszélybe került. A hiányszakmákra felkészítő képzéseket a munkaügyi központok ajánlják fel, de léteznek olyan támogatott képzések is, amelyekre a munkaügyi központ keretszámot határoz meg, s az állásukra váróknak felvételizniük kell.

A munkaügyi központok által indított programok közül kiemelnénk kettőt:

A „Lépj egyet előre!” képzési program elsősorban a szakképzetlen, a legfeljebb alacsony iskolai végzettségű felnőttek számára nyújt lehetőséget, hogy ingyen olyan szakmai képzettséget szerezzenek, amelyek aktuálisan a legkeresettebbek az adott régió munkaerőpiacán, illetve megszereshetők a szakképzés megkezdéséhez szükséges közismereti és szakmai kompetenciák.

A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében 2006-2013 között tervezett program a munkaerőpiac igényeihez igazítva több ütemben valósul meg.

Az „Újra tanulok!” megnevezésű kiemelt projekt közvetlenül azoknak a felnőtteknek kíván tehát segítséget nyújtani, akik alacsony iskolai végzettségűek, illetve szakképzetlenek, akik elavult szakképzettséggel rendelkeznek, akik elbocsátással veszélyeztetett munkavállalók, valamint a hátrányos helyzetben lévő társadalmi rétegek pl. a fogyatékkal élők, nők és romák.

A kiemelt projekt megvalósítói - a várakozásoknak megfelelően - szeretne országos hatáskörben, valamennyi kistérség, megye és régió fejlődéséhez és versenyképességéhez hozzájárulni azzal, hogy az ott élő alacsonyan iskolázott embereket piacképes szakképesítéshez juttassa.

A programmal ugyanis csökkenthető a hátrányos helyzetbe került települések lemaradása: a megvalósítók szem előtt tartják a területi egyenlőtlenségeket, és a hátrányos helyzetű térségekhez arányosan nagyobb forrást helyeznek, így segítve azok felzárkózását a fejlettebb területekhez.

A résztvevők egyéni helyzetüknek, tudásszintjüknek és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő, versenyképes tudást, ismeretet sajátíthatnak el. A program a képzettségi szint emelésével erősíti Magyarország versenyképességét, és a munkavállalók nagyobb eséllyel tudnak elhelyezkedni akár a magyar, akár a külföldi munkaerőpiacon. A hiányszakmákban történő képzéssel emelkedik a munkáltatók szakképzett munkaerővel történő ellátása, ami hozzájárul a foglalkoztatók versenyképességének növekedéséhez, kedvezőbb anyagi, szakmai előmeneteli lehetőséget biztosít a képzésben résztvevők számára.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Pontos adatok nem álltak rendelkezésünkre, arra vonatkozólag, hogy a munkanélküli nők milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek. A helyi ismereteinkre támaszkodva azonban elmondhatjuk, hogy a községben a munkanélküli nők 60 %-a nyolc általános vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik.

A munkanélküli nők zöme a mélyszegénységben élők köréből kerülnek ki a leggyakrabban, és többnyire az egyetlen bevételi forrásuk az önkormányzat által folyósított foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély. Az ő elhelyezkedési esélyük nagyon rossz, többnyire az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt. Nagyon fontos, hogy együtt működjenek a munkaügyi központtal, mivel, ha valamilyen általános iskolára épülő képzés indulna, részt tudjanak venni benne.

A szakiskolát végzettek körében is vannak munkanélküli nők, arányuk 15-20 % körüli, és ez azzal magyarázható, hogy a megszerzett képzettség nem felel meg a piaci igényeknek, nem a munkáltatók által keresett szakmákkal rendelkeznek. Az ő esetükben az átképzés jelentene megoldást.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett kutatások, információgyűjtések nem világítottak rá ilyen jellegű problémára a községben. Persze ez nem jelenti azt, hogy ez a jelenség nem létezik. Több tanulmány is kimutatta, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elve sok esetben nem érvényesül. A községben nem működnek olyan jellegű munkáltatók, foglalkoztatók, amelyek esetében tetten lehetne érni a nőket érintő elvek sérülését. Az óvodában, valamint a Nagyatádi Kórház Ötvöskönyiben működő részlegében közalkalmazottak, az önkormányzatnál köztisztviselők dolgoznak. Az ő esetükben a besorolás szerinti bér kerül alkalmazásra.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A férfiak és a nők társadalmi szerepe a történelem folyamán folyton változik. Ez a változás a legszembetűnőbben a fejlett országok munkaerő-piacán mutatkozik meg. A nők munkavállalása a XX. század második felében felgyorsult, de ezzel összefüggésben a gyermeklétszám lecsökkent.

Az előregedő európai társadalmakban az eltartó-eltartott arányt csak a nők még nagyobb gazdasági aktivitásával lehetne javítani, de ezzel egy időben terheik is nőnének.

Napjainkra egyre inkább a család ÉS munka váltotta fel a nők körében, a család VAGY munka szemléletet. Ennek kialakulásához, illetve fenntartásához azonban támogató intézményrendszerre volt és van szükség.

5.2. számú táblázat – A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	53	-	-	-	-	-	-
2013	61	-	-	-	-	-	-
2014	69	-	-	-	-	-	-
2015	77	-	-	-	-	-	-
2016	77	-	-	-	-	-	-
2017	73	-	-	-	-	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból kiolvasható, hogy a vizsgált években nagymértékű növekedés következett be a 3 év alatti gyermekek számában. A községben is megmutatkozik az az országos tendencia, miszerint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nők gyermekvállalása időben kitolódik. Jellemzően az alacsony iskolai végzettségű, mélyszegénységben élő nők gyermekvállalási kedve a magasabb. Az élveszületések száma 2017-ben 14 fő volt, ebből 12 fő gyermek roma, illetve mélyszegénységben élő családban született. Ezekre a családokra jellemző továbbá a munkanélküliség is.

A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van tehát támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

Ötvöskónyiban sem bölcsőde, sem pedig családi napközi nem működik. Ez problémának tűnhet a viszonylag magas 3 év alatti gyermekek számához viszonyítva, azonban eddig a lakosság részéről nem merült fel igény, támogató intézmény kiépítésére. Meg kell jegyezni, hogy a legtöbb gyermek azokba a családokba születik, ahol az édesanya a szülést megelőzően sem rendelkezett munkahellyel, ezért a munkahelymegtartás érdekében nem szükséges a gyermekek korai intézménybe adása. Továbbá a munkahellyel rendelkező anyák többsége konzervatívabb felfogású és így a gyermek 2-3 éves koráig maradnak otthon. Az óvodába pedig már 2,5 éves korba is be lehet írni a gyermekeket.

Az óvodai ellátás az önkormányzat fenntartásával történik. Az összes óvodai férőhelyszám 65 fő helyhiány miatt a vizsgált években senkit sem kellett elutasítani. Jelenleg az óvoda 100 %-os kihasználtsággal működik.

Az óvoda nyitva tartása figyelembe veszi a korai munkakezdést, illetve a késői munkabefejezést, 6.30 – 16.30 óráig tartanak nyitva.

Összességében elmondható, hogy hiányzó szolgáltatások ezen a téren nincsenek a községben, tehát a nők munkaerő-piaci esélyei biztosítottak.

Mindezek mellett az önkormányzat örömmel tenne lépéseket a szolgáltatások bővítésére, ha és amennyiben igények merülnének fel, főként, ha ez a gyermeklétszám nagyarányú növekedése miatt válna szükségessé.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

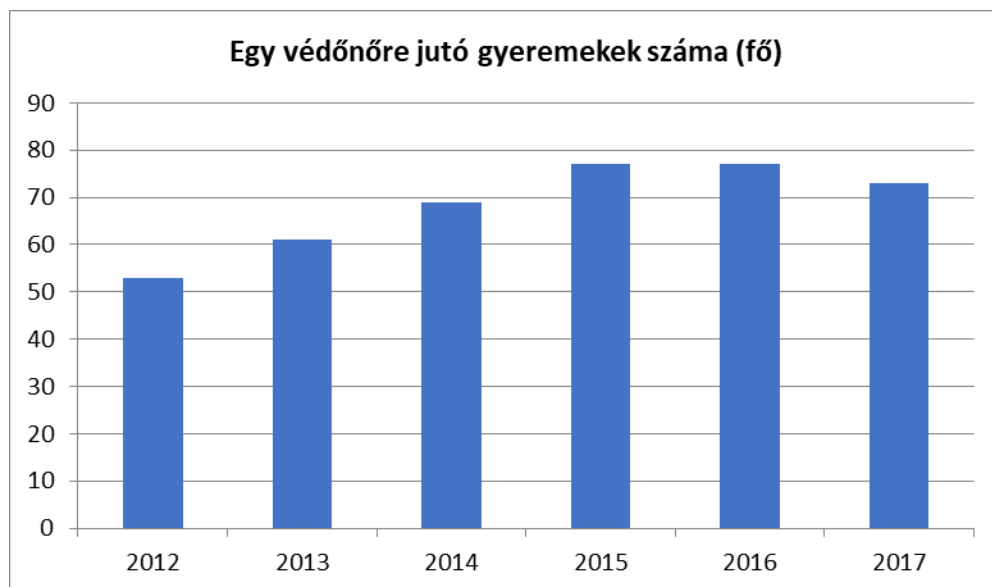
A védőnői szolgáltatás feladata a családtervezés, az anya- és gyermekgondozás. A védőnő szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részesül a kismama új információkban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.

5.3. számú táblázat – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	53	53
2013	1	61	61
2014	1	69	69
2015	1	77	77
2016	1	77	77
2017	1	73	73

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3. ábra – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A településtől 8 kilométerre lévő Nagyatádon 2012-ben megszűnt a szülészeti osztály, és Ötvöskőnyit a Kaposvári szülészeti osztályhoz körzetesítették, illetve veszélyeztetett terhesség és koraszülés esetén a pécsi klinikához tartozunk. Nagyon sok kismama a marcali, szigetvári kórházat választja, ennek ellenére. A védőnő szerepe hangsúlyozottabbá vált a közeli szülészeti osztály megszűnésével. Kedvező azonban, hogy a várandósság alatti vizsgálatok jelentős része a nagyatádi kórház szakrendelésén elérhető, tehát nem kell a kismamáknak hosszabban és költségesebben utaznia emiatt.

Ötvöskőnyiben a védőnői szolgáltatás a Nagyatádi Város Önkormányzatával kötött feladat ellátási szerződés alapján biztosított.

A 0-3 éves gyermekek száma 2012-től folyamatos emelkedést mutat. De még ezzel együtt sem mondható magasnak az egy védőnőre jutó gyermekszám.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint, bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszak elsődleges áldozatai nők és gyermekek. A statisztikai adatok szerint a partnerbántalmazás az esetek 95 %-ban férfi elkövetőt és nő áldozatot jelent. A magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszerint testileg bántalmazta őt. Magyarországon, a családon belüli erőszak hetente legalább egy nő életét követeli. A bűncselekmény következtében meghalt nők 60 %-a (volt) házastársa vagy élettársa áldozata.

Rémisztőek a statisztikai adatok ebben a témában, de fontos megjegyeznünk, hogy óriási mértékű látenciáról is beszélhetünk, vagyis magas az olyan esetek száma, amik nem jutnak a nyomozhatóságok tudomására.

A probléma súlyosságát hazánkban a jogszabályok szigorításával is érzékeltetik. A Büntető Törvénykönyv a családon belüli erőszak eddiginél súlyosabb büntetését teszi lehetővé azzal, hogy önálló tényállássá vált a kapcsolati erőszak.

A helyi körzeti megbízott nem tudott pontos adatokkal szolgálni a riasztások számára vonatkozólag, de jellemzően 7-8 alkalommal kell kivonulniuk egy-egy – többnyire roma – családhoz a községben, családon belüli erőszak miatt.

Minden ilyen esetben a férj vagy élettárs fizikailag bántalmazza feleségét vagy élettársát, melynek eredménye az esetek többségében könnyű testi sértés. Az ilyen ügyek pedig magánvádas ügyek és szinte soha nem jutnak el a bírósági szakig, mivel az áldozat magánvádját addigra visszavonja. A bántalmazó és a bántalmazott közötti erős lelki kapocs következményeként, a nő mindig visszatér a bántalmazói környezetbe.

Ötvöskönyiban a legjellemzőbb párkapcsolati forma, az élettársi kapcsolat, és ebből következőleg a partnerkapcsolati erőszak kerül előtérbe, amikor a családon belüli erőszakot vizsgáljuk. Nagyon kényes ez a téma, és a látencia is a legnagyobb e tekintetben. A nők többnyire szégyellik a bántalmazást, „bezárkóznak” és egy idő után természetesnek veszik ezt a fajta viselkedést. A családgondozó és a védőnő szerepét kellene kiemelniünk ezzel a témával kapcsolatban, fontos lenne, hogy a bántalmazott személyek megnyíljanak és segítséget kérjenek. Lényeges lenne a probléma tudatosítása, ennek érdekében pedig szemléletváltást célzó beszélgetések szervezése lenne megoldás. Intézkedési terv megfogalmazására a későbbiekben fog sor kerülni, mivel az első lépés az lenne, hogy a családgondozó és a védőnő a családlátogatásokon történt beszélgetések alkalmával felderítse, hogy valóban létező jelenségről van-e szó Ötvöskönyiban.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen sem önkormányzati, sem pedig nem önkormányzati fenntartású anyaothton nem található. A község 50 kilométeres körzetében, a megyeszékhelyen működő Borostyánvirág Alapítvány anyaothtona, illetve Nagyatádon a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete által működtetett *Családok Átmeneti Otthona* vehető igénybe.

A nagyatádi székhelyű Családok Átmeneti Otthona kertes családi házban került kialakításra. Az otthon ellátási területe országos hatókörű, igénybevétele önkéntes. Az otthon célja, hogy megakadályozza a gyermekek családjuktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását és erősítse a családok társadalmi reintegrációját. Az otthon által nyújtott szolgáltatásokat az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalos anyák (16-18 éves).

Az otthonban lakók szociális munkát végeznek, a cél a családok önálló életviteli képességének erősítése. A lakókra egyénre szabott helyzetértékelést készítenek, stratégiát dolgoznak ki a problémák megoldására. A lakók pénzügyi, háztartásvezetési ismereteket sajátíthatnak el, továbbá átképzéseken vehetnek részt a munkahelyi elhelyezkedés elősegítése érdekében.

A Borostyánvirág Alapítvány 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy segítse a támogató családdal nem rendelkező, kisgyermekes, fiatal anyákat. Az alapítvány tartja fenn a Borostyánvirág Anyaothont, amely 1998-ban nyitotta meg kapuit.

A *Borostyánvirág Anyaotthon* családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad az ország egész területéről. A 11 lakószobában, összesen 34 főt tudnak egyidejűleg elhelyezni.

A családok önként kérhetik felvételüket az intézménybe, a jelentkezés oka lehet anyagi probléma, konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség és egyéb.

Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (pl. étkezés, ruházat, iskoláztatás költsége), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek.

A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék.

Az intézmény „krízis-ellátás” keretében családon belüli erőszak áldozatává vált egyedülálló nőket, valamint gyermekes anyákat fogad be. A krízis ellátás célja, hogy az akut krízist feldolgozhassák a bántalmazottak, illetve a megfelelő pszichés, mentális, jogi, anyagi és személyi segítséggel tartós, biztonságos lakhatáshoz jussanak.

Az előbbieken tárgyalt intézményeken kívül, krízishelyzetben lévő nők a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat segítségét is igénybe vehetik.

Ötvöskönyiban évente kb. 3-4 esetben kérik krízishelyzetbe került nők az önkormányzat vagy a családsegítő szolgálat segítségét. Jellemzően a kaposvári székhelyű Borostyánvirág Anyaotthonba kerülnek elhelyezésre, gyermekeikkel együtt. Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy a nők, az elhelyezést követően rövid időn belül visszatérnek régi életükbe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat – A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja	
	Férfi	Nő
2008	5	2
2009	5	2
2010 októberéig	5	2
2010 októberétől	4	1
2011	4	1
2012	4	1
2013	4	1
2014 októberéig	4	1
2014 októberétől	5	0
2015	5	0
2016	5	0
2017	5	0
2018	5	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az Ötvöskönyiban működő intézmények (önkormányzat, rehabilitációs intézmény) vezetői férfiak, a dolgozók többsége azonban nő, akik többnyire szellemi munkát végeznek. A nők esélyegyenlősége azonban semmilyen tekintetben nem szenved hátrányt, mivel a férfi vezetőkkel kapcsolatban elmondható, hogy családbarát és persze nőbarát nézeteket vallanak.

Jelenleg az 5 fős képviselő-testületben egyetlen nő sem foglal helyet, a 2006-2010 októberéig tartó ciklusban a 7 fős testületben két nő, a 2010 októberétől-2014 októberéig tartó ciklusban pedig az 5 fős testületből egy nő szerepelt.

A községben nagyon alacsony a nők részvétele a helyi közéletben, mindenképpen alkalmat kell keresni (pl. programok) a gyengébbik nem ösztönzésére.

A nők közéleti részvételének alacsony voltával szegényebb lesz maga a politikai közélet: kimarad belőle egy sor fontos szempont, szemlélet, tapasztalat és végső soron nemcsak a nők veszítenek, hanem maga a társadalom egésze.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A dolgozó nő nemcsak a munkahelyén, hanem a családban is helyt kell, hogy álljon. Fokozott terhelést jelenthet a napi háztartás vezetésével összefüggő feladatok ellátása is. Remélhetőleg nem kell sok évnél eltelnie ahhoz, hogy családbarát munkahelyek alakuljanak, ahol adott pl. a gyermekmegőrzés vagy a rugalmas munkaidő kialakításának lehetősége.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint az 50 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, de ez ösztönző társadalmi probléma, amelyen országos szintű, komplex programokkal lehetne enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.	Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas egyesületbe, valamint a szociális szolgáltató központ idősek klubjába. Szomszédai figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.

<p>A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.</p>	<p>"Ne legyen minden nap hétköznap!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával.</p> <p>Baba-mama klub szervezése, ahol az édesanyák játékos programokon keresztül fejlesztenék a gyermekükkel való bánásmódot. (pl. kézügyesség fejlesztése, étkezés)</p>
<p>A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.</p>	<p>A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.</p>
<p>A családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte.</p>	<p>A látens jelenségnek, a családgondozó és a védőnő beszélgetések alkalmával történő felkutatása.</p>

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Hazánk az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek háttérében az időskorúak számának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható. Általánosságban elmondható, hogy az európai emberek tovább élnek, kevesebb gyermeket vállalnak, korábban mennek nyugdíjba, mint egy évtizede. A legtöbb szakértő egyetért abban, hogy ezek a folyamatok 2010-től, azaz az ún. baby-boom nemzedék nyugdíjba vonulásától kezdve jelentős egyensúlyhiányhoz vezet majd a generációk között. Az egyensúlyhiány mélyreható változásokat fog előidézni a munkaerő-piacon, a szociális ellátó- és védelmi rendszerben, az egészségügyi rendszerben és a társadalmi integráció különböző folyamataiban.

A folyamatokat az idős, nyugdíjas korosztály részéről kell vizsgálni, hiszen az idősek részéről, a legkevesebb, ami várható, hogy egy átdolgozott élet után, nyugodt és kiegyensúlyozott öregkort élhessenek meg. Azonban több százezerre tehető azon idősek száma, akik hónapról hónapra, a minimális komfort biztosítása nélkül kell túléljék a mindennapok kihívásait, mentesülve mindazon lehetőségektől, amely egy élet munkáját maga mögött tudva kijárna számukra.

Tehát az idősek, mint kiemelt célcsoport esélyegyenlőség nagyon fontos kérdés a társadalomban, mellyel foglalkozni kell.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) jelentése szerint, jelentősen megnőtt a születéskor várható élettartam az Európai Unióban, de továbbra is jelentős különbségek vannak az egyes országok között. Az EU 28 tagállamában a születéskor várható élettartam 2012-ben átlagosan 79,2 év volt, azaz 5,1 évvel magasabb, mint 1990-ben. Az OECD szerint a növekedés a szív- és érrendszeri megbetegedések okozta halálesetek száma jelentős csökkenésének köszönhető, főként az 50 és 65 év közötti lakosok körében.

A születéskor várható élettartam Spanyolországban, Olaszországban és Franciaországban a legmagasabb, a lista végén álló balti és kelet-európai államokban 75 év alatti.

A nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakénál az unióban: előbbieké 82,2 év, utóbbiaké 77,5 év volt 2012-ben. Magyarországon a férfiak születéskor várható élettartama 71,6 év, a nőké pedig 78,7 év volt.

Országos szinten a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik az 1960-as évek óta. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességen belüli aránya. Napjainkban 1100 fő felett van a 100 éves vagy ennél idősebbek száma, és a 90 évesnél idősebbek száma meghaladja a 35 ezer főt. Magyarországon a 65 éves és idősebbek aránya 18 % körüli a népességen belül, mely érték a népesség-előreszámítások szerint növekedni is fog – amennyiben a folyamatok nem változnak – és 2060-ra meghaladja a 30 %-ot.

Ötvöskönyiban a népességen belül 11 % az időskorúak aránya. A 65 év feletti 60 %-a nő és 40 % a férfi. A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 100 alatti értéket mutat, mely fiatalos népességszerkezetre utal.

A községben a demográfiai trendek alakulása összhangban van az országos szintű folyamatokkal:

- nő az idősek aránya a társadalmon belül
- nő az idős nők aránya a társadalmon belül
- nő a várható élettartam

Országos szinten nagyon lényeges kérdés, hogy vajon a politika, az ellátó rendszerek felkészültek-e az előbbi demográfiai trendekre, képesek-e reagálni a változásokból eredő igényekre.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatos, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a dementia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor felett jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott dementia.

Az elmúlt években az időskorúak esetében egy új folyamat indult el – igaz még csak kevés számban. Egyre többen igénylik a betegségeket megelőző szűrővizsgálatokat, az aktív időskort jellemző szellemi, fizikai, mentális frissesség megőrzését, az életen át tartó tanulás fontosságát, a minőségi időskor megélését.

Ugyanakkor sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességen belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében.

Különösen nagy gondon jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban való maradás esetén a rezsiköltség, de jelentkezik az ételmezés és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	92	119	211
2013	82	113	195
2014	76	106	182
2015	74	107	181
2016	74	107	181
2017	75	108	183

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2017-ben közel 74 ezer új öregségi nyugdíj megállapításról hoztak határozatot. (Azért "csak" ennyiről, mert a nők kedvezményes nyugdíjára jogosult hölgyek mellett 2017-ben csak egy fél évjárat, az 1954 első felében született személyek igényelhetik a 63 év 183 napos nyugdíjkorhatáruk betöltésével a korbetöltött öregségi nyugdíjukat. Az 1954 második felében született személyek 2018 első felében töltötték be a korhatárukat.)

Az átlagos életkor az öregségi nyugdíjba vonuláskor 62 év (azért nem 63 és fél év, mert a korhatáruk előtt a kedvezményes nyugdíj lehetőségével élő hölgyek kora lehúzta az átlagot), az induló ellátás átlagosan 131 706 forint volt.

2017-ben a nyugdíjbiztosítási szervek összesen 129 895 új ellátást állapítottak meg (ez tehát minden új ellátás-megállapítás száma, nem csak az öregségi nyugdíjaké, amely 74 ezer volt ebből), 21,5%-kal kevesebbet, mint az előző évben.

A csökkenés fő oka az volt, hogy míg 2016-ban az 1953-as születésűek elérték a 63 évben meghatározott nyugdíjkorhatárt, az egy évvel később születetteknek a korhatár 63,5 évre emelése miatt csak 2017 második felétől kezdve nyílt lehetőségük nyugdíjba vonulni.

Az új megállapítások 57%-a öregségi nyugdíj, 37%-a özvegyi és szülői nyugdíj, 3%-a árvaellátás volt. Az öregségi nyugdíj megállapításainak 61%-án a korbetöltött öregségi nyugdíjak tették ki. A férfiaknak 2012 óta csak ilyen lehetett megállapítani öregségi nyugdíjként. (Vagyis a férfiaknak mindenképpen meg kell várniuk a korhatáruk betöltését az öregségi nyugdíjuk igényléséhez.)

Több, mint 28 ezer nő azonban a nyugdíjkorhatára betöltése előtt elmegetett saját jogon nyugdíjba, az ún. „nők 40” igénybevételével. Ezen a jogcímen állapították meg a nők öregségi nyugdíjainak 63%-át.

Az átlagos életkor az öregségi nyugdíjba vonuláskor 2017-ben 62 év volt, ezen belül a férfiaké 63,7 a nőké 60,9 év. A korbetöltött öregségi nyugdíjaknál mindkét nemnél egységesen 63,7 év volt a nyugdíjazási átlagéletkor, ami kismértékben meghaladta a nyugdíjkorhatárt.

Az öregségi nyugdíj megállapításánál átlagosan 39,1 év szolgálati időt vettek figyelembe, a férfiaknál 40, a nőknél 38,5 évet.

A táblázatból jól látható, hogy 2012. és 2017. között folyamatos csökkenés jellemzi az összes nyugdíjas létszámát a községben. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma lényegesen meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Európa szerte, jellemzően igen korán hagyják el a munkaerő-piac világát a munkavállalók. Az aktív öregedés politikája folyamatban és nem életkorhoz, vagy eseményhez kötöttségben gondolkozik. Az Európai Bizottság javaslata alapján 2012 az „Aktív öregedés” európai éve lett. Célokként a kezdeményezés a jobb munkakörülményeket és munkalehetőségeket tűzte ki, az Európában egyre növekvő számú idős ember számára.

Az idősek reintegrálása a foglalkoztatásba a társadalomnak, a foglalkozás-egészségügynek, a munkáltatónak, és elsősorban a munkavállalónak is új kihívást jelentene. Az idősek számára nem csak a keresetet biztosító munkaalkalmak biztosítása a cél, hanem az önkéntes tevékenységekben való részvételük lehetővé tétele is. Így közvetetten hozzájárulnának a társadalmi gazdasághoz, és nagymértékben csökkenne a generációk közötti súrlódás. A foglalkoztatott nyugdíjasok száma mintegy 150 ezer volt 2012-ben, ebből 95 ezren kaptak öregségi nyugdíjat.

Magyarországon az idősebb generációk foglalkoztatását a nyugdíjrendszer befolyásolja döntő mértékben. A nyugdíjba vonulás „késleltetésének” megítélése ellenmondásos. Az idősebb generációk benntartása a munkaerő-piacon csökkentheti ugyan a nyugdíjalapokra nehezedő nyomást, viszont a gazdasági stagnálás körülményei között jelentős mértékben gátolhatja a fiatalok munkához jutását.

Nem áll rendelkezésünkre adat a településen élő idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásáról. De helyi ismereteinkre támaszkodva elmondhatjuk, hogy nagyon alacsony a nyugdíj mellett dolgozók aránya. Ennek oka lehet egyrészt a községben a munkahelyek, munkalehetőségek hiánya, másrészt pedig az, hogy a nyugdíjasok egy ledolgozott élet után szeretnének már pihenni, kikapcsolódni.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek foglalkoztatását támogató program nem található a településen. Az ilyen programok iránti igény fennállásáról nincs tudomásunk, mélyrehatóbb kutatást és vizsgálatot igényelne ennek felderítése. A faluban élő idősek, nyugdíjasok nagy része hasznosan tölti szabadidejét, mivel a házakhoz tartozó kertekben mindig van mit tenni, és egy mindig faluban élő embernek ezen tevékenységek végzése természetes.

A településen az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetősége korlátozott, más településekre való utazás pedig már az egészségi állapotuk miatt is nehézkes lenne.

Ötvöskőnyiban az óvodában, a rehabilitációs intézményben, valamint az önkormányzatnál közalkalmazottak és köztisztviselők dolgoznak, az ő esetükben pedig a nyugdíj melletti munkavégzés lehetőségét jogszabályok korlátozzák.

Egy községben tehát a tevékeny idős kor, más aspektusból közelíthető meg, mint a városban, ahol több lehetőség van, illetve az emberek a szabadidejüket is máshol és más módon töltik el.

Biztosan Ötvöskönyiban is vannak olyan nyugdíjasok, akik szívesen hasznosítanák az évek alatt megszerzett tapasztalataikat, de ők is kénytelenek beérni a falu által nyújtott lehetőségekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az 50 és a nyugdíjkorhatár között álló, több évtizedes aktív tevékenység után munkájukat elvesztő emberek lehetőségei finoman szólva is korlátozottak, s közülük is legnehezebb helyzetben az alacsony iskolai végzettségűek, romák és nők vannak.

Közel másfél millió 50-59 év közötti ember él Magyarországon. A nyilvántartott álláskereső egyharmada, mintegy 150 ezer ember, 45 év feletti munkanélküli. Az 50 év feletti a munkában töltött éveik jelentős részét még a szocializmusban dolgozták le, többségük egészen más adaptációs képességeket sajátított el, mint amelyek a piacgazdaságban sikeressé tehetnek egy munkavállalót.

Tehát összetett problémáról beszélhetünk az idős korosztály foglalkoztatása esetében, a velük összefüggő esélyegyenlőtlenség elsősorban a romló egészségi állapotukra, valamint a képzettségbeli hiányosságokra vezethető vissza.

6.2.3. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	120	9	8%	71	9	13%
2013	135	14	10%	57	7	12%
2014	114	15	13%	42	8	19%
2015	89	15	17%	33	8	24%
2016	92	13	14%	34	9	26%
2017	79	11	14%	43	11	26%

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a regisztrált munkanélkülieken belül, az 55 év feletti aránya alacsony, évről-évre növekvő tendenciát mutat. Az 55 év feletti tartós munkanélküliek esetében 2012-ről 2017-re növekvő tendencia érvényesül. Az alacsony arány ellenére fontos, hogy az 55 év feletti szoros kapcsolatot tartsanak a munkaügyi központtal, az esetleges képzéseken, átképzéseken, programokon való részvétel érdekében.

Tehát a foglalkoztatás területén a hátrányos megkülönböztetés érinti, de nem nagymértékben az idősödő korosztályt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a település lakossága számára egyformán elérhető. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a településünket érintő friss hírek, információk bárki számára elérhetők.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat – 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

év	65 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idős korúak száma	
	fő	fő	%
2012	90	0	0
2013	93	0	0
2014	93	0	0
2015	96	0	0
2016	94	0	0
2017	103	0	0

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, szociális munka és nappali ellátás.

A nappali ellátás a segesdi szociális szolgáltató központban érhető el. Ez a szolgáltatás lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. A 65 év felettiak viszonylag magas arányt képviselnek a lakosságon belül, és látható, hogy ennek ellenére senki nem vesz részt a nappali ellátásban. Igény esetén Ötvöskónyiból Segesdre szállítása az idős embereknek természetesen megoldott.

Nagyon fontos, hogy az idős személyek – főként az egyedül élők – tartozzanak valahova, ne zárkozzanak be, ne forduljanak magukba. Az ember társas lény és mindenkinek szüksége van emberi kapcsolatokra, közös programokra, jó beszélgetésekre. Ezért intézkedési tervet kell kidolgoznunk az idős személyek, nappali ellátásban való részvételének ösztönzésére.

6.3.2. számú táblázat – Idős korúak járadékában részesülők száma

év	idős korúak járadékában részesülők száma
2012	3
2013	1
2014	2
2015	2
2016	1
2017	2

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az idős korúak járadéka, a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező idős korú személyek részére nyújtott támogatás. Idős korúak járadékában részesülő személyek aránya kismértékű a 64 év feletti körében, kb. 2-3 %.

Az idős személyek esetében létfontosságú, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, minden korlátozástól mentesen hozzáférjenek. Az egészségügyi alapellátás a községben mindenki számára biztosított, a szakellátás pedig a 8 kilométerre lévő Nagyatádon érhető el. Egyedül élő idős emberek számára az önkormányzat, valamint a szociális szolgáltató központ is tud segíteni a szakellátások igénybevétele érdekében.

Az önkormányzat a szociális étkezők számára, minden nap házhoz szállítja az ebédet, ezzel biztosítva a mindenki számára egyenlő hozzáférés lehetőségét.

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége az alábbi – idős emberek számára fontos – szociális szolgáltatásokat nyújtja:

- Idősök nappali ellátása, idősök klubja

Az előbbieken már ismertetésre került, hogy a községben élő idős személyek közül senki nem veszi igénybe ezt a szolgáltatást.

- Házi segítségnyújtás

Az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja az intézmény, elvégzik mindazokat a gondozási feladatokat, amelyekre az ellátást igénylő személy nem, vagy csak segítséggel képes. A házi gondozók által ellátott személyek száma a HEP felülvizsgálatának időpontjában 8 fő volt.

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az intézmény segítségkérés lehetőségét biztosítja az akut krízishelyzetben lévők számára. Ebben az az időskorú személy részesülhet, aki krónikus betegséggel rendelkezik, otthonában egyedül él, továbbá egészségi és szociális állapota miatt krízishelyzet kialakulásának a veszélye fennáll. Ötvöskönyiben jelenleg 3 személynél van kiépítve a jelzőrendszer.

- Étkeztetés

Azoknak a szociálisan rászorultaknak és eltartottjaiknak, illetve azoknak, akiknek kora, egészségi állapota indokolja, az év minden napján egyszeri meleg étkezésről (ebéd) gondoskodik az intézmény. Az ebéd kiszállításáról az önkormányzat gondoskodik, mindenkinek otthonához szállítják éthordóban az ebédet. A szociális étkezők száma 2018. évben 23 fő volt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősebb korosztály számára a községben kulturális, közművelődési szolgáltatásként elsősorban a Könyvtár érhető el. A könyvtárban lehetőség van helyben olvasni, illetve könyveket kölcsönözni, valamint internetet használni. A könyvtár könnyen megközelíthető – igaz az akadálymentesítés még nem megoldott -, ennek ellenére alacsony az idősök részvételi aránya.

Nagyon nehéz az idős személyeket kimozdítani otthonról. Fel kellene mérni, hogy milyen előadások, beszélgetések érdeklék az idősebb korosztályt és ennek megfelelő programokat kellene szervezni.

A községben 2006-ben alakult meg az Ezüsthárs Szépkorúak Egyesülete, mely az egyetlen szerveződés Ötvöskönyiben, amelyben idős korosztály részt tud venni. Az egyesület 48 fővel jött létre, volt, amikor 50 fő feletti számmal működtek, jelenleg a létszámuk 22 fő. A csökkenés legfőbb oka, hogy az egykori tagok kiöregedtek, az egészségi állapotuk sem megfelelő.

A tagok minden hónapban két alkalommal találkoznak, egy nagyobb program (pl. névnap, ünnepek) és egy hagyománnyal kapcsolatos kisebb volumenű program (pl. tojásfestés, adventi koszorúkészítés) kapcsán gyűlnek össze.

Az egyesület működésének helye a község Kultúrháza, melyet térítésmentesen bocsát az önkormányzat az egyesület tagjainak a rendelkezésére. A nagyobb ünnepek alkalmával a tagok műsort szolgáltatóknak a falu lakosságának, illetve az egyesületen belül működő kultúrcsoport népdalokkal, zenés-verses előadással szórakoztatja a hallgatóságot.

Az egyesület vezetője mindent megtesz a tagok létszámának bővítése érdekében, de jellemző az idős korosztályra, hogy nehezen mozdulnak ki otthonról, nem igazán lehet rávenni őket a részvételre. Az egyesület működését az önkormányzat minden évben anyagi hozzájárulással támogatja.

c) idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés a községben. A könyvtárban lehetőség van számítógép használatra, de az idősök részéről eddig nem merült fel igény erre vonatkozólag. A technikai feltételek adottak a községben a könyvtárban lenne lehetőség akár egy oktatás megszervezésére is, de előtte fel kellene mérni az igényeket.

Már korábban volt szó arról, hogy az érettségi bizonyítvány megszerzésének feltétele 50 óra közösségi munka. Az önkormányzat és a középiskolák közötti megállapodás esetén, a fiatalok részt vehetnének az idősök számítástechnikai ismereteinek bővítésében. Ez több szempontból is előnyös lenne, egyrészt az idősök általában szeretnek fiatalok között lenni, így nemcsak a szürke hétköznapiak lennének az életükben, másrészt kimozdulnának otthonról és érdekes, új dolgokat tanulhatnának.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen hiányoznak az idősök életkorukkal járó sajátos igényeik kielégítését célzó programok. Itt elsősorban az egészségfejlesztéssel összefüggő előadások, alkalmoszerű szűrések megszervezése jelentkezik feladatként. Hangsúlyt kell fektetni a népbetegségek számító vércukorral, vérnyomással és koleszterinnel kapcsolatos betegségek kiszűrésére, de fontos pl. az influenza elleni védőoltás beadása is az idős embereknek.

Az idős személyek esetében a megelőzésre is oda kell figyelni, ezért többféle témában szakorvosi előadások megszervezése szükséges. Fontos lenne az idős emberek meggyőzése és ösztönzése a programokon való részvételre, mert így sok hasznos dolgot tudnának meg. Mindemellett nem csak otthon lennének magányosan, hanem közösségben, és mint tudjuk egy jó beszélgetés, pár kedves szó milyen sokat jelent egy idős, magányos embernek.

Ki kell emelni továbbá a rendőrség szerepét, hiszen fel kell hívni az idős egyedül élő személyek figyelmét a trükkös lopásokra. Ezzel talán megelőzhetővé válna az áldozattá válás. A figyelemfelhívásban a szociális szolgáltató központ munkatársainak nagy szerepe lenne, mivel ők napi kapcsolatban állnak az idős személyekkel. Nem csak a rendőrség által tartott előadással, hanem szórólapokkal is fel lehetne hívni az idősök figyelmét az óvatosságra.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 65 év felettiak közül senki nem vesz részt, a nappali ellátásban.	Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A szociális szolgáltató központ munkatársai, valamint a községben működő egyesület tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.
Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.	A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.
Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.	Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.
Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.
A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéshez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok. A 65 év feletti férfiak sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak, mint a nők.	Az időskori prevenciók szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok (pl. vércukormérés) elvégzésének biztosítása, a házi orvos, valamint a nyugdíjas egyesület bevonásával. Külön ki kell emelni a férfiak egészségének megőrzését szolgáló programokat, előadásokat.

Az idősek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel.	Az igényfelmérést követően, az informatikai ismeretek elsajátítására irányuló oktatás megszervezése az önkormányzat informatikusa, valamint az önkéntes munkát töltő középiskolások bevonásával; Az oktatás címe lenne: "Kattints rá nagy!".
---	--

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7 %-a. A fogyatékos népességben belül a mozgássérülteké volt a legnépesebb csoport, az ő arányuk 43,6 %. A fogyatékosokkal élők között minden tízedik ember az értelmi fogyatékos személyek közé tartozott, arányuk 9,9 %. A látássérültek aránya 14,4 %, a hallássérülteké 10,5 % és az egyéb fogyatékosokkal élők aránya 21,6 % volt.

A 2011. évi népszámláláskor az egészségi állapotra vonatkozóan a kitöltők 89 %-a válaszolt. Magyarországon 2011-ben a fogyatékkal élők száma 457 ezer fő volt, a népesség 4,6 %-a, a fogyatékkal élők 53 %-a nő. A fogyatékkal élők több, mint 70 %-a 50 évnél idősebb. A legnagyobb csoport, a 232 ezer főt számláló mozgássérültek többsége az idősebbek közé tartozik, több mint 80 %-uk 50 évnél idősebb.

Somogy megyében 2011-ben a fogyatékosokkal élők száma meghaladta a 15 ezer főt, ami a népesség 4,8 %-át jelentette. A fogyatékosokban szenvedők 49 %-a volt mozgássérült, 19 %-uknak a látásával, 16 %-uknak a hallásával voltak problémái, emellett viszonylag magas volt az értelmi fogyatékosok, a súlyos belszervi fogyatékosokkal élők és a mentálisan sérültek hányada is, sorrendben 12, 10, és 9 %.

Összességében elmondható, hogy 2001-ről 2011 évre a fogyatékkal élők számadatai nem mutatnak lényeges eltérést, a fogyatékosok számának csökkenése elsősorban a népesség fogyására, valamint arra vezethető vissza, hogy az egészségi állapotra vonatkozó kérdések szenzitív adatok, tehát a válaszadók 11 %-a nem szívesen válaszolt rá.

A Somogy megyére vonatkozó adatok 2011-ben pedig az országos adatokhoz hasonlóan alakultak.

7.1.1. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	24	30	54
2013	21	27	48
2014	17	25	42
2015	15	25	40

2016	15	26	41
2017	14	25	39

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Megváltozott munkaképességűnek tekinthető az a személy, aki veleszületett, balesetből vagy betegségből kifolyólag nem képes oly módon vagy mértékben elvégezni a rábízott feladatokat, mint a hozzá korban, nemben, képzettségben hasonló személyek általában.

A munkaképesség csökkenésének mértékét az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézete állapítja meg, szakértői vizsgálat során.

2012. január 1-jei hatállyal szűnt meg a rokkantsági nyugdíj, illetve a baleseti rokkantsági nyugdíj intézménye, ettől kezdve új elnevezésű és feltételrendszerű ellátásokat igényelhetnek a megromlott egészségi állapotú személyek. 2012-től a megváltozott munkaképességű személyek részére kétféle ellátás, rehabilitációs ellátás, illetve rokkantsági ellátás állapítható meg. (Megjegyzés: a rokkantsági járadék nem azonos a rokkantsági ellátással. A rokkantsági járadékot csak azok kaphatnak, akik 25. életévük betöltése előtt teljesen munkaképtelenné váltak, vagy 70 %-os egészségkárosodásuk van.

A rehabilitációs ellátás és a rokkantsági ellátás mértékének megállapítása a megváltozott munkaképességű személy havi átlagjövedelmének figyelembe vételével történik, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összegek között.

2016. május 1-jétől érvényes szabályok szerint a havi átlagjövedelem a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző naptári évben, - mint referencia-időszakban – elért, pénzügyi egészségügyi járulék alapját képező jövedelem napi átlagának 30-szorosa. Ha a jogosult a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának 30-szorosa a havi átlagjövedelem. Ha a jogosult amiatt nem rendelkezik 180 naptári napi jövedelemmel, mert a vizsgált időszakban vagy ennek egy részében táppénzben, baleseti táppénzben részesült, amennyiben az számára kedvezőbb, a táppénzt, baleseti táppénzt megelőző 180 naptári napi jövedelmet kell figyelembe venni. 2016. május 1-jétől a havi jövedelem megállapításakor a kérelem benyújtásának napja a mérvadó a korábbiaktól eltérően, amikor a jogosultság kezdő napja szerint kellett figyelembe venni azt.

Rehabilitációs ellátást azok kapják, akiknek nincsen súlyos és nehezen visszafordítható vagy visszafordíthatatlan egészségkárosodása. Ha valakinek az egészségi állapota foglalkoztatottság tekintetében 60 %-os vagy annál kisebb (korábban ezt 40 %-os vagy azt meghaladó egészségkárosodásnak hívták), akkor rehabilitálhatónak minősítik.

B1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 51 és 60 % között van és foglalkoztathatósága helyreállítható komplex rehabilitáció segítségével. C1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 31 és 50 % között van, és foglalkoztathatósága fenntartható tartós rehabilitáció segítségével. Ha a rehabilitációs hatóság a megváltozott egészségi állapotú kérelmező számára rehabilitációs ellátást ítél meg, akkor a határozat kézhezvételét követő 10 munkanapon belül meghatározzák a rehabilitáció sikeres lebonyolításához szükséges rehabilitációs tervet, az alkalmazható módszereket és a nem pénzügyi ellátásokat. Emellett a rehabilitációs ellátás mértéke a csökkent munkaképességű személy havi átlagjövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összeg korlátok között.

A rehabilitációs ellátás a nyugdíjmelés arányában emelkedik. A rehabilitációs ellátás minimum és maximum összege 2016-tól az évenként, a nyugdíjmelés mértékével emelt alapösszeg alapján kerül megállapításra. Legfeljebb 3 évig nyújtható a rehabilitációs ellátás.

A rehabilitációs ellátás összegéből nyugdíjjarulékot vonnak, így a rehabilitációs ellátás folyósításának időtartama beleszámít a szolgálati időbe.

Rokkantsági ellátást kaphatnak azok a megváltozott munkaképességű személyek, akik egészségi állapota legfeljebb 60 %-os, vagyis egészségkárosodása legalább 40 %-os. Rokkantsági ellátást azok számára állapítanak meg, akiknek nem javasolt rehabilitáció, ezért nem kaphatnak rehabilitációs ellátást, vagy az öregségi nyugdíjkorhatárt legfeljebb 5 év múlva elérik. A rokkantsági ellátás megváltozott munkaképességű személy havi jövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra az egészségi állapottól függően, és új szabályként a 2016. évi alapösszeg arányában kerülnek meghatározásra a rokkantsági ellátás minimum és maximum összegei, melyek az évenkénti nyugdíjmelés mértékével emelkednek. A korábbi szabályok szerint az évenkénti nyugdíjmelés nem érintette a folyósított rokkantsági ellátás minimális és maximális összegeit. A rokkantsági ellátás folyósításának időtartama nem minősül szolgálati időnek, mivel nem vonnak belőle nyugdíjjarulékot.

Az aktív korú népességen belül 2012-ben 8,2 %-ot, 2017-ben pedig 6,2 %-ot tettek ki a megváltozott munkaképességű személyek aránya. A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja.

7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2012	-	-	-
2013	-	-	-
2014	-	-	-
2015	-	-	-
2016	-	-	-
2017	-	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Ötvöskónyiban az állam által fenntartott és működtetett Nagyatádi kórház telephelyeként, pszichiátriai szempontból rehabilitált személyeket ellátó részleg működik 2015. szeptemberéig. Ezt követően az intézményben élők Nagyatádra költöznek, a nagyatádi kórház új épületébe.

A HEP készítésének időpontjában 55 fő a kezelt betegek száma, közel 90 %-os kihasználtsággal működik az intézmény. Az intézményesített keretek között a kezelt személyek teljes ellátásban részesülnek, minden feltétel biztosított számukra, hogy az értelmi és mentális képességeikhez képest teljes életet éljenek.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Nagyatádi kórház, Ötvöskónyiban működő intézményében kezelt betegek varrodai és kreatív foglalkozásokon, valamint szabadtéri kertészeti munkákban vesznek részt.

A fogyatékosok más területen (non-profit szervezet, gazdasági vállalkozás) való foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

Ki kell emelni a 4M munkaerő-piaci szolgáltatást, melynek célja a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő, inaktív személyek megmaradt képességeire épülő, személyre szabott foglalkoztathatóságának elősegítése, elsősorban nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket illetően.

További cél az elfogadó, befogadó társadalmi környezet kialakítása, társadalmi szemléletváltás elindítása a célcsoport esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. A munkavállalóknak és munkaadóknak egyaránt segítséget nyújt ez a szolgáltatás, mely a www.megvaltozott.hu weboldalon található meg.

A fogyatékkal élők foglalkoztatása esetében ki kell emelni a munkaügyi központok humán szolgáltatásait, azaz a rehabilitációs tanácsadást, a munkavállalási, pályaválasztási és életvezetési tanácsadást, valamint az álláskereső technikák elsajátítását. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat portálja pontos információkkal szolgál a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára, a foglalkoztatás tekintetében.

Országos méretű problémáról beszélhetünk a fogyatékosok foglalkoztatását illetően, jelenleg ugyanis a munkára alkalmas fogyatékos embereknek kevesebb mint 10 %-a áll alkalmazásban. Több tényező is a foglalkoztatásuk mellett szól, ilyen, hogy nagyon megbízható munkaerőt képviselnek, hiszen tudják, hogy milyen nehéz fogyatékossgal elhelyezkedni. Kitartásban és akaraterőben példát adhatnak a munkatársaknak, hisz az élet minden területén nehezített pályán teljesítenek.

A fogyatékos személyek alkalmazása a munkáltató számára is kedvező, mert anyagi előnyt (járulékfizetési kedvezmény) jelent; a fogyatékos munkavállaló számára pedig a munka hatványozottan ad hasznosságérzetet, segít elkerülni az elszigetelődést, és persze éppúgy szükséges az önmegvalósításhoz, és éppúgy sikerélményt nyújt, ahogy minden munkavállalónak.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett adatgyűjtésnél, nem merült fel a fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékosok önálló életvitelét támogató intézmény nem található a községben. A szolgáltatások esetében a Szociális Szolgáltató Központ által biztosított szociális alapszolgáltatásokat kell kiemelni, melyek a fogyatékkal élők számára is elérhetők.

A szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást igénybe vevők között, nem vele született fogyatékossgal (mozgásszervi, látás, hallás) rendelkezőket is találunk. Az általuk igényelt szolgáltatás hozzájutását nagyban megkönnyíti, az önkormányzat által biztosított személygépkocsi, mely házhoz viszi az ebédet.

A nagyatádi székhelyű Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ által nyújtott szolgáltatások az ötvöskónyi lakosok számára is elérhetőek, ilyen a támogató szolgálat, valamint a közösségi ellátás pszichiátriai betegek számára.

A támogató szolgálat kettős feladatot lát el, egyrészt szállítási szolgáltatást annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők teljes joggal el tudják érni a közszolgáltatásokat; másrészt személysegítést, a mindennapi élethez tartozó feladatok segítése érdekében.

A közösségi pszichiátriai ellátás feladata a pszichiátriai betegek segítése, társadalomba történő integrációjuk, reintegrációjuk előmozdítása. Ötvöskönyiből jelenleg senki sem veszi igénybe ezt a szakemberek által nyújtott szolgáltatást.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzübeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Ezért nem áll rendelkezésünkre adat e tekintetben. A jövőbeni esélyegyenlőségi feladatok szakszerű ellátása érdekében, ezeket az adatokat kérdőíves módszer alkalmazásával lehetne megismerni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzat intézményei közül az általános iskola részben akadálymentesített, az óvoda, valamint a könyvtár akadálymentesítése nem megoldott. A háziorvosi rendelő akadálymentesítését 2015-ben sikerült megvalósítani. Az önkormányzat, megfelelő pályázat esetén, az épületek komplex akadálymentesítését valósítaná meg.

Az önkormányzat épületének fizikai akadálymentesítése részben megoldott. A mozgáskorlátozott személyek bejutása az épületbe, és ebből következőleg az ügyintézés problémamentes, de szélesebb körű akadálymentesítésre lenne szükség. Az informatikai akadálymentesítettség a község honlapja esetében nem megoldott, ez megoldásra váró probléma a jövőben az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az épület funkcionalitása szempontjából akkor beszélünk komplex akadálymentesítésről, ha az épület valamennyi közösségi funkciója, illetve az ott nyújtott valamennyi közszolgáltatás mindenki számára elérhető. Biztosítani kell az épület akadálymentes megközelítését, a parkolást, a bejáraton történő átjutást, a szintkülönbségek áthidalását, az egyes helységek használatát.

Ötvöskönyiban sportprogramok vagy az általános iskola tornatermében, vagy a sportpályán érhető el. A sportpálya esetében a pálya nem betonon és nem egyenletes felszínen közelíthető meg, tehát kerekesszékekkel például szinte lehetetlen. A tornaterem sem érhető el könnyen a mozgásukban korlátozott személyeknek.

A közösségi élet színterét jelentő kultúrház részlegesen, a könyvtár pedig nem akadálymentesített, ennek megoldása a jövő feladata.

A közterületek (utak, járdák) felújítása folyamatos. Az önkormányzat a közfoglalkoztatási programok révén felújította a település valamennyi járdáját, illetve pályázaton nyert támogatásból az utak nagy része is felújított. Tehát a járdák nagy részének minősége megfelel az akadálymentes közlekedés követelményeinek. Nemcsak a kerekesszékekkel közlekedők tekinthetők fogyatékos személynek, hiszen mozgásában korlátozott az is, aki például járógépessel közlekedik, mert eltörte a lábát.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A községben munkahelyként a közintézmények (ezek akadálymentesítettségéről az előbbieken már szó volt), valamint vállalkozók jelennek meg.

Az egyes vállalkozók esetében nincs adat az akadálymentesítettségre vonatkozóan.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat a munkaügyi központ által indított közmunkaprogramok segítségével a községben lévő járdák nagy részét felújította, tehát a járdák alkalmassá váltak a mozgásukban korlátozott személyek akadálymentes közlekedésére. Ennek megfelelően nagymértékben csökkent a korábban beazonosított probléma százalékos aránya.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A pszichiátriai rehabilitációra szoruló személyek számára a Nagyatádi kórház új építésű épülete szolgál lakóotthonként. Az ott lakók teljes ellátásban részesülnek, továbbá a foglalkoztatásuk – nem munkaerő-piaci értelemben – is biztosított. A gondozottak varrodai és kreatív foglalkozásokon vesznek részt.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció felmerüléséről, előfordulásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik a teljes akadálymentesítés.	A szükséges feladatok összesítését, a kiviteli tervek elkészítését követően pályázati lehetőségek figyelés. Nyertes pályázat esetén a komplex akadálymentesítés megvalósítása a szükséges helyeken.
A községi weboldal akadálymentesítése hiányzik.	Vakbarát felület létrehozása a www.otvoskonyi.hu weboldal esetében, de legalább a gyengén látók számára kontrasztos változat készítése.
A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.	Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Esélyegyenlőségi célcsoport megnevezése	Célcsoport érdekében létrejött szervezet megnevezése
Romák/mélyszegénységben élők	Ötvöskónyi Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata
Gyermekek	-
Nők	-
Idősek	Ezüsthárs Szépkorúak Egyesülete
Fogyatékkal élők	-

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködést jelzi az egyes pályázatokhoz kapcsolódó partnerségi megállapodás megkötése. Az egyéb szereplők közötti partnerségre az adott helyzet kapcsán, esetenként kerül sor.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A térség önkormányzatai közös feladatellátást folytatnak bizonyos területeken a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása keretében. Ez az együttműködés az érintett területeken alkalmas az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok végrehajtására.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az Ötvöskónyiban működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat, a romák illetőleg a mélyszegénységben élő roma személyek irányába végzi tevékenységét. A roma lakosság szívesen fordul a nemzetiségi önkormányzat tagjaihoz, kérdéseikkel és problémáikkal. Az esélyegyenlőség előmozdítása a problémák megoldásával, valamint azoknak az illetékes szervek felé irányításával valósul meg.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az idős személyek esélyegyenlőségének, programokhoz való hozzáféréseinek javításában az Ezüsthárs Szépkorúak Egyesületének tevékenysége is szerepet játszik. A cél, a tagok számának bővítésével az egyedül élő idős személyek magányának csökkentése, valamint az aktív idős kor biztosítása.

A gyermekek, a fogyatékkal élők, valamint a nők esetében nem tudunk konkrétan rájuk vonatkozó helyi civil szervezetet kiemelni, de a községben működő egyéb civil szervezetek tevékenysége a velük kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységeket is lefedi. Így például a roma nemzetiségi önkormányzat támogatja az óvodás gyermekeket, a nyugdíjas egyesület pedig az általa szervezett programokra minden érdeklődőt szeretettel vár.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A községben működő vállalkozások általában nem tagadják meg a támogatás nyújtását egy-egy program megvalósításához. Itt kell kiemelni például a nyári tábort, amely támogatók nélkül nem valósulhatna meg, vagy legalábbis nem olyan színvonalas és színes programokkal.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi problémák kapcsán az érintett szereplők elsődlegesen az adatgyűjtés során kerültek bevonásra. A roma nemzetiségi önkormányzat elnöke, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, az általános iskolák és az óvoda vezetői, a védőnő, a házi orvos, az egyesület képviselői, valamint az önkormányzat munkatársai elmondták észrevételeiket az egyes célcsoportok vonatkozásában fennálló problémákra, majd javaslatot tettek a problémák megoldására. Az általuk észlelt problémák, és javaslatok a Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során beépítésre kerültek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Az esélyegyenlőségi program az elkészültét követően nyilvánosságra kerül. Ennek következtében, mind a célcsoportok, mind pedig általában a lakosság számára megismerhetővé válik. Bárki javaslattal élhet további megoldásra váró, a célcsoportokkal összefüggő problémákra és azok megoldására vonatkozóan. Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa nyomon követi az intézkedések megvalósulását és kapcsolatot tart fenn a célcsoportok képviselőivel.

A 2019-2023 közötti időszakban rengeteg megoldásra váró feladata lesz az önkormányzatnak, de nagyon lényeges, hogy az esélyegyenlőség fejlesztése tekintetében elinduljon egy folyamat. A nagy horderejű problémák megoldása érdekében tett apró lépések is hozzájárulnak egy diszkriminációtól és esélyegyenlőtlenségtől mentes társadalom kialakulásához a községben.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. A 15 éves és idősebb lakosság körében magas az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.</p> <p>2. Magas a tartós munkanélküliek száma a településen.</p> <p>3. A nyilvántartott álláskereső körében magas a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.</p> <p>4. A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.</p> <p>5. A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.</p> <p>6. Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.</p> <p>7. Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen, valamint szükséges a szegregált területek rehabilitációja.</p>	<p>1. Képzés szervezés, valamint elméleti oktatás az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan.</p> <p>2. Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.</p> <p>3. A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.</p> <p>4. Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.</p> <p>5. Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.</p> <p>6. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóságával.</p> <p>7. Szakmunkás bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások állapotának elégséges tétel érdekében, az ott élők bevonásával.</p>

	<p>8. Túlzsúfolt lakások jelenléte a szegregált utcákban.</p> <p>9. Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.</p> <p>10. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.</p> <p>11. A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége.</p> <p>12. A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosíthatatlansága, tanulatlansága.</p> <p>13. A településen szegregátumnak minősülő terület határolható el.</p>	<p>8. A meglévő lakások állapotának javítása, a lakókörnyezet rehabilitációja, a 7. pontban leírt fejlesztés megvalósításával.</p> <p>9. Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.</p> <p>10. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, majd a rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.</p> <p>11. Helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregált területen élő személyeket. Továbbá a szociális bérlakások kialakításával, a családok Segesdre költöztetése.</p> <p>12. A védőnő és a családgondozó fokozott szerepvállalása a felvilágosítás területén.</p> <p>13. A szegregálódott, leszakadó területen élők helyzetének javítása átfogó, komplex programmal, aktív bevonással és közösségfejlesztéssel, az integráció biztosításával (EFOP-1.6.2.).</p>
Gyermekek	<p>1. A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.</p> <p>2. A városi általános iskolákban, a tanulásban lemaradt, gyengébb képességű diákok „pártfogásának” hiánya.</p>	<p>1. A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével.</p> <p>2. A községben az általános iskola épületében, felzárkóztató, tematikus korrepetálás szervezése.</p>

	<p>3. A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.</p> <p>4. A településen magas, illetve növekvő képet mutat a 0-3 éves korú gyermekek száma.</p> <p>5. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.</p> <p>6. A szakiskolai képzésben részt vevők számának magas aránya, a gimnáziumi, valamint az érettségit adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.</p> <p>7. A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.</p> <p>8. Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a tehetséggondozást szolgáló programok hiánya.</p>	<p>3. Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.</p> <p>4. Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. Problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beíratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.</p> <p>5. A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.</p> <p>6. Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.</p> <p>7. Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével.</p> <p>8. A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés. Szakemberek segítségével a tehetségek felismerése és támogatása.</p>
--	---	--

	<p>9. Az óvoda bezárási ideje négy hét, amely a gyermekek étkezésének biztosítása és szabadidejének hasznos eltöltése szempontjából hosszúnak tekinthető.</p> <p>10. Roma kulturális programok hiánya az óvodában, illetve a községben, melynek fontosságát a roma lakosság nagyarányú jelenléte indokolná.</p>	<p>9. Az önkormányzat pénzügyi lehetőségeihez képest biztosítson ebédet a gyermekek számára, illetve meg kell vizsgálni a lezárási időszak csökkentésének lehetőségét.</p> <p>10. A roma nemzetiségi önkormányzat, a működő civil szervezet, valamint az önkormányzat összefogásával programok szervezése az identitás erősítése érdekében.</p>
Idősek	<p>1. A 65 év felettiak közül senki nem vesz részt a nappali ellátásban.</p> <p>2. Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.</p> <p>3. Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.</p> <p>4. Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.</p>	<p>1. Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A szociális szolgáltató központ munkatársai, valamint az egyesület tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.</p> <p>2. A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.</p> <p>3. Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.</p> <p>4. A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.</p>

	<p>5. A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.</p> <p>6. Az idősek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel.</p>	<p>5. Az időskori prevenció szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok elvégzésének biztosítása.</p> <p>6. Az igényfelmérést követően, az informatikai ismeretek elsajátítására irányuló oktatás megszervezése az önkormányzat informatikusa, valamint az önkéntes munkát töltő középiskolások bevonásával.</p>
Nők	<p>1. Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.</p> <p>2. A gyermekét egyedül nevelő nő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.</p> <p>3. A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.</p> <p>4. A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.</p> <p>5. A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.</p>	<p>1. Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.</p> <p>2. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.</p> <p>3. Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas egyesületbe, valamint a szociális szolgáltató központ idősek klubjába. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.</p> <p>4. "Ne legyen minden nap hétköznap!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, háziorvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával. Baba-mama klub szervezése.</p> <p>5. A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.</p>

	6. A családon belüli és partnerkapcsolati erőszak jelenlétének felmérése a községben.	6. A látens probléma családgondozó és a védőnő beszélgetések alkalmával történő felkutatása.
Fogyatékkal élők	1. Nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik az akadálymentesítés. 2. A községi weboldal akadálymentesítése hiányzik. 3. A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.	1. A szükséges feladatok összesítését, a kiviteli tervek elkészítését követően pályázati lehetőségek figyelése. Nyertes pályázat esetén a komplex akadálymentesítés megvalósítása a szükséges helyeken. 2. Vakbarát felület létrehozása a www.otvoskonyi.hu weboldal esetében, de legalább a gyengén látók számára kontrasztos változat készítése. 3. Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. „Vissza az iskolapadba” – Képesítés megszerzése, valamint az elméleti ismeretek bővítése. 2. „Újra a munka világában” - Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, esetleges átképzési programok szervezése, a hiányszakmára koncentrálni. 3. „Szerezzünk szakmát!” – A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése. 4. Önellátás megszervezése.	1. Felelős: polgármester Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, TIT nagyatádi kirendeltsége, családsegítő szolgálat 2. Felelős: polgármester Partnerek: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal 3. Felelős: polgármester Partnerek: munkaügyi hivatal, TIT nagyatádi kirendeltsége 4. Felelős: polgármester Partnerek: önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat

	<p>5. Munkerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.</p> <p>6. Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.</p> <p>7. Elégséges lakáskörülmények biztosítása.</p> <p>8. „Élj egészségesen!” – Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.</p> <p>9. Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról.</p> <p>10. „Együtt egymásért” - Helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregált területen élő személyeket.</p> <p>11. „Kezedben a jövőd” – Felvilágosítás fontossága a szegregátumban élő fiatal lányok számára.</p> <p>12. „Komplex program a szegregált élethelyzetek felszámolására”.</p>	<p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi hivatal, kaposvári tankerület, munkáltatók képviselői</p> <p>6. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, TIT, önkormányzat, családsegítő szolgálat</p> <p>7. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>8. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális szolgáltató központ, háziorvosi és védőnői szolgálat, Vöröskereszt, roma nemzetiségi önkormányzat, nagyatádi kórház, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv</p> <p>9. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, háziorvosi és védőnői szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat</p> <p>10. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> non-profit szervezetek, roma nemzetiségi önkormányzat, családsegítő szolgálat</p> <p>11. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> háziorvosi és védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat</p> <p>12. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, települési önkormányzat</p>
	<p>1. „Programok a szélesebb látókörért”</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, óvoda, általános iskola</p>

Gyermekek	2. „Érd utol a társaid!” – a hátrányos helyzetű, tanulásban lemaradt diákok felzárkóztatása.	2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> gyermekjóléti szolgálat, védőnő, önkormányzat, általános iskolák, roma nemzetiségi önkormányzat
	3. „Töltsd hasznosan a szünidőt!” – napközis tábor szervezése	3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
	4. A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.	4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek, civil szervezetek
	5. Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.	5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, roma nemzetiségi önkormányzat
	6. „Tanulj a jövődért!” – pályaválasztási tanácsadás megszervezése	6. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, TIT, pályaválasztási tanácsadó
	7. „Ismerd meg jogaidat!” – a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal.	7. <u>Felelős:</u> oktatási intézmény vezetője <u>Partnerek:</u> általános iskola
	8. Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában.	8. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> óvoda, gyermekjóléti szolgálat
	9. Az óvoda bezárási idejének csökkentése.	9. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> óvoda, önkormányzat
	10. Roma kulturális programok szervezése az óvodában, és községben.	10. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> óvoda, civil szervezet, roma nemzetiségi önkormányzat

Idősek	<p>1. „Tevékeny időskor ösztönzése.”</p> <p>2. „Programokat az idős korosztálynak!”</p> <p>3. Segítségnyújtás az egyedül élő idősök számára.</p> <p>4. „Vissza a munka világába!”</p> <p>5. „Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.</p> <p>6. „Kattints rá nagy!” – informatikai oktatás az idős korosztály számára.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális szolgáltató központ, nyugdíjas egyesület</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális szolgáltató központ, civil szervezetek</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> lakosság, informatikus, oktatási intézmények, önkormányzat</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi hivatal, TKKI Pécsi Igazgatóság, pályázatfigyelő munkatársak, munkáltatók képviselői</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> háziorvosi szolgálat, nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ</p> <p>6. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat informatikai munkatársa, oktatási intézmények</p>
Nők	<p>1. Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.</p> <p>2. A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.</p> <p>3. „Nem vagy egyedül!” – az egyedül élő idős nők magányosság érzésének csökkentése.</p> <p>4. „Ne legyen minden nap hétköznap!” – programok szervezése fiatal lányoknak, kisgyermekes és többgyermekes anyáknak.</p> <p>5. A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, település lakossága</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> háziorvosi és védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat, önkormányzat, adott témában jártas szakértő</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> civil szervezetek</p>

Fogyatékkal élők	<p>1. Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése.</p> <p>2. „Ötvöskónyi akadálymentes elérése a honlapon is!”</p> <p>4. A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat informatikusa</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi központ, szociális szolgáltató központ, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság</p>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalomba történő integrálása megvalósul, és az őket támogató programok sikeresnek bizonyulnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkát találjanak az életszínvonaluk növelése érdekében. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, mind a nevelés-oktatás, mind pedig a kulturális programokhoz való hozzáférés tekintetében.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseire, az egyedüllét érzésének csökkentésére, valamint az állandó segítségnyújtás biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a kikapcsolódást segítő és széles látáskört biztosító programok szervezését, valamint a közéletbe való részvétel propagálását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes hozzáféréseire az egyes programok, rendezvények tekintetében, valamint az önbecsülésük erősítése érdekében a foglalkoztatottságuk növelésére tett intézkedések vonatkozásában.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák/Mélyszegénységben élők:

Intézkedés címe:	„Vissza az iskolapadba!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 15 éves és idősebb lakosság magas aránya rendelkezik legalább általános iskolai végzettséggel. Ezen belül kb. 50 % a kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Képesítés megszerzése, valamint az elméleti tudás és ismeretek bővítése az ősi roma tevékenységekre vonatkozóan.</p> <p>Rövid távú cél: Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas számának bevonása a képzésbe.</p> <p>Középtávú cél: A jelentkezők legalább 80 %-a tartósan vegyen részt az oktatásban.</p> <p>Hosszú távú cél: A 15 éves és idősebb lakosság 40-50 %-a rendelkezzen szakképzettséggel.</p>

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés (motiválás) 2. Oktatás megszervezése 3. Oktatás megkezdése
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, TIT nagyatádi kirendeltsége
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés 2019. november 1. – től folyamatos. 2. Oktatás 2019. december 1. – 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép (és hosszútávon), valamint fenntarthatósága)	Az oktatásra jelentkezők legalább 80 %-a szerezzen szakképesítést.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, lemorzsolódás, motiváció hiánya Csökkent.eszk.: motiváció erősítése, folyamatos mentorálás
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	„Újra a munka világában.”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. A nyilvántartott munkanélküliek 17,9 %-a 180 napnál régebben regisztrált.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, átképző és képző program keresése 2019. november 1-től folyamatosan 2. Eredmények kiértékelése 2023. december 31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: munkáltatók részéről érdektelenség, alacsony részvételi hajlandóság, intézkedés nem támogatása anyagi okok miatt Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Szerezzünk szakmát!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott álláskeresők 56,5 %-a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, TIT nagyatádi kirendeltsége, munkáltatók
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók, TIT nagyatádi kirendeltsége
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. november 1 – december 31. 2. Szakképzés megszervezése 2020. január 1 – február 28. 3. Szakképzés megszerzése 2020. március 1-től folyamatos 4. Eredmények kiértékelése 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, lemorzsolódás Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak

Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.
-----------------------	---

Intézkedés címe:	Önellátás megszervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben szinte lehetetlen belépni a munkaerő-piacra.
Célok - Általános megfogalmazás, rövid- közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az önfenntartás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, támogató vállalkozók.
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. november 1 – december 31. 2. Elméleti oktatás 2020. január 1 – február 28. 3. Szükséges eszközök összeírása és beszerzése 2020. március 1 – május 31. 4. Önellátás megindulása a községben 2020. június 1-től folyamatos (évente eredmények értékelése)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az önellátásban. A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, anyagiak nem állnak rendelkezésre Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.

Intézkedés címe:	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: kaposvári tankerület, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Partnerek	kaposvári tankerület, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, szakértőkkel 2019. november 1 – december 31. 2. Beszélgetések szervezése, és megtartása 2020. január 1-től háromhavonta 3. Eredmények értékelése évente
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: munkáltatók részéről alacsony részvételi arány, érdektelenség a fiatalok részéről Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.
Célok - Általános megfogalmazás és	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása.

rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, családsegítő szolgálat, TKKI Pécsi Igazgatósága
Partnerek	önkormányzat, családsegítő szolgálat, TKKI Pécsi Igazgatósága
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. november 1 – 2020. február 28. 2. Adatelemzés és értékelés 2020. március 1 – április 30. 3. Intézkedések meghatározása 2020. május 1 – május 31. 4. Intézkedések végrehajtása 2020. június 1-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az összes lehetséges oktatási intézmény felkutatása, oktatási intézmények nehézkes adatszolgáltatása Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben a lakások 15 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik, és emellett szükséges a szegregált területek rehabilitációja a zsúfoltság mérséklése érdekében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása.

	5. Felújítások elvégzése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok
Partnerek	önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok, esetleges támogató vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	1. Felmérés, összeírás 2019. november 1 – 2019. december 31. 2. Feladatok összegzése, tervek készítése 2020. február 1 – 2020. február 28. 3. Anyagbeszerzés 2020. március 1-től 4. Munkacsoport alakítás és felújítások elvégzése 2020. április 1-től 2023. december 31-ig.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel rendelkezik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség a lakástulajdonosok részéről, anyagi források szűkössége az anyagbeszerzés tekintetében Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás.

Intézkedés címe:	„Élj egészségesen!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a házi orvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személyes beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.

Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvosi és védőnői szolgálat, szociális szolgáltató központ, nagyatádi kórház, Vöröskereszt, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Létszámmra vonatkozó felmérés, illetve az előadó orvosok megkeresése 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Szórólapok készítése; családlátogatások alkalmával érdeklődési körökről tájékozódás 2019. november 1-től 3. Az első beszélgetés megtartása a művelődési házban vagy az általános iskola tornatermében 2020. március hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma. A fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség Csökkentésk.: folyamatos mentorálás; szponzorok keresésével apró ajándékként, termékminta adása a megjelenteknek
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A községben a valós helyzet megismerése, azaz, hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszámadatok megismerése. Középtávú cél: A létszámadatok ismeretében intézkedések megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, szociális szolgáltató központ

Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, háziorvosi és védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. november 1. – 2019. december 31. 2. Intézkedések megfogalmazása 2020. január 1. – január 31. 3. Programok szervezése 2020. február 1. – től folyamatos 4. Folyamatos megfigyelés 2020. január 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis létrejötte a mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében. A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: alacsony részvételi hajlandóság a felmérésben Csökkent.eszk.: ismerősök megkérdezése, folyamatos mentorálás
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Együtt egymásért.”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége. A szegregátumnak minősülő két utcában jelenleg 49 fő él.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az általános cél, a kirekesztettség érzésének csökkentése. Rövid távú cél: A helyi programok szervezésébe, be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Közép- és hosszú távú cél: A szegregált területek rehabilitációjával, a beilleszkedés elősegítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A szegregátumban élők igényeinek felmérése; adatgyűjtés korcsoport szerinti bontásban. 2. A szervezett programokba való bevonása a szegregált területen élőknek (személyek szállításában segítségnyújtás a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat részéről). 3. Sikeres pályázat esetén a kialakításra kerülő szociális bérlakásokba költöztetés lebonyolítása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, non-profit szervezetek, családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, non-profit szervezetek, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Programokon való részvétel és ennek dokumentálása 2019. november 1. – 2019. december 31.

	3. Az érintett személyek folyamatos bevonása a programokba, illetve sikeres pályázat esetén a faluba költöztetés megszervezése, segítése 2020. január 1-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A helyi programok szervezésében és a civil szervezetekben részt vevő, szegregátumban élő személyek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, pályázat hiánya, motiváció hiánya Csökkent.eszk.: pályázatok állandó figyelése, folyamatos mentorálás
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pénzügyi forrás és pályázati forrás biztosítása.

Intézkedés címe:	„Kezedben a jövőd!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosítatlansága, tanulatlansága.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az általános iskolát követően elkezdett szakiskola befejezése, azaz szakma megszerzése, valamint életmódbeli változások ösztönzése. Rövid távú cél: Meggyőzés a tanulás fontosságáról, valamint a gyermekvállalás későbbi időzítéséről. Középtávú cél: A községi szinten történő beszélgetések megszervezése a védőnő és családgondozó közreműködésével, a szegregált területen élő 15-25 év közötti lányok bevonásával. Hosszú távú cél: A gondolkodás és az értékrend átalakulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés az érintett személyek helyzetére vonatkozóan, következtetések levonása. 2. Rendszeres családlátogatással az érintett téma bevezetése. 3. Községi szinten beszélgetés szervezése az integráció érdekében.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: háziorvos, védőnő, családgondozó
Partnerek	háziorvosi és védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Családlátogatás 2019. november 1. – 2019. december 31. 3. Az integráció érdekében községi szintű beszélgetés szervezése 2020. március hónap 4. Az eredményesség érdekében ismétlődő és folyamatos családlátogatás.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és	A szegregátumban élő 15-25 éves lányok 80 %-a részt vesz a községi szintű programban.

hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szegregátumban élő fiatal lányok 80 %-a elvégzi az elkezdett szakiskolát, szakmát szerez és ezzel valószínűsíthetően a (további) gyermekvállalás is későbbre tolódik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, motiváció hiánya Csökkent.eszk.: motiváció erősítése, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Fokozott humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Komplex program a szegregált élethelyzetek felszámolására.”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen szegregátumnak minősülő terület határolható el.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A szegregálódott, leszakadó területeken élők helyzetének javítása átfogó, komplex programmal, aktív bevonással és közösségfejlesztéssel, az integráció biztosításával (EFOP-1.6.2.).
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatok, elérhetőségek, információk összegyűjtése. 2. Sikeres pályázat esetén a humán- és infrastrukturális rész megvalósítása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: települési önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, családsegítő szolgálat
Partnerek	nemzetiségi önkormányzat, SZGYF,
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázat megvalósítása 2018. április 1-től 2020. márciusig
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szegregátumban élők életminőségének javítása. A pályázatba bevont 49 fő elhelyezkedési esélyének javítása. A fenntarthatóság érdekében szükséges a folyamatos ellenőrzés biztosítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A pályázatba bevont személyek érdektelensége.
Szükséges erőforrások	Fokozott humán erőforrás, pénzügyi forrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Gyermekek

Intézkedés címe:	„Programok a szélesebb látókörért”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 0-18 éves gyermekek 57 %-a hátrányos helyzetű, 45 %-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatóik javulása, kommunikációs készségük fejlődése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, óvoda, önkormányzat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – október 31. 2. Programszervezés 2019. november 1. – től 3. Programok megvalósítása 2019. november 1.-től 4. Eredmények kiértékelése 2019. november 1.-től folyamatos 5. További programok szervezése a nyári tábor, valamint a napközis tábor keretében 2020. január 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolóit és a további érdeklődési körök felvetése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, pénzügyi forrás hiányában meghiúsuló programok Csökkent.eszk.: a gyermekekkel napi kapcsolatban állók bevonása a programokba, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.

Intézkedés címe:	„Érd utol a társaidat!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városi általános iskolákban a tanulásban lemaradt, gyengébb képességű diákok „pártfogásának” hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A hátrányos helyzetű, tanulásban lemaradt diákok felzárkóztatása. Hosszú távú cél: Az ötvöskényi diákok tanulmányi eredményeinek javulása, valamint az általános iskolát követően választott iskolák sikeres elvégzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Oktatási intézmények felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Felzárkóztatási tanórák megszervezése, időpontok kijelölése. 4. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: gyermekjóléti szolgálat, védőnő, házi orvos, önkormányzat, oktatási intézmények
Partnerek	gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, önkormányzat, általános iskolák, roma nemzetiségi önkormányzat, családgondozó
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2019. szeptember 1. – október 31. 3. 2019. november 1-től folyamatos, havi egy alkalommal
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A felzárkóztatásban részt vevő általános iskolások száma. Eredményességi mutató, hogy a részt vevő diákok 70 %-a javít a tanulmányi eredményén.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, kapcsolatfelvétel sikertelensége Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya (57 %) indokolja.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Napközis tábor szervezése – az általános iskola épületében – legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség javulása.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.
Résztevők és felelős	<p>Felelős: polgármester</p> <p>Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, civil szervezetek</p>
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Tematikus beosztás 2019. november 1. – december 31. 3. Programszervezés, kapcsolatfelvétel 2020. január 1.-től 4. Napközis tábor 2020. július hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: érdektelenség, pénzügyi forrás hiányában meghiúsuló programok</p> <p>Csökkent.eszk.: a gyermekekkel napi kapcsolatban állók bevonása a programokba, folyamatos mentorálása a folyamatoknak</p>
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen magas, illetve növekvő képet mutat a 0-3 éves korú gyermekek száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beíratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása.</p> <p>Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozóan.</p> <p>Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányok mérséklése.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása.
Résztevők és felelős	<p>Felelős: polgármester</p> <p>Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek családsegítő szolgálat</p>

Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek (óvoda, iskola), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, családlátogatás 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Támogató programok kidolgozása az adatok függvényében 2019. november 1. – december 31. 3. Programok megindítása, működtetése 2020. január 1.-től folyamatos 4. Eredmények értékelése 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség a célcsoport részéről Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálás szakemberek részéről
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családgondozó, védőnő
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. október 1. – 2019. október 31. 2. Intézkedések megfogalmazása 2019. november 1. – 2019. december 31. 3. Intézkedések végrehajtásának megkezdése 2020. január 1-től folyamatos

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma. A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség Csökkent.eszk.: ösztönzés, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Tanulj a jövődért!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya (80 %) túlsúlyban van, a gimnáziumi, és a szakközépiskolai képzésben részt vevőkhöz képest.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt ösztöndíjrendszer kialakítása révén. Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása. Közép- és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3. Beszélgetés szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, TIT, pályaválasztási tanácsadó
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, TIT, pályaválasztási tanácsadó
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Segítségnyújtás, pályaválasztási tanácsadóval beszélgetés szervezése 2019. november 1. – december 31. 3. Ösztöndíjrendszer létrehozása a roma nemzetiségi önkormányzat bevonásával 2020. január 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az érettségit adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35 %-ra. A szakiskolai képzést választók 80 %-a, valamely hiányszakmára orientálódik.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, alacsony továbbtanulási hajlandóság, meggyőző eszközök sikertelensége Csökkent.eszk.: pedagógusok általi motiválása a diákoknak, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Ismerd meg jogaidat!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között. Rövid távú cél: A tanulók meggyőzése az őket megillető jogok megismerésének szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekekké formálás, akik értik az esélyegyenlőség fontosságát, az egyenlőség elvét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény magyarázatának tantervbe építése. 2. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 3. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal tanulmányozásra ajánlása.
Részvevők és felelős	Felelős: oktatási intézmény vezetője Részvevők: általános iskola
Partnerek	általános iskola
Határidő(k) pontokba szedve	2019. szeptembertől az iskolai tantervben 2. osztálytól kezdve oktatás; tanévek végén eredményértékelés.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A tanév végén az általános iskolai tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekeket megillető jogot.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a gyermekek részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: a pedagógusok motiváló képessége
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a konkrét tehetséggondozó programok hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése. Tehetséges gyermekek felkutatása és a jövőbeni orientáltság elősegítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: óvoda, gyermekjóléti szolgálat, szakemberek
Partnerek	óvoda, gyermekjóléti szolgálat, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2019. novemberétől folyamatos megvalósítás a nevelési évben. 2. 2020. júniustól eredmények értékelése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve. A nagyatádi általános iskolákban működő tehetséggondozó programokban ötvöskönyi gyermekek jelenléte.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a gyermekek befogadó képessége nem megfelelő Csökkent.eszk.: az óvónők fokozott szerepvállalása, ösztönző képessége
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	„Ismert meg a roma kultúrát!” – programok óvodásoknak és felnőtteknek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakosság egyharmada roma nemzetiségű, szükség van az együttélés minőségének fejlesztésére.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre	Az identitás és az elfogadás érzésének erősítése a lakosság körében. Rövid távú cél: A szervezett programok népszerűek legyenek. Közép- és hosszú távú cél: A kölcsönös tisztelet érzésének kialakulása már gyermekkorban, valamint a község lakosai körében.

bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programok témájának meghatározása. (pl. irodalom, zene, tánc) 2. Előadók keresése (akár a lakosságból is), kapcsolatfelvétel. 3. Havonta legalább egy program szervezése a községben. 4. Az óvodában a kisebbségi nevelés keretében előadások szervezése.
Résztevők és felelős	<p>Felelős: polgármester</p> <p>Résztevők: óvoda, roma nemzetiségi önkormányzat, civil szervezet, önkormányzat</p>
Partnerek	óvoda, roma nemzetiségi önkormányzat, civil szervezet, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programok meghatározása 2019. november 1. – december 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2020. január 1. – február 28. 3. Programok megtartása 2020. március 1-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervezett programokon, előadásokon a lakosság 40 %-a részt vesz. A gyermekek más kultúra iránti elfogadó készsége érzékelhetően növekszik. A fenntarthatóságot az érdekes programok garantálják.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: érdektelenség, motiváció hiánya</p> <p>Csökkent.eszk.: az óvónők fokozott szerepvállalása, ösztönző képessége; folyamatos mentorálás</p>
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.

Nők

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában.</p> <p>Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre.</p> <p>Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása.</p> <p>Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása.

	4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. november 1. – december 31. 2. Intézkedési tervek kidolgozása 2020. január 1. – február 28. 3. Képzés, átképzés megszervezése, illetve már működő programba való bevonása az érintett személyeknek 2020. március 1-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis létrejött a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan. A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érintett személyek érdektelensége miatti adathiány Csökkent.eszk.: ismerősök megkérdezése, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevételével az életminőség romlásának megállítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, családgondozó, önkormányzat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat (pénzügyi és szociális bizottság, képviselő-testület), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat

Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés 2020. január 1. – 2020. február 28. 2. Konzultációk az új ellátási, támogatási formák bevezetéséről 2020. február hónap 3. Új ellátási, támogatási forma bevezetése 2020. március 1.-től az új szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet bevezetése 4. Eredmények kiértékelése: minden évben
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása. Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében alakul.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: anyagi forrás, fedezet hiányában meghiúsulhat az új támogatási forma bevezetése Csökkent.eszk.: költségvetési kiadások átcsoportosítása
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Nem vagy egyedül!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A községben működő nyugdíjas egyesületbe vagy a nappali ellátásba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő az egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők száma.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, település lakossága
Partnerek	nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, település lakossága
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Meggyőzés és programokba invitálás 2019. november 1.-től folyamatos 3. Figyelőhálózat kialakítása 2020. január 1. – március 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	A nyugdíjas egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők számának növekedése.

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak; közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása a meggyőzéshez
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Ne legyen minden nap hétköznap!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való részvételével, az életminőség javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszámára vonatkozóan. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: háziorvos, védőnő, családgondozó, önkormányzat, szakértők
Partnerek	háziorvosi és védőnői szolgálat, szociális szolgáltató központ, adott témában jártas szakértő, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a létszámra és az érdeklődési körökre vonatkozóan 2019. szeptember 1. – november 30. 2. Eredmények rögzítése, programválasztás 2019. december 1.-től folyamatos 3. Programszervezés 2020. január 1.-től 4. Programok megtartása havonta 2020. február hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz. A fenntarthatóság az érdeklődési körökhöz igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: „ennyi neked is jár” – meggyőzési technika alkalmazása
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése. Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda nyitva tartás) állandó női jelenlét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórólap eljuttatásával). 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása. 3. Szemléletváltást segítő intézkedés kidolgozása. 4. A beszélgetések során felmerült – a község életét érintő – javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: civil szervezet, lakosság
Partnerek	civil szervezet
Határidő(k) pontokba szedve	1. Tájékoztató beszélgetés szervezése 2019. október 1. – október 31. 2. A nők meghívása 2019. november hónap 3. Beszélgetés megtartása, igényfelmérés a további fórumok tartására vonatkozólag 2019. december hónap 4. Eredmények kiértékelése 2020. január hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattétel vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség, új szemlélet el nem fogadása Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Idősek

Intézkedés címe:	„Tevékeny időskor ösztönzése”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 65 év felettek közül senki nem vesz részt a szociális szolgáltató központ által szervezett nappali ellátásban.
Célok - Általános megfogalmazás rövid- közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról. Rövid távú cél: Az idős személyek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: A nappali ellátásban részt vevők számának növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 65 év felettek számáról. 2. A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körnek megfelelő program szervezése az idősek klubjában és az egyesületben.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ
Partnerek	nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás 2019. november 1. – december 31. 2. Programszervezés 2020. január 1. – 2020. február 28. 3. Programok megtartása és új tagok regisztrálása 2020. március 1.-től folyamatos 2023. december 31. napjáig
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A 65 év felettek legalább 25 %-a részt vesz a nappali ellátásban. A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembe vételével biztosítható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Programokat az idős korosztálynak!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.
Célok - Általános megfogalmazás és	Általános cél, az idősek fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek

rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester Résztvevők: szociális szolgáltató központ, civil szervezetek
Partnerek	szociális szolgáltató központ, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. november 1. – január 31. 2. Programok kidolgozása 2020. február 1. – 2020. március 31. 3. Programok lebonyolítása, kérdőívek kiértékelése 2020. április 1.-től folyamatos 2023. december 31.-ig
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az idős emberek érdektelensége Csökkent.eszk.: közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása a meggyőzéshez
Szükséges erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	Segítségnyújtás az egyedül élő idős emberek számára.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A szomszédi figyelőhálózat kialakításával a biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő családtagok „könnyebb elérése”. Hosszú távú cél: A középiskolákkal való együttműködés révén, az önkéntes munka keretében az idősök közérzetének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédi figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. Középiskolákkal együttműködés létrehozása.

	5. A diákok bevonásával oktatás megindítása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, önkormányzat informatikai munkatársa, település lakossága, oktatási intézmények
Partnerek	önkormányzat, önkormányzat informatikai munkatársa, település lakossága, oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Figyelőhálózat kiépítése 2019. november 1. – 2019. november 30. 3. Oktatásszervezés 2019. december 1.-től 4. Oktatás megindítása 2020. január 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma. Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősök jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az idősök részéről érdektelenség, kevés önkéntes Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Vissza a munka világába!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év felettieknek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségre vonatkozóan. 2. Hiányszakmák feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal a munkaerő kereslet, illetve az induló programok vonatkozásában. 3. Munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti képzés, átképzés szervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, pályázatfigyelő munkatárs, munkáltatók képviselői

Partnerek	munkaügyi hivatal, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, pályázatfigyelő munkatárs, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása 2019. november 1. – 2020. január 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2020. február 1. – április 30. 3. Képzés, átképzés szervezése és lebonyolítása 2020. május 1.-től folyamatosan 4. Eredmények kiértékelése 2021. január hónaptól folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a résztvevők és a munkáltatók részéről az együttműködés hiánya Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.

Intézkedés címe:	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok. A 65 év feletti népesség 38 %-a férfi, tehát sokkal rosszabb mortalitási jellemzőkkel bírnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános célként jelentkezik az időskori prevenciós szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idősek személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személlyel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester Résztvevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, házi orvos
Partnerek	nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, házi orvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Előadás szervezés, kapcsolatfelvétel 2019. november 1.-től 3. Előadások megtartása 2019. december 1.-től folyamatos, havonta

	legalább egy alkalommal
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az előadásokon a 65 év felettiiek 60 %-a részt vesz. Az előadások, szűrővizsgálatok száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak; családtagok és ismerősök rábeszélő képessége
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.

Intézkedés címe:	„Kattints rá nagy!” – informatikai oktatás az idős korosztály számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel a községben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A szabadidő hasznos eltöltésével, az egyedüllét érzésének mérséklése. Rövid távú cél: Az idős korosztály meggyőzése az informatikai ismeretek elsajátításának kedvező hatásáról. Közép- és hosszú távú cél: Informatikai ismeretek megszerzése a közösségben, fiatalokkal eltöltött idő keretében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés az oktatásra vonatkozóan, ösztönzés a részvételre. 2. Szórólapok készítése az oktatás időpontjáról és azok eljuttatása az érintettekhez. (a szórólap tartalmaz információkat a személyek igény szerinti szállítására vonatkozóan) 3. Együttműködés kötése a középfokú oktatási intézményekkel. 4. Oktatás megkezdése, legalább heti egy napon, a középiskolások bevonásával.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat informatikai munkatársa, oktatási intézmények
Partnerek	önkormányzat informatikai munkatársa, oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Szórólapkészítés és kihordás 2019. november 1. – november 30. 3. Együttműködés megkötése 2019. december hónap 4. Oktatás 2020. január hónaptól hetente egy nap 5. Eredmények kiértékelése 2020. július hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága,	Az oktatáson a 65 év felettiiek legalább 40 %-a részt vesz. A fenntarthatóságot az internet adta lehetőségek bemutatása és elsajátítása biztosítja.

forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az idős korosztály részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása a meggyőzéshez
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik a komplex akadálymentesítés.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a fogyatékkal élők számára teljes esélyegyenlőség biztosítása az akadálymentessé tett intézmények, létesítmények elérése esetében. Közép- és hosszú távú cél: A község valamennyi intézménye és létesítménye teljes körűen akadálymentesített.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés, helyzetértékelés. 2. Folyamatos pályázatfigyelés a megvalósítás érdekében. 3. Sikeres pályázat esetén kivitelezés.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa
Partnerek	önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa
Határidő(k) pontokba szedve	1. Felmérés 2019. november 1. – november 30. 2. Pályázatfigyelés 2019. december 1-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Teljes körűen akadálymentesített intézmények, létesítmények száma. A fenntarthatóságot az állagmegőrzés biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pályázati forrás hiányában a fejlesztések elmaradása Csökkent.eszk.: folyamatos pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás.

Intézkedés címe:	Ötvöskónyi akadálymentes elérése a honlapon is.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányzik a községi weboldal akadálymentesítése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élő személyek közérdekű információkhoz jutásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Vakbarát felület létrehozásával vagy legalább kontrasztos változat készítésével az esélyegyenlőség biztosítása a honlapon is.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Számítástechnikai eszközök alkalmazásával akadálymentes honlap létrehozása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat informatikai munkatársa
Partnerek	önkormányzat informatikai munkatársa
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás 2019. október 1. – november 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az elkészült akadálymentes honlap. A fenntarthatóságot az informatikus általi folyamatos frissítés, karbantartás garantálja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	-
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.
Célok - Általános megfogalmazás rövid közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények értékelése.
Részvevők és felelős	<p>Felelős: polgármester</p> <p>Részvevők: munkaügyi központ, szociális szolgáltató központ, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság</p>
Partnerek	munkaügyi központ, szociális szolgáltató központ, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozás 2019. november 1. – december 31. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése 2020. január 1.-től folyamatosan 3. Védett munkahelyek létrehozása 2020. január hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: védett munkahelyek létrehozásához nincsenek meg a feltételek</p> <p>Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak</p>
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdekőknek.	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.		1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.	Polgármester	2023.12.31.	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdekők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a beszélgetéseken való részvétellel.
2	„Vissza az iskolapadba!”	A 15 éves és idősebb lakosság 73,7 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel.	Képesítés megszerzése, elméleti ismeretek bővítése. Röv. távú cél: Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas számának bevonása a képzésbe. Köz.távú cél: A jelentkezők legalább 80 %-a tartósan vegyen részt		1. Adatgyűjtés, igényfelmérés (motiválás) 2. Oktatás megszervezése 3. Oktatás megkezdése	Polgármester	2023.12.31.	Az oktatásra jelentkezők legalább 80 %-a szerezzen szakképesítést.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			az oktatásban. Hosszú távú cél: A 15 éves és idősebb lakosság 40-50 %-a rendelkezzen szakképzettséggel.							
3	„Újra a munka világában.”	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. A nyilvántartott munkanélküliek 17,9 %-a 180 napnál régebben regisztrált.	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.		1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.	Polgármester	2023.12.31.	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.
4	„Szerezzünk szakmát!”	A nyilvántartott álláskeresők magas aránya általános iskolai végzettséggel rendelkezik.	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.		1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.	Polgármester	2023.12.31.	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.
5	Önellátás megszervezése.	A községben szinte lehetetlen belépni a munkaerő-piacra.	Az önfenntartás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél:		1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat	Polgármester	2023.12.31.	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati	A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.		részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.			önellátásban.	támogatások.	segítségnyújtás garantálja.
6	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.		1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.	Polgármester	2023.12.31.	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményei akkor tarthatók fenn, ha az adatbázis frissítése biztosított.
7	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.	A községben a lakások 15 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik, és emellett	Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A		1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő	Polgármester	2023.12.31.	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás.	Az eredményességet a lakástulajdonosok

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		szükséges a szegregált területek rehabilitációja.	lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.		feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása. 5. Felújítások elvégzése.			rendelkezik.		együttműködése biztosítja.
8	„Élj egészségesen!”	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.		1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a háziorvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személyes beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.	Polgármester	2023.12.31.	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	A fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.
9	Adatgyűjtés a mélyszegénységben	Nincs pontos adat a mélyszegénységben	A községben a valós helyzet		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2.	Polgármester	2023.12.31.	Adatbázis létrejötte a	Humán erőforrás és	A fenntarthatóságot

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	élők számáról.	élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.	megismerése, azaz hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszám adatok megismerése. Középtávú cél: A létszám adatok ismeretében intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.		Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.			mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében.	tárgyi feltételek biztosítása.	a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
10	„Együtt egymásért.”	A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége. A községhez tartozó, szegregátumnak minősülő külterületen jelenleg 49 fő él.	Az általános cél, a kirekesztettség érzésének csökkentése. Rövid távú cél: A helyi programok szervezésébe, be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Közép- és hosszú távú cél: A szegregált területek rehabilitációja.		1. A szegregátumban élők igényeinek felmérése; adatgyűjtés korcsoport szerinti bontásban. 2. A szervezett programokba való bevonása a szegregált területen élőknek (személyek szállításában segítségnyújtás a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat	Polgármester	2023.12.31.	A helyi programok szervezésében és a civil szervezetekben részt vevő, szegregátumban élő személyek száma.	Humán erőforrás, pénzügyi forrás és pályázati forrás biztosítása.	A szegregált területen élő lakosság életének folyamatos nyomon követése, valamint az érdeklődési köröknek megfelelő programok szervezése.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					részéről).					
11	„Kezdedben a jövőd!”	A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosítatlansága, tanulatlansága.	Az általános iskolát követően elkezdett szakiskola befejezése, azaz szakma megszerzése, valamint életmódbeli változások ösztönzése. Rövid távú cél: Meggyőzés a tanulás fontosságáról, valamint a gyermekvállalás későbbi időzítéséről. Középtávú cél: A községi szinten történő beszélgetések megszervezése a védőnő és családgondozó közreműködésével, a szegregált területen élő 15-25 év közötti lányok bevonásával. Hosszú távú cél: A gondolkodás és az értékrend átalakulása.		1. Felmérés az érintett személyek helyzetére vonatkozóan, következtetések levonása. 2. Rendszeres családlátogatással az érintett téma bevezetése. 3. Községi szinten beszélgetés szervezése az integráció érdekében.	Polgármester	2023.12.31.	A szegregátumban élő 15-25 éves lányok 80 %-a részt vesz a községi szintű programban. A szegregátumban élő fiatal lányok 80 %-a elvégzi az elkezdett szakiskolát, szakmát szerez és ezzel valószínűsíthetően a (további) gyermekvállalás is későbbre tolódik.	Fokozott humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a rendszeres családlátogatások és a megfelelő információcsere biztosítja.
12	Ismerd meg a roma kultúrát!	A lakosság egyharmada roma nemzetiségű, szükséges az együttélés fejlesztése.	Az identitás erősítése a gyermekek és a lakosság körében.		1. Programok meghatározása 2. Kapcsolatfelvétel 3. Programok megtartása	Polgármester	2023.12.31.	A programokon a lakosság 40%-a részt vesz	Humán és pénzügyi erőforrás	A fenntarthatóságot az érdekes programok garantálják
13	Komplex program a	A szegregálódott,	A szegregálódott,			polgármester	2021.03.31.	A szegregátumban	humán,	A fenntarthatóság

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	szegregált élethelyzetek felszámolására.	leszakadó területeken élők helyzetének javítása átfogó, komplex programmal.	leszakadó területeken élők helyzetének javítása átfogó, komplex programmal, aktív bevonással és közösségfejlesztéssel, az integráció biztosításával (EFOP-1.6.2.).					élők életminőségének javítása. A pályázatba bevont 49 fő elhelyezkedési esélyének javítása.	pénzügyi és tárgyi erőforrások	érdekében szükséges a folyamatos ellenőrzés biztosítása.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	„Programok a szélesebb látókörért”	A 0-18 éves gyermekek 57 %-a hátrányos helyzetű, 45 %-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű.	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.	Polgármester	2023.12.31.	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolói és a további érdeklődési körök felvetése.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			gyermekek látókörének bővítése.							
2	„Érd utol a társaidat!”	A városi általános iskolákban, a tanulásban lemaradt, gyengébb képességű diákok „pártfogásának” hiánya.	A hátrányos helyzetű, tanulásban lemaradt diákok felzárkóztatása. Hosszú távú cél: A tanulmányi eredmények és továbbtanulási mutatók javulása.		1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Oktatási intézmény felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Felzárkóztatási tanórák kijelölése. 4. Eredmények értékelése.	Polgármester	2023.12.31.	A felzárkóztatásban részt vevő általános iskolások száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményének fenntartását az érintett személyek érdeklődésének fennállása biztosítja.
3	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya (57 %) indokolja.	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség javulása.		1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.	Polgármester	2023.12.31.	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	A fenntarthatóságot az érdekes programok szervezése biztosítja.
4	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.	A településen magas, illetve növekvő képet mutat a 0-3 éves korú gyermekek száma.	A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beíratására, valamint		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok	Polgármester	2023.12.31.	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a nevelési intézményben folytatott megfelelő

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megosztására .		kidolgozása.					fejlesztő tevékenység biztosítja.
5	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.	Polgármester	2023.12.31.	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.
6	„Tanulj a jövődért!”	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya (86 %) túlsúlyban van, a gimnáziumi, és a szakközépiskolai képzésben részt	Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt ösztöndíjrendszer kialakítása révén.		1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3. Beszélgetés	Polgármester	2023.12.31.	Az érettségit adó képzésben továbbtanulók arányának növelése. A szakiskolai képzést választók 80 %-a, valamely	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		vevőkhöz képest.	Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása. Közép- és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése.		szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.			hiányszakmára orientálódik.		
7	„Ismerd meg jogaidat!”	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az őket illető jogokról és azok érvényesítéséről.	Általános cél a gyermekeket illető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekekké formálás..		1. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 2. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal tanulmányozásra ajánlása.	oktatási intézmény vezetője	2023.12.31.	A tanév végén az általános iskolai tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekeket illető jogot.	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a gyermekeket illető jogok tantervbe építése biztosítja.
8	Hátrányok elleni küzdelem és tehetséggondozás az óvodában.	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte, valamint a tehetséggondozó programok hiánya.	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi		1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.	Polgármester	2023.12.31.	A óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése.							
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezése.		1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.	Polgármester	2023.12.31.	Adatbázis létrejött a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
2	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.		1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.	Polgármester	2023.12.31.	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés fenntarthatósága az anyagi források rendelkezésre állása szerint alakul.
3	„Nem vagy egyedül!”	A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.	A községben működő nyugdíjas egyesületbe vagy a nappali ellátásba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzőési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A	Polgármester	2023.12.31.	A nyugdíjas egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők számának növekedése.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok szervezése garantálja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő az egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők száma.		szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.					
4	„Ne legyen minden nap hétköznap!”	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való részvételével, az életminőség javulása.		1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszáma vonatkozásán. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés.	Polgármester	2023.12.31.	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz.	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság az érdeklődési körökhöz igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.
5	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal		1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórálap eljuttatásával). 2. Szemléletváltást segítő intézkedés	Polgármester	2023.12.31.	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattétel vonatkozásában az aktivitás erőssége.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			jelentőségének megértetése.		kidolgozása. 3. A beszélgetések során felmerült javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.			Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.		
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	„Tevékeny időskor ösztönzése”	A 65 év felettiak közül senki nem vesz részt a nappali ellátásban.	Általános cél az idősek, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról. Rövid távú cél: Az idősek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: A nappali ellátásban részt vevők számának növekedése.		1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 64 év felettiek számára. 2. A passzív hozzáállás okainak feltárása. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körök megfelelő program szervezése.	Polgármester	2023.12.31.	A 65 év felettiak legalább 25 %-a részt vesz a nappali ellátásban.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembe vételével biztosítható.
2	„Programokat az idősek korosztályának!”	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.	Általános cél, az idősek fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az		1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén	Polgármester	2023.12.31.	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idősek személyek száma.	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.	A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			életminőség javítása, javulása.		kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.					
3	Segítségnyújtás az egyedül élő idős számára.	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.	Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő családtagok „könnyebb elérése”.		1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédai figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. A diákok bevonásával oktatás megindítása.	Polgármester	2023.12.31.	Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma.	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősök jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.
4	„Vissza a munka világába!”	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év felettieknek.		1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségre vonatkozóan. 2. Hiányszakmák feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal a munkaerő kereslet, illetve az induló programok vonatkozásában. 3. Kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti	Polgármester	2023.12.31.	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a hiányszakmákra épülő képzések szervezése biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					képzés, átképzés szervezése.					
5	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.	Általános célként jelentkezik az időskori prevenciós szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.		1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idősek személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személlyel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.	Polgármester	2023.12.31.	Az előadásokon a 65 év felettiiek 60 %-a részt vesz. Az előadások, szűrővizsgálatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	A fenntarthatóságot az idősek korosztály megfelelő ösztönzése biztosítja, a programokon való részvétel tekintetében.
6	„Kattints rá nagy!” – informatikai oktatás az idősek korosztály számára	Az idősek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel a községben.	A szabadidő hasznos eltöltésével, az egyedüllét érzésének mérséklése. Rövid távú cél: Az idősek korosztály meggyőzése az informatikai ismeretek elsajátításának kedvező hatásáról. Közép- és hosszú távú cél: Informatikai ismeretek megszerzése.		1. Igényfelmérés az oktatásra vonatkozóan, ösztönzés a részvételre. 2. Szórólapok készítése az oktatás időpontjáról és azok eljuttatása az érintettekhez. (a szórólap tartalmaz információkat a személyek igény szerinti szállítására vonatkozóan) 3. Együttműködés kötése a közép-fokú oktatási	Polgármester	2023.12.31.	Az oktatáson a 65 év felettiiek legalább 40 %-a részt vesz.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az internet adta lehetőségek bemutatása és elsajátítása biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					intézményekkel.					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Intézmények, létesítmények komplex akadálymentesítése.	A községben nem teljes körű, illetve az önkormányzat legtöbb intézménye, létesítménye esetében hiányzik a komplex akadálymentesítés.	Általános cél a fogyatékkal élők számára teljes esélyegyenlőség biztosítása az akadálymentessé tett intézmények, létesítmények elérése esetében. Közép- és hosszú távú cél: A község valamennyi intézménye teljes körűen akadálymentesített.		1. Felmérés, helyzetértékelés. 2. Folyamatos pályázatfigyelés a megvalósítás érdekében. 3. Sikeres pályázat esetén kivitelezés.	Polgármester	2023.12.31.	Teljes körűen akadálymentesített intézmények, létesítmények száma	Pályázati forrás.	A fenntarthatóságot az állagmegőrzés biztosítja.
2	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők		1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények értékelése.	Polgármester	2023.12.31.	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a fogyatékkal élők sajátos élethelyzetének figyelembe vétele biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			életminősége.							
3	Ötvöskónyi akadálymentes elérése a honlapon is.	Hiányzik a községi weboldal akadálymentesítése.	A fogyatékkal élő személyek közérdekű információkhoz jutásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Vakbarát felület vagy legalább kontrasztos változat készítésével az esélyegyenlőség biztosítása a honlapon.		Számítástechnikai eszközök alkalmazásával akadálymentes honlap létrehozása.	Polgármester	2019.11.30.	Az elkészült akadálymentes honlap.	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az informatikus általi folyamatos frissítés, karbantartás generálja.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

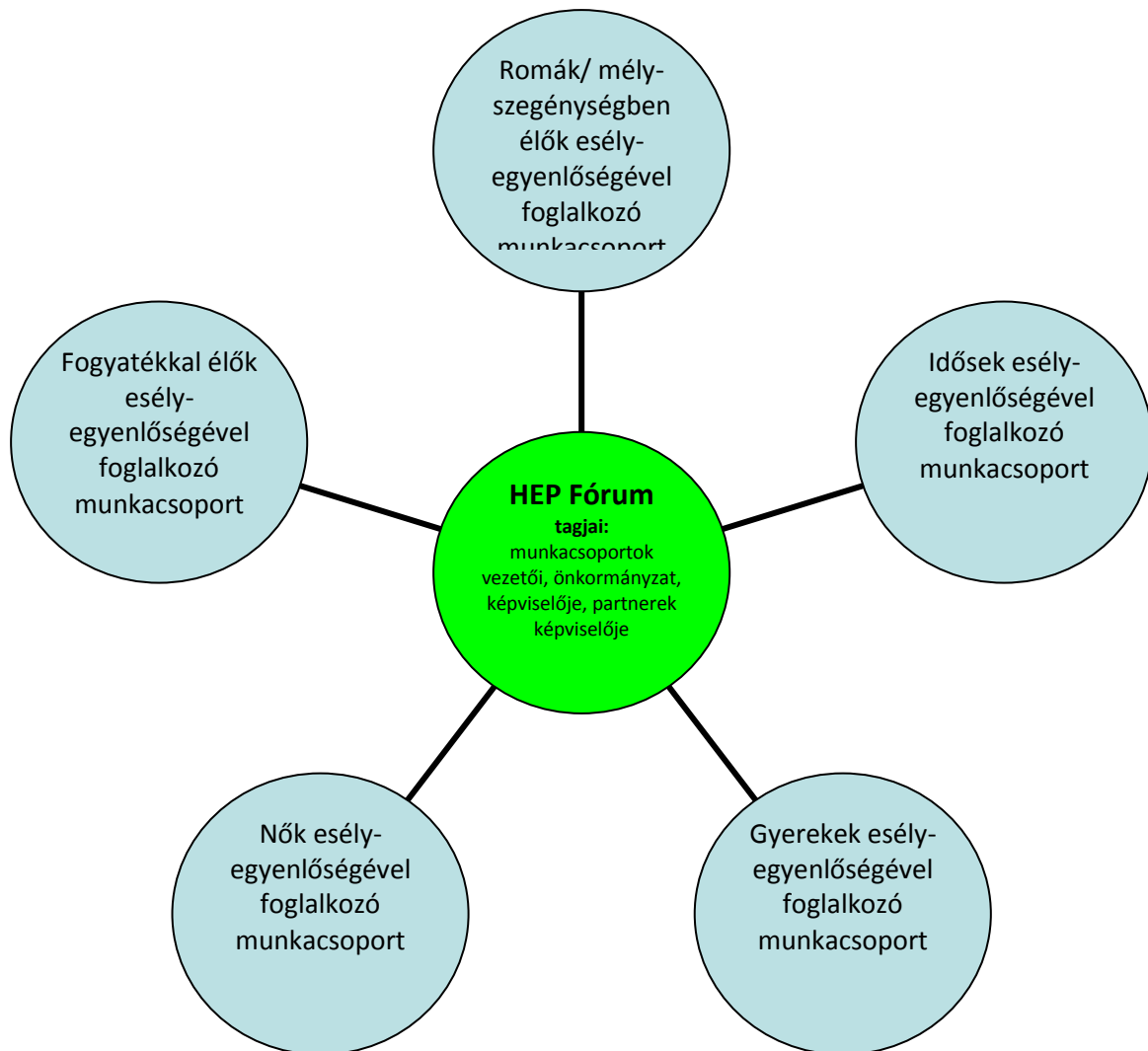
A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében.

A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

A HEP IT-ben vállalt célok megvalósulása tekintetében két évente felülvizsgálatot kell tartani. A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Ötvöskónyi község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Ötvöskónyi község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 122/2019. (VII. 22.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum: Ötvöskónyi, 2019. július 22.

.....
Puztai László polgármester

Az Ötvöskónyi Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum 2019. 07. 22.

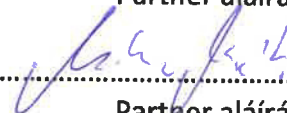
Partner aláírás

Dátum 2019. 07. 22.

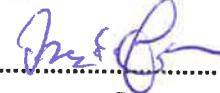
Partner aláírás

Dátum 2019. 07. 22.

Partner aláírás

Dátum 2019. 07. 22.

Partner aláírás

Dátum 2019. 07. 22.

Partner aláírás

Dátum 2019. 07. 22.

Partner aláírás

Dátum 2019. 07. 22.

Partner aláírás

Dátum 2019. 07. 22.

Partner aláírás

Dátum.....

Partner aláírás

Dátum.....

Partner aláírás

Dátum.....

Partner aláírás

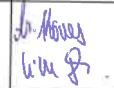
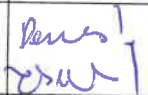

Dátum.....

Partner aláírás

Dátum.....

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Ötvöskónyi Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Szociális Szolgáltató Központ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Nagyatádi általános iskolák	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Szivárvány Óvoda Ötvöskónyi	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Háziorvosi szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Védőnői szolgálat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

NÉV	HEP részei										Aláírás	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Ezüsthárs Szépkorúak Egyesülete	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	RÉTE	<i>Györfi János</i>
Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	RÉTE	
Kaposvári Tankerület	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	RÉTE	
Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Nagyatád	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	RÉTE	
Nagyatádi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	RÉTE	
Házi Gyermekorvosi Szolgálat	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	<u>RÉTE</u>	RÉTE	

Határozat kivonat

Ötvöskónyi Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2019. július 22.-i nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Ötvöskónyi Község Önkormányzata Képviselő-testületének 122/2019. (VII. 22.)
önkormányzati határozata Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról.

Ötvöskónyi Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2019-2023) megvitatta és a jegyzőkönyv melléklete szerint elfogadja.

Határidő: értelem szerint
Felelős: Pusztai László polgármester

Kmf.

Pusztai László s.k.
polgármester

dr. Varga Katalin s.k.
jegyző

A másolat hitelül:
Segesd, 2019. július 22.

Dr. Varga Katalin
jegyző

